

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

02-08 OCAK 2023 HAFTASI

İÇİNDEKİLER

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
2023 UMUDUN VE YENİDEN DOĞUŞUN YILI OLACAK	4
CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU: "O BEKLEDİĞİNİZ YIL, BU YIL OLACAK."	5
CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR	6
VAATLERİMİZ	6
02-08 OCAK 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	9
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	9
İKTİDARA GÜVEN CİDDİ BİÇİMDE GERİLEDİ	14
İKTİDAR FAİZ KARŞITLIĞINA MOLA VERDİ VE FAİZDE 'NAS' SINIRI YÜZDE 9 OLDU.	15
YENİ ASGARİ ÜCRET, KISA SÜREDE AÇLIK SINIRININ ALTINDA KALACAKTIR	16
KAMUSAL GELİRLERİN ADİL PAYLAŞIMI VE VERGİ ADALETİ AYAKLAR ALTINDA!	17
İŞLETMELERDE EMERİN ALDIĞI PAY GİDEREK DÜŞTÜ	17
İŞÇİLER AÇ KALDILAR, İŞTEN ATILDILAR ÜSTÜNE DE KATLEDİLDİLER	18
EMEKLİNİN YAŞAM SAVAŞI ÇETİN GEÇİYOR	19
EKONOMİK KRİZ YALNIZCA YURTTAŞA: BAKANLIK YÜZLERCE MİLYON HARCADI	21
ÇOCUK YOKSULLUĞU ZİRVEDE	22
ASIL KÜFE KİRACININ SIRTINDA	24
AÇLIK SINIRI ARALIK AYINDA 8 BİN 130 TL'YE YÜKSELDİ	25
2023 YILI ASGARİ ÜCRETİ DE VATANAŞI ENERJİ YOKSULLUĞUNA MAHKÛM EDİYOR...	26
DOĞALGAZİ SİYASİ ŞOV İÇİN DEĞİL, VATANDAŞA İNDİRİM İÇİN KULLANIN	26
ENERJİ FATURALARINDA İNDİRİM YOK, İNDİRİMİN İLLÜZYONU VAR	27
İKTİDAR ZAMLARLA ÖLÜMÜ GÖSTERİP, ŞİMDİ SITMAYA RAZI EDİYOR	28
HALKIN PARASI FATURALARA GİTMİŞ!	28
EN BÜYÜK SORUN GEÇİM DİRDİ	29
İNDİRİM CÜCE KALDI	30
ASGARİ ÜCRETİ NEYE NE KADAR AYIRABİLECEK?	31
BOTAŞ'IN VERGİ BORÇLAR SİLİNDİ	33
ÇAYKUR BORÇ TİRYAKİSİ OLDU	34
ET VE SÜT KURUMU'NDA EMSALSİZ ZARAR	35
ET VE SÜT KURUMU'NU DA BATIRDILAR; 1,4 MİLYAR LİRA ZARAR	35
BİTMEYEN DEMİRYOLUNA 2,1 MİLYAR AVRO	36
VATANDAŞIN VERGİSİ, TRT'NİN KOSTÜMÜNE GİTTİ	37
YOL İHALESİ YİNE 'AKRABALARA'	37
YURTTAŞIN PARASI ŞİRKETLERİN KASASINDA KALDI	38
TCDD ARAZİSİ KİMLERE PEŞKEŞ ÇEKİLDİ?	38
SPOR KULÜPLERİ ZİRAAT'A BORÇ TAKTI	39
PTT ERİYOR!	40
KÖMÜR MADENLERİ BATAKTA	41
KAMUDAN İHALE YAĞANLAR!	41
KAÇAK KÜLLİYEE KILIF İÇİN MESAI!	42
CUMHURİYET DEĞERİ ELBİRLİĞİYLE YOK EDİLDİ	42
BİTMEYEN MİLLET BAHÇESİ YAPMIŞLAR	43
BELEDİYE BİNASINA MİLYONLUK SÜSLEME	44
AKP'NİN ÇİFTLİĞİ TRT	44
AKP'LİNİN EŞİNDEN MİLYARLIK VURGUN!	45
AKP'Lİ TEVFİK GÖKSU'DAN HÜDAPAR'LI MÜTEAHHİDE İHALE	46
107 EKŞİĞİ OLAN İŞE 'TAMAM' DEDİLER	46
ADALET BAKANLIĞI'NDAN PERSONELE GİYSİ YARDIMI: 26,5 TL	47
SAĞLIK, KRİZE YENİK DÜŞTÜ	47
585 İLAÇ STOKTA YOK, 522 İLAÇ SINIRLI GÖNDERİLİYOR	48
TÜRKİYE'DE SON 20 YILDA 23 BİN 735 ÇOCUK ANNE OLDU	49
KIYAĞA YÖK TEYİDİ	50
ORMANLAR YOK EDİLİYOR	50
DOĞAYA VE TARİHE DÜŞMAN OLDULAR	53

MİLYONLARCA ÇİFTÇİ YİNE MAĞDUR	54
KAYNAKLAR RANT VE BETONA	54
BAKANDAN DUBLE SANSÜR	55
ÜLKEDEKİ HER 42 KİŞİDEN BİRİNİ, TERÖRİST GÖREN BİR İKTİDAR	55
TÜRKİYE'DEN ALMANYA'YA SİĞİNMA VE İLTİCA BAŞVURULARINDA İNANILMAZ ARTIŞI	56
DIŞ POLİTİKADA 'DOLARA ENDEKSLİ' U DÖNÜŞLER	57
ABD'DEN, UKRAYNA'YA BÜYÜK DESTEK!	58
BU TABLO SİYASİ İFLASIN İLAMIDIR	58

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğru olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

2023 UMUDUN VE YENİDEN DOĞUŞUN YILI OLACAK

Hem ülkemiz hem de insanlık açısından zor bir 2022 yılını geride bırakıp, taze umutlarla yeni bir yıla yelken açtığımız şu günlerde, başta barışın, huzurun, bolluk, bereket ve adaletin hakim olduğu bir 2023 diliyoruz.

Sadece bir yılı değil, Cumhuriyetimizin bir asırı devirdiği bu yıl, Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılına adım atıyoruz. Bu adımı, Cumhuriyetimizin ilk kuruluş yıllarındaki umutla, heyecanla, coşkuyla atıyor, Ulu Önderimizin Atatürk'ün vizyonunu yeniden hayata geçireceğimizin sözünü veriyoruz.

İkinci Yüzyılda, güven ortamı ile yatırımı çekeceğiz, temiz yönetimle halktan çalınanları halka iade edeceğiz. Akılcı yönetimle Türkiye'yi hızla krizden çıkaracağız. Adaleti bir çatı kavram olarak tüm kurumlar ve uygulamalarda hakim kılacağız.

Bundan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak! Ülkemiz yeniden doğacak; topraklarımıza hak, hukuk, adalet mutlaka gelecek! Söz veriyoruz, yaşama sevincimizi geri alacağız, toplumsal dayanışmayı ve birliği yeniden sağlayacağız.

Biz kazanacağız Türkiye kazanacak! Türkiye bir yıldız gibi parlayacak!

2023 Umudun ve yeniden doğuşun yılı olacak.

Sizlerinde bir ferdi olduğu Cumhuriyet Halk Partisi ailesi olarak; tüm ulusumuza ve tüm insanlığa iyi yıllar dileriz.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

CHP LİDERİ KILIÇDAROĞLU: “O BEKLEDİĞİNİZ YIL, BU YIL OLACAK.”

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, “Bir fırtına geliyor. Öyle güzel bir fırtına ki bu... Mükemmel bir çözümler fırtınası... Yelkenlerimiz, rüzgarla dolacak. Hayat sorunlarınızın çözüldüğü, yaşama sevincinizi geri kazandığınız, umutlarınızın yeşerdiği, çetelerin hukuk önüne çıktığı, çaldıklarının uzak diyarlardan geri getirildiği, güzel ve büyük, mükemmel bir fırtına... Loading halkım, loading... Binlerce sorunun çözümü, loading... Göreceksiniz 2023’ün neden herhangi bir yıl gibi olmayacağını göreceksiniz ve yaşayacaksınız. İnanın, yaşayacaksınız. Çünkü o beklediğiniz yıl, bu yıl olacak. Bay Kemal’i bekleyin. İyi seneler” dedi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yeni yıl dolayısıyla sosyal medya hesabında bir açıklama paylaştı. CHP lideri Kılıçdaroğlu, “Çünkü o beklediğiniz yıl, sonunda geldi. Loading, Loading, Loading...” açıklaması ile paylaştığı videoda şunları söyledi:

“Sevgili halkım. 2023 kapıda ve eminim siz de 2023 öncesinde şaşkınlıkla sarayı izliyorsunuz. KYK dedim; EYT dedim; Bay Kemal söylüyor, saray paniğe kapılıyor. 20 yıldır halkın çığılığına kulaklarını kapatan bu adam, şimdi ne dediysem yapıyor.

Yapar mı? Yapacak, yapacak. Yaptıracağım ona. Onu, neyin beklediğini gördükçe korkuyor. Bay Kemal’in çözümlerine sarılıyor. Sarılsın, iyidir. Ama ona daha çok şey yaptıracağım. Endişelenmeyin.

Bakın, 2023 yılı başka bir yıl olacak. İktidarı alacağız. Aldığımız andan itibaren yüzlerce, binlerce çözüm, bir anda devreye girecek. En büyük sorunlardan en küçüklerine kadar tüm çözümler bir anda başlayacak.

Düşünün... Otomobilde ÖTV’nin kaldırıldığı, ücretlilerin daha düşük vergi ödediği, fiyat artışlarının sonlandığı, ücretlerin arttığı, daha da önemlisi alım gücünün yükseldiği, kırsalda çalışan kadın ve gençlerin sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ödendiği, hakların verildiği, yatırım paralarının Türkiye’ye aktığı, afların çıktığı, kadınların sorunlarının çözüldüğü bir büyük hareket...

Çözüm bekleyen, samimi her sesi duyuyorum. Küçük, büyük her sorunu çözeceğiz. Staj mağdurlarının sorunları da çözülecek. Ataması yapılmayan öğretmenler de atanacak. Çiftçiler de güvence altına alınacak. Suçsuz KHK’lilerin mağduriyeti de çözülecek. Üniversitelerimiz hızla özgürleşecek ve bilgi üretecek.

Binlerce çözüm bir anda... Öyle çıkıp sanki bir şey bahşediyormuş gibi müjde bile vermeyeceğim. Bin tane müjde aynı anda hangi açıklamayla verilebilir ki? Yapacağız ve şaşkınlıkla izleyeceksiniz.

Sevgili halkım, bir fırtına geliyor unutmayın. Bir fırtına geliyor. Öyle güzel bir fırtına ki bu... Mükemmel bir çözümler fırtınası... Yelkenlerimiz, rüzgarla dolacak. Hayat sorunlarınızın çözüldüğü, yaşama sevincinizi geri kazandığınız, umutlarınızın yeşerdiği, çetelerin hukuk önüne çıktığı, çaldıklarının uzak diyarlardan geri getirildiği, güzel ve büyük, mükemmel bir fırtına...

Loading halkım loading... Binlerce sorunun çözümü, loading... Göreceksiniz 2023’ün neden herhangi bir yıl gibi olmayacağını göreceksiniz ve yaşayacaksınız. İnanın, yaşayacaksınız. Çünkü o beklediğiniz yıl, bu yıl olacak. Bay Kemal’i bekleyin. İyi seneler...”

CHP İKTİDARININ İLK HAFTASINDA YAPILACAKLAR

*Katar ordusuna peşkeş çekilen Sakarya'daki Tank-Palet Fabrikası'nı hemen geri alıp, şanlı ordumuza iade edeceğiz.

*Esnafın, pandemi döneminde bankalardan aldığı kredilerin faizlerini silecek, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

*Bir kararname ile esnafın stopaj vergisini kaldıracacağız.

*Çiftçilerin, bankalardan veya tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları kredilerin faizlerini sıfırlayacak, anaparayı ise makul ölçülerde taksite bağlayacağız.

*KYK borçlarından ötürü başlatılan tüm hacizleri durduracak, borçların faizlerini silecek; borçlu iş sahibi olduğunda, anaparayı makul taksitlere böleceğiz.

*Beşiktaş'taki terör saldırısında hayatını kaybeden 39 polis, 8 sivil toplam 47 şehidimiz için toplanan paraların tamamını faizleriyle birlikte, hak sahiplerine teslim edeceğiz

*15 Temmuz Şehit ve Gazileri için vatandaştan toplanan paraların tamamını faizleri ile birlikte hak sahiplerine vereceğiz

*Hangi koşulda bedeli ne olursa olsun; vatan topraklarına sahip çıkacak, Süleyman Şah Türbesi'ni vatan toprağına geri götürerek, orada şanlı bayrağımızı dalgalandıracacağız.

VAATLERİMİZ

TARIM

*Tarımsal üretimde kullanması için çiftçiye ÖTV'siz KDV'siz kırmızı mazot vereceğiz.

*Ziraat Bankası kuruluş amacına uygun olarak, çiftçiye üretim için ucuz kredi verecek.

*Çiftçimizin kredi, su ve elektrik borç faizlerini sileceğiz, anaparayı ise yapılandıracağız.

*Her köye en az bir teknik personel ataması yapacağız.

*Çiftçiye verilecek destek milli gelirin en az %1'i olacak. Ödeme her yıl Ekim ayında yapılacak.

*Ürün taban fiyatlarını bir yıl önce açıklayacağız. Hububat, yağlı tohum, baklagiller gibi belli ürünlerde alım garantisi vereceğiz.

*Tarımsal sulamada kullanılan elektrik ve sulama faturaları hasattan sonra ödenecek.

*Tarım kooperatiflerinin yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz.

*Tarım destekleri ve araçları hacedilemeyecek, desteklerden kesinti yapılamayacak.

*Hasat döneminde ithalatı yasaklayacağız.

*Kadınların ve gençlerin tarımda istihdamının artması için sosyal güvenlik primlerinin devlet tarafından ödenmesini sağlayacağız.

SANAYİ ve TEKNOLOJİ

*Sanayicinin ve esnafın elektrik borçlarının faizlerini sileceğiz.

*Aritma tesislerinin enerji bedellerini devlet ödeyecek.

*FABKA projesi ile girişimcilere düşük maliyetli anahtar teslim fabrikalar inşa edeceğiz.

*Her OSB'de teknik eğitim veren 6 yıllık ve yatılı Teknoloji Lisesi kurulacak.

*Enerji Kooperatiflerinin yaygınlaşmasını teşvik edeceğiz

*Yenilenebilir enerji için YEKDES adında yeni bir destekleme mekanizması kuracağız.

*Sanayicimizin ihtiyaç duyduğu teknik personeli yetiştirecek mesleki eğitim politikaları kararlılıkla takip edeceğiz.

*Mesleki eğitim almış gençlerimizin, kendi alanlarında çalışmalarını teşvik edeceğiz.

KOBİLER

- ***Şirketlerin KDV alacaklarını** gecikmeden ödeyeceğiz.
- *KOBİ kredilerinden alınan **Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisini sıfırlayacağız.**
- ***Katma değeri yüksek ürün üretecek firmalar** için özel kredi ve vergi desteği sağlayacağız.
- *KOBİ'lerin **devletten alacaklarını ödeyeceğiz.**
- *OSB'lerde KOBİ'ler için **enerjiyi özel olarak fiyatlandıracağız.**
- *KOBİ'lere **vergi indirimi** teşviki vereceğiz.
- ***Kara liste** bir defaya mahsus sileceğiz.

VERGİ İNDİRİMLERİ

- *Motor hacmi 1600 cc ve altındaki otomobillerde **ÖTV'ye 1/4 oranında indirim** uygulayacağız.
- ***Gazilere ve şehit yakınlarına** 3 yılda bir vergilerden muaf araç alma hakkı vereceğiz.
- ***Damga Vergisi'ni** kademeli bir şekilde kaldıracacağız.
- ***İlk internet aboneliklerinden** vergi almayacağız.
- *Ücretlilerin **eğitim ve sağlık harcamalarını**, gelir vergisinde indirim konusu yapacağız.

GENÇLER

- *Gençlerin alacağı **ilk sıfır otomobilde, cep telefonunda ve oyun konsolunda ÖTV'yi kaldıracacağız.**
- *Gençlere **pasaport ücretsiz olacak**; yurtdışına çıkışta **harç ödeme** uygulamasını kaldıracacağız.
- *Gençler, sigorta kapsamında olduğu aile bireylerinin vefatı halinde **ilk sigortalı işgününe kadar sigorta hizmetinden yararlanmaya** devam edecek.
- *İşe ilk giren yeni mezunların **2 yıl süreyle vergi ve prim ödemelerini devlet karşılayacak.**
- *ADS kapsamındaki ailelerde gençlere **kamu istihdamında öncelik** sağlanacak.
- ***Yurt sorununu** bir yılda çözeceğiz
- *Yeni evli çiftlerin **ilk satın alacağı evde KDV'yi yarıya** düşüreceğiz.
- ***Evlilik öncesi bütün taramaların ücretsiz** olarak yaptırılmasını sağlayacağız.
- *Üniversiteli gençlere **kültür-sanat etkinliklerine** katılmaları için, içine belli miktarda para yüklenmiş kart vereceğiz.

KADINLAR

- ***İstanbul Sözleşmesi'**ne 1 hafta içerisinde yeniden taraf olacağız.
- *Kadın cinayetlerinin failleri için **ceza indirimi uygulanmayacak.**
- ***Doğum için işten ayrılan** kadınların işe dönmesi halinde işverene **vergi teşviki uygulayacağız.**
- ***Kadınların ve gençlerin kooperatif** kurmalarını teşvik edeceğiz.
- *Aile Destekleri Sigortası kapsamında **"Yeni Başlangıçölar Fonu"** kuracağız ihtiyaç duyan boşanmış kadınlara ev kurma desteği sağlayacağız.
- *Ebeveynler için çocuk iznini yeniden düzenleyeceğiz, **babalık izninin süresini** uzatacağiz.
- ***Kreşlerin ve sığınma evlerinin** sayısını artıracacağız.
- *Rahim ağzı kanserini önleyen **HPV aşısı ücretsiz** olacak

ESNAF

- *Ticaret erbabına **sicil affı** getireceğiz.
- ***Kira stopajını** kaldıracacağız.

*BAĞ-KUR prim borcu olsa dahi **esnafın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin sağlık** hakkında yararlanmasını sağlayacak net yasal düzenlemeleri yapacağız.

*Esnafımıza **emeklilik için geriye doğru borçlanma** hakkı tanıyacağız.

***Esnaf Destekleri Sigortası Fonu**'nu kuracağız.

ÖĞRETMENLER

*Öğretmen **atamalarını gerçekleştirecek**, alımlarında **sözlü sınavı kaldıracağız**.

***Öğretmen maaşlarını** iyileştireceğiz.

***Bütün öğretmenler kadrolu olacak**, ücretli ve sözleşmeli öğretmen ayırımına son vereceğiz.

*Her yıl 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde öğretmenlere **bir maaş ikramiye** vereceğiz.

*Öğretmenlere sağlayacağımız **3600 ek gösterge** imkânının yanında, eğitim-öğretim tazminatlarını da artıracacağız.

***Ek ders ücretini** iki katına çıkaracağız.

*Okullar açık olduğunda **toplu taşıma araçları tüm eğitim çalışanlarına ücretsiz** olacak.

*Öğretmenlerin **aile bütünlüğünü** her koşulda sağlayacağız.

SAĞLIK HİZMETLERİ

***Yurttaşımızın prim borcuna bağlı olmaksızın**, Genel Sağlık Sigortası kapsamı içinde yer alabilmesini sağlayacağız.

*Katkı payı, ilave **ücret ve fark ücretlerini kaldıracağız**.

*Yurttaşlarımızın **periyodik sağlık kontrollerini ücretsiz** gerçekleştireceğiz.

*Şehir hastaneleri açılırken **kent merkezlerinde kapatılan** devlet hastanelerini yeniden açacağız.

***Askeri hastaneleri** yeniden açacağız.

***Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nü** yeniden açacak, ilaç, aşı, serum, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz üretimini stratejik sektörlerindeki **AR-GE çalışmalarına** destek vereceğiz.

***Tıp teknoparklarını** kuracağız.

***Meslek Hastalığı Hastaneleri'ni ve Çocuk Hastaneleri'ni** yaygınlaştıracacağız.

SAĞLIK ÇALIŞANLARI

***Sağlıkta şiddetin önlenmesi** için caydırıcı bir yasa çıkaracağız.

***Sağlık personeli atamalarını** derhal yapacağız.

***Aile Hekimlerinin** iş yükünü azaltmak için yardımcı sağlık çalışanı ataması yapacağız.

*Her bir sağlık mesleği üyesi tek tipte devlet memuru olarak istihdam edilecek.

***Sağlık çalışanlarının ek göstergeleri 3600'den başlamak üzere** kademeli olarak yükseltilecek.

***Çalışma saatlerini** Uluslararası Çalışma Örgütü normlarına uygun hale getireceğiz.

MUHTARLAR

*Tek bir **muhtarlık kanunu** olacak.

*Muhtarlık seçimleri için **birleşik oy pusulası** esası getirilecek.

*Bağımsız bir **muhtarlık evi** olacak.

*Muhtarlıklara **yardımcı büro personeli** tahsis edilecek.

*Kaldırılan **köy tüzel kişilikleri yeniden oluşturulacak**.

*Her muhtarlığın ayrı bir **bütçesi** olacak.

***Sosyal yardımlar, muhtarlıklar aracılığı ile dağıtılacak**.

*Belediye meclisinde, muhtarın seçildiği mahalleyle ilgili bir karar alınacaksa, o kararın görüşüldüğü **belediye meclisi toplantısına muhtar da katılacak**, toplantıda söz ve karar sahibi olacak.

*Muhtar, belediye ile birlikte **sosyal projeler geliştirecek**.

*“**Türkiye Muhtarlar Birliği**” kurulacak.

ÇALIŞANLAR

*Asgari ücret enflasyona yenilmeyecek **asgari ücrete 6 ayda bir zam** yapılacak.

***Kıdem tazminatı çalışma yılı şartı olmaksızın** kullanılabilen bir hak olacak.

*Esnek çalışma modellerine son verecek, **güvenceli istihdama** öncelik vereceğiz.

*İşsizlik Sigortası Fonu’nu amacına uygun kullanacağız.

*Kapsam dışı bırakılan **taşeron işçileri kadroya** alacağız.

***3600 Ek Gösterge ve EYT** meselesini çözeceğiz.

*KHK ile ihraç edilip, hakkında **beraat ve göreve iade kararı** verilenleri görevine iade edeceğiz.

ÇOCUKLAR

***Eğitim parasız olacak** çocuklarımıza eşit olanaklar sunacağız.

*Öğrencilerin **kitap, kırtasiye, çanta, kıyafet ve hatta servis ihtiyaçları ücretsiz** karşılanacak.

*Okullarda öğrencilerin **su ve öğle yemekleri ücretsiz** olarak MEB tarafından karşılanacak.

***Yetiştirme yurdundan ayrılmak** zorunda kalanlara **kamuda istihdam olanağı** sağlayacağız.

YAŞLILAR

***Huzurevinde yaşayan yoksul** yaşlıların harçlıklarını arttıracacağız.

***Eşi vefat eden kadınlara** yapılan sosyal yardım miktarını arttıracacağız.

*65 yaş üzerindeki yurttaşlarımızın **kültür, sanat ve spor etkinliklerinden ücretsiz** yararlanmalarını sağlayacağız.

*Emeklilerimize, Turizm Bakanlığı ve TÜRSAB iş birliği sayesinde **makul ücretlerle gezi ve tatil olanağı** sağlayacağız.

***Uzun Dönem Yatılı Kurum Bakımı** hizmeti için sırada beklemeyi sonlandıracağız.

***Kısa Süreli ve Geçici Bakım hizmetlerini** etkin ve yaygın hale getireceğiz.

*Alzheimer/Demens hastalarına yönelik **yatılı ve gündüz hizmetlerini** yaygınlaştıracacağız.

02-08 OCAK 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

***7-14 Ocak Beyaz Baston Görme Engelliler Haftası** Engellilerin hayatın içerisinde daha etkin yer alabilmeleri, üretmek yaşama tutunmaları için gerekli tüm çalışmaları yapmak yerel ve merkezi yönetimlerin başlıca görevleri arasındadır. Millet ittifakı iktidarında engelliler sadaka kültürü ile değil aktif yaşam destekleri ile üretecek ve yaşama tutunacaklardır.

***08-09 Ocak 1996** – 09 Ocak günü Evrensel Gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin cesedi Eyüp Spor Salonu'nun yakınındaki arsada bulundu. Gazeteci Metin Göktepe bir gün önce görevini yaparken polisçe engellenmiş ve gözaltına alınmıştı.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

• **Nüfusun eğitim durumu:** Bitirilen eğitim durumuna göre nüfusla ilgili veriler Türkiye'nin eğitim ortalamasının “ortaokul” düzeyinde kaldığını gösteriyor.

• **TÜİK'in verileri** Türkiye'deki ortalama hanehalkı büyüklüğünün 2021 yılında 3,2 kişiye kadar gerilediğini, son yıllarda enyüksek artışın tek kişilik ve iki kişilik hanelerde olduğunu gösteriyor.

• Türkiye'nin eylül ayında 228,34 milyar dolar olan **uluslararası yatırım açığı**, ekimde 21,4 milyar dolar artarak 249,8 milyar dolara kadar yükseldi.

• Bankalardaki döviz mevduatlarında belirgin bir azalmanın yaşandığı 9-16 Aralık haftasında **Merkez Bankasının**, brüt rezervi 747 milyon dolar artarak 129,5 milyar dolara çıkarken, eksi durumdaki **net rezervi** ise 1,4 milyar dolar iyileşerek -43,3 milyar dolar oldu.

• **Yabancı portföy yatırımcılarının** Türkiye piyasalarından çıkışı 212 milyon dolarla 9- 16 Aralık haftasında da devam etti, son iki haftadaki net çıkış 550 milyon dolar oldu. Yabancılar bu yıl hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarından net 7 milyar dolarlık satış gerçekleştirdiler.

• Yasayla 2022 yılındaki net borlanma limiti 490 milyar liraya çıkarılan **Hazinenin iç ve dış borçları** bu yılın ilk 11 aylık döneminde hem yeni borçlanmalardan hem de kur farklarından kaynaklanmak üzere 1,2 trilyon lira artarak 3,9 trilyon lirayla rekor bir düzeye yükseldi.

• **Bireysel krediler ve kredi kartı borçlarındaki** artış hızlanarak devam ediyor. Geliri yetmediği halde, negatif reel faizin de teşviki ve yüksek enflasyon nedeniyle harcamalarını öne çekip borçlanan vatandaşların bankalara olan borcu bir haftada 10 milyar lira daha artarak 16 Aralık itibariyle 1 trilyon 500 milyar liraya ulaştı.

• Bu yılın ilk 11 aylık döneminde toplam tutarı 18,4 milyar lira olan 114 bin 713 çek bankalara ibrazında karşılıksız çıktı. Aynı dönemde toplam parasal tutarı 11 milyar lira olan 271 bin senet de vadesinde ödenmediği için bankalar tarafından protesto edildi.

• **İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı** son bir yılda 755 bin adet artarak 23 Aralık itibariyle 23 milyon 529 bine çıktı.

• Tarım ürünleri üretici fiyatlarını ve dolayısıyla gıda fiyatlarını doğrudan etkileyen **tarımsal girdi fiyatları** ekimde bir önceki aya göre yüzde 2,7 oranında artarken yıllık artış hızı da yüzde 134,8 olarak ölçüldü. Tarımsal girdi fiyatlarının doğrudan etkilediği gıda fiyatlarında (TÜİK'e göre) kasım ayı itibariyle yıllık yüzde 102,5, tarım ürünleri üretici fiyatlarında ise yüzde 169,45 oranında artış kaydedildi.

• Emekli, dul/yetim, işsizlik ve engelli/malullere ödenen maaş ve aylıklar ve bunların sağlık fiderleri için devletin yaptığı ödemelerden oluşan sosyal koruma harcamaları 2021 yılında yüzde 19,9 oranında arttı.

TÜRKİYE'NİN EĞİTİM ORTALAMASI "ORTAOKUL"

• Bitirilen eğitim durumuna göre nüfusla ilgili veriler Türkiye'nin eğitim ortalamasının "ortaokul" düzeyinde kaldığını gösteriyor.

• TÜİK'in verilerine göre 77 milyon 444 bin kişi olan 6 yaş ve üzeri nüfusunun yüzde 2.5'i okuma yazma bilmiyor, yüzde 9,9'u okum yazma biliyor ancak herhangi bir okulu bitirmiş değil.

• Nüfusun yüzde 22,2'si ilkokulu bitirmiş. En büyük grup ise yüzde 24,6 ile ilköğretim (8 yıl), ortaokul veya dengi okul bitirenlerden oluşuyor. Liseyi bitirenlerin oranı yüzde 22,1, yüksek öğretim bitirenlerin oranı ise yüzde 17,4 olarak hesaplanıyor.

• Bitirilen okulların normal eğitim süresini dikkate alarak yaptığımız hesaplama Türkiye'deki insanların ortalama eğitim süresinin 8 yıl, yani ortaokul düzeyinde olduğunu gösteriyor.

AİLELER KÜÇÜLÜYOR

• TÜİK'in verileri Türkiye'deki ortalama hanehalkı büyüklüğünün 2021 yılında 3,2 kişiye kadar gerilediğini gösteriyor.

• Toplam hane sayısının 25 milyon 330 bin olduğu 2021 yılında bu hanelerin 4 milyon 782 bininin tek kişilik, 5 milyon 447 bininin iki kişilik, 5 milyonunun üç kişilik, 4 milyon 936 bininin de dört kişilik hanelerden oluştuğu belirlendi. Beş kişilik hanelerin sayısının 2 milyon 627 bin, altı kişilik ailelerin sayısı 1 milyon 239 bin ve yedi ve daha fazla nüfusu bulunan hane sayısının da 1 milyon 298 bin olduğu açıklandı.

• Önceki yıllara göre bakıldığında, en yüksek artış tek kişilik ve iki kişilik hanelerde yaşanırken, beş kişilik, altı kişilik ve yedi ve daha fazla kişilik hane sayılarının ise yıllar itibariyle azaldığı gözleniyor.

• Türkiye'deki hane sayısının 3 milyon 123 bin arttığı son beş yılda, tek kişilik hane sayısında 1 milyon 465 bin, iki kişilik hane sayısında 863 bin, üç kişilik hane sayısında 568 bin artış yaşandı. Yedi ve daha fazla nüfus bulunan hane sayısı ise 223 bin azaldı.

ULUSLARARASI YATIRIM AÇIĞI 250 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

• Türkiye'nin eylül ayında 228,34 milyar dolar olan uluslararası yatırım açığı, Ekimde 21,4 milyar dolar artarak 249,8 milyar dolara kadar yükseldi.

- Türkiye'nin dünyanın geri kalanına olan döviz cinsinden yükümlülüklerini gösteren dış yükümlülükleri Ekimde 27,1 milyar dolar artarak 546 milyar dolara yükselirken, dünyanın döviz ve altın rezervi de dahil geri kalanından olan alacaklarını gösteren dış varlıkları ise 5,6 milyar dolar artarak 296,1 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Ekim ayında dış yükümlülüklerdeki artış, TL'nin son aylarda değer kazanması ve İMKB'deki hisse senetlerinin fiyatının artması nedeniyle yabancı sermayeli şirketlerin piyasa değerinde yaşanan artıştan, dış varlıklardaki artış ise brüt rezervlerdeki yükselişten kaynaklandı.
- Dış varlıkların dış yükümlülükleri karşılama oranı yüzde 56'dan yüzde 54'e geriledi.

MERKEZ BANKASI REZERVİ

- Bankalardaki döviz mevduatlarında belirgin bir azalmanın yaşandığı 9-16 Aralık haftasında Merkez Bankasının, brüt rezervi 747 milyon dolar artarak 129,5 milyar dolara çıkarken, eksi durumdaki net rezervi ise 1,4 milyar dolar iyileşerek -43,3 milyar dolar oldu.
- **Tamamı yükümlülüklerden oluşan brüt rezervin 85,6 milyar doları döviz, 43,9 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor. Son hafta döviz varlıklarında 785 milyon dolar artış, altın varlıklarında ise 38 milyon dolarlık azalış oldu.**
- Merkez Bankasının, 16 Aralık itibarıyla toplam 186 milyar dolar döviz borcu (dış yükümlülüğü) bulunuyor.
- Bu borcun 114,5 milyar doları bilanço içi (bankalara, Hazineye, diğer ülkelere v.b) olan borçlardan oluşuyor. Bilançoda gözükmeyen Türkiye'deki bankalara ve bazı ülkelerin merkez bankalarına olan swap borçları ise 541 milyon dolar daha artarak 71,5 milyar doları buldu.
- Hazinesin döviz mevduatı yükümlülük sayılmadığında swap borcu hariç net rezervi geçen hafta 1,4 milyar dolar artarak 28,2 milyar dolar oldu.
- Swap borçlarının, diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının satıp sonra kiraladığı (**sat-kirala**) borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 16 Aralık itibarıyla yüzde 55,2 olarak hesaplandı.

YABANCI YATIRIMCILARIN ÇIKIŞI SÜRÜYOR

- Yabancı portföy yatırımcılarının Türkiye piyasalarından çıkışı 212 milyon dolarla 9- 16 Aralık haftasında da devam etti, son iki haftadaki net çıkış 550 milyon dolar oldu. Yabancılar bu yıl hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarından net 7 milyar dolarlık satış gerçekleştirdiler.
- Hisse senedi fiyatlarında yaşanan artışın de etkisiyle söz konusu hafta yabancıların Türkiye'deki hisse senedi portföyleri 1,4 milyar dolar değerlendirilerek dolar azalarak 27,4 milyon dolara yükseldi. İç borçlanma kâğıtları portföyü ise 2 milyar dolarda kaldı. Bankalardaki TL ve yabancı para mevduatları ise 37,4 milyar dolar oldu.

HAZİNEİN BORÇ STOKU 3,9 TRİLYON LİRAYI DA AŞTI

- Yasayla 2022 yılındaki net borlanma limiti 490 milyar liraya çıkarılan Hazinesin iç ve dış borçları bu yılın ilk 11 aylık döneminde hem yeni borçlanmalardan hem de kur farklarından kaynaklanmak üzere 1,2 trilyon lira artarak 3,9 trilyon lirayla rekor bir düzeye yükseldi.
- Borç stokunun vadesine kadar ödenecek olan faiz yükü ise aynı dönemde 2 trilyon liralık artışla 3,4 trilyon lira oldu. Borcun faiz yükündeki artış anapara artışının neredeyse iki katına yaklaştı.
- Borç stokunun 1,9 trilyon liralık kısmı iç borçlardan oluşuyor. 1,9 trilyon liralık iç borcun faiz yükü ise 2,6 trilyon lirayla anaparanın yüzde 138,5'i kadar bir büyüklük oluşturuyor.
- İç borç stokunu oluşturan borçlanma kâğıtlarının işlenmiş faizleriyle birlikte 16 Aralık itibarıyla toplam piyasa değeri ise 3,1 trilyon lirayı buluyor. *(Yani Hazine, bütün iç borcunun tamamını bu gün ödemek istese ödemek isterse 3,1 trilyon lira ödemek zorunda bulunuyor)*
- Borç stokunun 2,1 trilyon liralık (110,1 milyar dolar) dış borçlardan oluşuyor. Dış borç stokunun vadesine kadar ödenecek olan faiz yükü ise 817 milyar lira (43 milyar dolar) düzeyinde hesaplanıyor.
- Hazinesin borç stokunun yüzde 65,4'nü içerden ve dışarıdan alınan döviz ve altın cinsinden borçlar oluşturuyor. Bu nedenle de net borçlanmanın 381 milyar lira olarak açıklandığı Ocak-kasım döneminde borç stokundaki artış 1,2 trilyon lirayı buldu. Son 11 ayda 800 milyar liraya yakın kur farkı oluştu.

- Değişken faizli, TÜFE'ye endeksli ve döviz cinsinden borçların toplamı ise borç stokunun yüzde 82,4'ünü oluşturuyor. Borç stoku bu nedenle hem döviz kuruna, hem enflasyona hem de faiz oranlarındaki değişimlere duyarlı bulunuyor.

BORÇLANMA LİMİTİ ARTAN HAZİNE, BORÇLANARAK 347 TRİLYON BİRİKTİRDİ

- Bakanın yüzde 5 artırma yetkisiyle birlikte 293 milyar lira olan net borçlanma limiti 200 milyar lira artırılarak 493 milyar liraya çıkarılan Hazine'nin ocak-kasım döneminde bütçe açığından daha fazla borçlanarak 347,4 milyar lira biriktirdiği belirlendi.
- Hazinesin verilerine göre bu yıl ocak-kasım döneminde Hazine 383,1 milyar lira iç ve dış borç anapara ödemesi yaparken, 764,9 milyar liralık yeni borç aldı. Dolayısıyla net 381,8 milyar liralık borçlanmaya gidildi. Aynı dönemde Hazinesin nakit dengesi ise 36,3 milyar lira açık verdi.
- Dolayısıyla yapılan borçlanmanın 36,3 milyar lirası nakit açığının finansmanında kullanılırken, 347,4 milyar lirası ise Hazinesin banka hesaplarında biriktirildi.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilileri Aralık ayında da net 97 milyar liralık bir borçlanma gerçekleştirileceğini açıklamıştı.
- Aralık ayı bütçe açığının gelişimine göre Hazine borçlanarak biriktirdiği bu paranın önemli bir kısmını 2023 seçimleri öncesinde, seçim ekonomisinin finansmanı için kullanacak. AKP, iktidarını sürdürebilmek için Türkiye ekonomisini büyük bir tehlikeye atıyor.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ

Mevduat

- Bankalardaki mevduat, bir önceki hataya göre 99 milyar lira artarak 16 Aralıkta 8,73 trilyon liraya yükseldi.
- BDDK'nın istatistiklerine göre yılbaşından bu yana Türk lirası mevduatlar yüzde 140 oranında arttı.
- Döviz mevduatlarının, 2,3 milyar dolar daha azalarak 226,6 milyar dolara gerilediği 16 Aralıkla biten haftada, TL mevduatlarda ise 144 milyar lira artış oldu.
- Gerçek kişilerin, döviz mevduatında 1,8 milyar dolarlık azalma oldu.
- Kur korumalı mevduatlar ise 1 trilyon 465 milyar lirada kaldı.
- **Dolarizasyon:** Sadece döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 48,2 olarak hesaplandı.
- **Dolarizasyon** oranı **gerçek kişilere** ait (tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 52 oldu.
- Döviz endeksli olması nedeniyle, kur korumalı mevduatlar da döviz mevduatlarına dahil edilerek hesaplanan **gerçek dolarizasyon** oranı ise yüzde 65 oldu.

Krediler

- Kredi stoku ise bir haftada 72 milyar lira genişleyerek 16 Aralıkta 7,41 trilyon liraya yükseldi. TL kredilerin 70 milyar lira arttığı haftada, döviz kredilerinin TL karşılığında 1,6 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 85 milyon dolar artarak 134 milyar dolara yükseldi.
- *Kredi stokunda geçen yılın sonuna göre yüzde 51,7 oranında artış yaşandı. Türk lirası krediler yüzde 74 oranında artarken, döviz kredilerinde ise dolar cinsinden yüzde 14,5 oranında azalma oldu.*
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise 160,9 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

VATANDAŞ BORÇLANMAYA DOYMUYOR

- Bireysel krediler ve kredi kartı borçlarındaki artış hızlanarak devam ediyor.
- Geliri yetmediği halde, negatif reel faizin de teşviki ve yüksek enflasyon nedeniyle harcamalarını öne çekip borçlanan vatandaşların bankalara olan borcu bir haftada 10 milyar lira daha artarak 16 Aralık itibarıyla 1 trilyon 500 milyar liraya ulaştı.

- Vatandaşların bu borcunun 1 trilyon 87 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinin, 414 milyar lirası da kredi kartı borç bakiyelerinden kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 9 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 1 milyar liralık artış kaydedildi.

- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen ve henüz varlık yönetim şirketlerin devretmedikleri takipteki borçları ise 31,3 milyar lira oldu. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.

- **Toplam Borç:** Vatandaşların varlık yönetim şirketlerine olan borçları son bir yılda 5,3 milyar lira artarak eylül sonunda 36 milyar liraya yükseldi. TOKİ'ye olan konut kredisi borçları da 28 milyar lira oldu. Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 565 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

- Vatandaşların bankalara olan borcunda yılbaşından bu yana 474 milyar liralık, toplam borçlarında ise 481 milyar liralık artış yaşandı.

FAİZ ORANLARI

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- Bankaların, 9 - 16 Aralık günleri arasında açılan **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı yüzde 16,86'da kaldı.

- Söz konusu hafta kullanılan tüketici kredilerinin (ihtiyaç + taşıt + konut) ortalama faizi önceki haftaya göre 0,20 puan azalarak yüzde 28,84'e geriledi.

- Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini ortalama yüzde 30,36, taşıt kredisini yüzde 24,35, konut kredisini ise yüzde 19,73 yıllık faiz oranıyla kullandı.

- TL cinsinden ticari kredi faizi yüzde 13,76'yakadar geriledi. Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 9 oldu. Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 7,26'ya çıktı.

Merkez Bankası Faizi

- *Merkez Bankası Para Politikası Kurulu geçen hafta yaptığı aylık toplantıda faiz oranını değiştirmede ve yüzde 9'da tuttu. Geçen hafta bankaları yüzde 9 faiz oranıyla fonladı.*

Risk Primi (CDS)

- Merkez Bankası ve BDDK'nın bankaları ticari kredi faizlerini düşük tutmaya yönelik önlemleri bankaları kredi vermek yerine Hazine iç borçlanma kağıtları almaya zorladığı için, piyasada iç borçlanma kağıtlarının faizi önemli ölçüde geriledi.

- Türkiye'nin, CDS'i (risk primi) ise **bir önceki haftaya göre** yüzde 2,86 oranında artarak 518,83 oldu.

- Hazinesin 5 yıl vadeli dış borçlanma tahvillerinin piyasa faizi yüzde 8,46 olarak gerçekleşti.

18,4 MİLYARLIK ÇEK KARŞILIKSIZ ÇIKTI, 11 MİLYAR LİRALIK SENET PROTESTO EDİLDİ

- Bu yılın ilk 11 aylık döneminde toplam tutarı 18,4 milyar lira olan 114 bin 713 çek bankalara ibrazında karşılıksız çıktı. Karşılıksız çıkan çeklerin sayısı geçen yıla göre yüzde 18 azalırken, bu çeklerin parasal tutarında ise yüzde 48,6 oranında artış yaşandı.

- Birden fazla çeki karşılıksız çıkanlar tek kişi sayıldığında bu yıl 12 bin 861 kişinin çekine veya çeklerine karşılıksız işlemi yapıldı.

- Aynı dönemde toplam parasal tutarı 11 milyar lira olan 271 bin senet de vadesinde ödenmediği için bankalar tarafından protesto edildi. Protesto edilen senetlerin sayısı geçen yıla göre yüzde 29,8 oranında azalırken, parasal tutarı ise yüzde 1,2 oranında arttı.

DÖVİZ KURU-ALTIN-BORASA

- Merkez Bankasının açıkladığı döviz kurlarına göre geçen hafta dolar kuru bir önceki hafta sonuna yüzde 0,2 oranında artarken, Euro kurunda yüzde 0,04 oranında azalış yaşandı. Kurlar sırasıyla 18,66 TL ve 19,80 TL oldu. Dolar kurunda yılbaşından bu yana yüzde 43,8, Euro kurunda yüzde 34,9 oranında artış oldu.

- Ortalama dolar kuru (1 Ocak- 23 Aralık 2022 ortalaması) 2021 yılının ortalamasına göre yüzde 86 oranında artarak 16,53 TL'ye çıktı.
- Gecen hafta gram altın fiyatı bir önceki haftaya göre yüzde 0,5 oranında artarak 1.080 lira oldu. Altın fiyatı geçen yılın sonuna göre ise yüzde 38,7 oranında arttı.
- Borsa endeksi ise (BİST100) geçen hafta yüzde 4,6 oranında arttı. Endekste yılbaşına göre artış ise yüzde 194,5 oldu.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI 23,5 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak – 23 Aralık günleri arasında icra ve iflas dairelerine UYAP üzerinden toplam 8 milyon 415 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 628 adet bin arttı. Bu dönemde 7 milyon 453 bin dosya da sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 8,1 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 755 bin adet artarak 23 Aralık itibarıyla 23 milyon 529 bine çıktı.
- Bu arada, kuruluşların elektrik, su, haberleşme, doğalgaz gibi faturalardan kaynaklanan ve bakiyesi 2 bin liranın altındaki icrada bulunan alacaklarından vazgeçmelerine ilişkin yasanın icra dosya sayılarına henüz yansımadağı gözleniyor. Yasanın önemli miktarda icra dosyasının işlem den kaldırılmasına yol açması bekleniyordu.

TARIMDA GİRDİ FİYATLARI SON BİR YILDA YÜZDE 135 ARTTI

- Tarım ürünleri üretici fiyatlarını ve dolayısıyla gıda fiyatlarını doğrudan etkileyen tarımsal girdi fiyatları ekimde bir önceki aya göre yüzde 2,7 oranında artarken yıllık artış hızı da yüzde 134,8 olarak ölçüldü.
- Son bir yılda tarımda kullanılan mal ve hizmet fiyatları yüzde 140, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet fiyatları ise yüzde 101 oranında artış kaydetti.
- Tarımda kullanılan mal ve hizmetlerin alt ayrımında yer alan kalemlerin fiyatındaki yıllık artış tohum ve dikim materyalinde yüzde 94,2, enerji ve yağlarda yüzde 197, gübre ve toprak geliştiricilerde yüzde 193, tarımsal ilaçlarda yüzde 107, hayvan yeminde yüzde 141, bina bakım masraflarında yüzde 166,4 oranında artış oldu. En düşük artış yüzde 38'le veteriner harcamaları ve yüzde 79'la makine bakım masraflarında gözlemlendi.
- Tarımsal girdi fiyatlarının doğrudan etkilediğı gıda fiyatlarında (TÜİK'e göre) kasım ayı itibarıyla yıllık yüzde 102,5, tarım ürünleri üretici fiyatlarında ise yüzde 169,45 oranında artış kaydedildi.

SOSYAL KORUMA HARCAMALARI

- Emekli, dul/yetim, işsizlik ve engelli/malullere ödenen maaş ve aylıklar ve bunların sağlık fiderleri için devletin yaptığı ödemelerden oluşan sosyal koruma harcamaları 2021 yılında yüzde 19,9 oranında arttı.
- TÜİK'in verilerine göre 2021 yılında devlet toplam 785 milyar liralık sosyal koruma harcaması yaptı. 10,2 milyar lirası idari masraflardan oluşan bu harcamanın 775 milyar lirası ise sosyal koruma yardımı olarak sınıflandırıldı.
- Sosyal koruma yardımlarının 353,6 milyar lirası emekli/yaşlı aylıklarından 242,1 milyar lirası hastalık/sağlık ve bakım harcamalarından oluşuyor. Engelli ve malullere 23,7 milyar, dul/yetimlere 88,9 milyar, işsizlere 29,5 milyar lira ödendi. Aile/çocuk yardımları da 32,9 milyar lira oldu.
- TÜİK'e göre sosyal koruma kapsamında (birden fazla maaş alanlar tek kişi sayıldığında) toplam 14 milyon 624 bin kişiye 2021 yılında maaş ödendi. Bu kapsamda 854 bin kişiye engelli/malul aylığı, 13 milyon 774 bin kişiye de emekli/yaşlı ve dul/yetim aylığı ödendi.

İKTİDARA GÜVEN CİDDİ BİÇİMDE GERİLEDİ

Aralık ayı Tüketici Güven Endeksi verileri, iktidara ve uygulamalarına güvenin ciddi biçimde gerilediğini ortaya çıkardı. İktidarın söylem ve açıklamalarının toplumda, kamuoyunda, hanelerde bir karşılığının olmadığını, inandırıcı bulunmadığını ve ciddiye alınmadığını gösterdi. Tüketici Güven Endeksi yüzde 1,3 düşüş ile 75,6 oldu!

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Merkez Bankası (MB) tarafından ortaklaşa iş birliğiyle her ay düzenli şekilde yürütülen **Tüketici Güven Endeksi** (TÜGE) anketi ve hane halkları araştırmasının aralık ayı sonuçları, ekonomideki çöküşü gizleyemedi.

Uzun süredir 100'ün altında seyrettiği için **zaten genel güvensizliğin kalıcı hale geldiği** TÜGE'de, aralık ayında kasıma kıyasla yüzde 1,3 düşüş yaşandı.

✓ Böylece kasımda 76,6 puan olan endeks puanı 75,6'ya indi.

Alt endekslerdeki sonuçlar güvendedeki gerilemenin daha ciddi boyutlarda olduğunu, beklentilerde kötüleşme ve karamsarlığın yaygınlaşarak arttığını işaret ediyor.

✓ Buna göre **hanenin maddi durum endeksi** kasımda 58,3 puan iken aralıkta yüzde 1,5 azalarak 57,4'e inmiş.

İktidarın ekonomi politikalarıyla her geçen gün daha fazla yoksulluğa sürüklenen, alım gücü düşen, enflasyonun erittiği geliri giderini karşılamayan, toplam kredi kartı harcamaları bir ayda yüzde 99 düzeyinde artan bir sosyal-ekonomik tabloda hanelerin maddi durumunun daha da kötüleşmesi, umutların azalması kaçınılmaz.

Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi endeksindeki sonuçlar ise sadece bugün değil gelecek dönem için de hanelerin bu iktidarla bir umut göremediklerini somut şekilde ortaya koyuyor.

✓ Kasımda 75,8 olan gelecek 12 ayda hanenin maddi durum beklentisi endeksi, aralık ayında yüzde 0,6 azalışla 75,4'e indi.

Kasımda 80,5 olan **gelecek 12 aya ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi** yüzde 4 değer kaybederek aralıkta 77,3 puana indi. Bu sonuç, iktidarın 'en kötüsü geride kaldı, 2023'te Türkiye şaha kalkacak, uçuşa geçecek' söylemlerinin toplumda bir karşılığı olmadığı gibi kimseyi inandıramadığını sergiliyor.

Hanelerin enflasyona ve fiyat artışlarına karşı korunmak, her gün düşen alım gücü, değer yitiren TL ve gelen zamlarla gelecekte aynı fiyata bulamayacaklarına inandıkları mal ve ürünleri bugünden almak eğilimlerinin sürdüğü '**Gelecek 12 ayda dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi**' endeksinin kasımdaki 91,9 seviyesinden yüzde 0,7 artışla aralıkta 92,6'ya yükselmesiyle kendisini gösteriyor. Yine zam gelecek kaygısı, vatandaşın panikle alışveriş yapma eğilimini yükseltiyor.

Türkiye İstatistik Kurumu ve Merkez Bankası iş birliğiyle hazırlanan **Tüketici Güven Endeksi** 2022 Aralık sonuçları; toplumda ve hanelerde karamsarlığın, iktidardan memnuniyetsizliğin ve güvensizliğin arttığını, beklentilerin kötüleştiğini gösteriyor. İktidarın 'gidici' olduğunu teyit ediyor.

İKTİDAR FAİZ KARŞITLIĞINA MOLA VERDİ VE FAİZDE 'NAS' SINIRI YÜZDE 9 OLDU.

Merkez Bankası Para Politikaları Kurulu, politika faizini yüzde 9'da sabit tuttu. İktidarın faiz karşıtlığına mola verdiği ve faizde 'NAS' sınırının yüzde 9 olduğu anlaşıldı. Faiz indirimleri enflasyon beklentileri üzerinde olumlu bir etki yaratmadığı gibi, ilan edilen hedeflerin hemen tamamında ters sonuçları beraberinde getirdi!

Geçen yılın eylül ayında Cumhurbaşkanı (CB) Erdoğan'ın "Faiz sebep, enflasyon neticedir. İnancımıza göre faiz Nas'tır" söylemiyle başlatılan faiz indirimi sürecinin ilan edilen hedefleri;

✓ Yatırımlarda ve istihdamda artış,

✓ Enflasyonda ve döviz kurlarında düşüş,

✓ İhracatta yükseliş,

✓ Cari açığın cari fazlaya dönüşmesiydi.

2021 Eylül'ünde Merkez Bankası (MB) politika faizi yüzde 19 seviyesindeyken başlayan indirimlerle aradan geçen 16 ayın sonunda politika faizi 10 puan aşağı çekildi. Kasım ayında yüzde 9'a düşürülerek CB Erdoğan'ın 'yılsonunda tek haneli faiz' talimatı yerine getirildi. Yüzde 84 resmi enflasyona karşılık yüzde 9 oranıyla 75 puanlık negatif faize rağmen yılsonu enflasyon beklentisi en iyimser tahminlerde ve iktidarın açıklamalarında bile yüzde 65 düzeyinde. Orta vadeli programda (OVP) 2023 yılı için yüzde 24 olarak öngörülen enflasyona göre de politika faizi 15 puan negatif halde.

✓ Faiz indirimleri başladığında yüzde 19 seviyesinde olan TÜİK'in resmi yıllık enflasyonu şu anda yüzde 84.

- ✓ Dolar kuru indirim öncesi 8,40 TL iken şimdi 100 milyar doların üzerinde rezerv satışına rağmen 18,60 TL.
- ✓ Büyüme hızı ilk çeyrekte yüzde 7,3, ikinci çeyrekte yüzde 7,6 iken üçüncü çeyrekte yüzde 3,9'a indi.
- ✓ Bankacılık ve bireysel tüketim harcamaları hariç tüm sektörlerde daralma-küçülme başladı.
- ✓ Enflasyon gelir dağılımı adaletsizliğini büyütürken ücretlilerin büyümeden, milli gelirden aldıkları pay yüzde 34'ten 26'ya indi.
- ✓ Büyüme yönünü aşağı çevirdi ve düşük faizle patlayacağı öne sürülen yatırımlar eksiye döndü.
- ✓ İşsizlik yükselişe geçti ve resmi veriyle ekim itibarıyla yüzde 10,2 oldu. Genç işsizlik bunun iki katı.

Faiz indirimlerine rağmen ticari, bireysel ihtiyaç ve konut kredisi faizleri katlandı. MB ve BDDK'nın kararlarıyla ihracatçıların döviz gelirlerinin yüzde 40'ına el konuldu. Bankalara faiz tavanı getirilerek, kredi vermeleri engellendi. Cari fazla iddiasının tersine 40 milyar doları aşan cari açık, 99 milyar dolara ulaşan dış ticaret açığı, ihracatta gerileme ve ithalatta 300 milyar doları aşan bir tablo söz konusu.

İktidarın faiz düşürüp enflasyonu indirme, yatırımları artırma, istihdamı büyütmeye, ihracat artışıyla cari fazla verme, 'liralasma' stratejisiyle TL'yi güçlendirme senaryolarının tümü geçersiz hale geldi. Yeni Ekonomi Modeli (YEM) **Türkiye ekonomisine ağır hasar verdi!**

İKTİDAR-İŞVEREN TEMSİLCİLERİNİN BELİRLEDİĞİ YENİ ASGARİ ÜCRET, KISA SÜREDE AÇLIK SINIRININ ALTINDA KALACAKTIR.

İşçi temsilcisinin yer almadığı masada, iktidar-işveren temsilcilerinin belirlediği yeni asgari ücret, kısa sürede açlık sınırının altında kalacaktır. İktidar yüzde 55 artışın enflasyon karşısında yeterli olduğunu savunurken, işveren kesiminde de artan işçilik maliyetleri gerekçesiyle devlet desteği talepleri gündeme geldi.

İktidarın ekonomi politikalarının yarattığı yüksek enflasyon, gelir dağılımı adaletsizliği, çalışanların milli gelirden aldığı paydaki sert gerileme yeni asgari ücret artışındaki beklentileri yükseltirken, açıklanan yüzde 55 zam ve net 8.506 TL 49 kuruş, brüt 10 bin 8 liralık tutar, **işçi sendikaları ve çalışan kesimlerde hüsrana yarattı!**

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda çalışanları temsil eden Türk-İş, 9 bin TL net ücret talebi ile masadan kalkarken, yeni asgari ücret iktidar ve işveren kesimince belirlendi. İktidara yakın Hak-İş Konfederasyonu bile belirlenen ücretin beklentiyi karşılayacak, kayıpları telafi edecek düzeyde olmadığını bildirdi. Kasım ayı itibarıyla sadece gıda harcamalarından oluşan açlık sınırının 7.785 TL, gıda-konut-ısıtma-ulaşım-kültür-eğlence vb. harcamaları kapsayan yoksulluk sınırının 25 bin 365 TL olduğu dikkate alındığında iktidarın çalışanları enflasyona ezdirmemekle övündüğü yeni asgari ücret açlık sınırının sadece 721 TL üzerinde.

✓ Yeni asgari ücret, **aralık ve ocak ayı açlık-yoksulluk sınırları açıklandığında** büyük olasılıkla açlık sınırının altında kalacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, açıklanan rakamın ülkenin genel ekonomik ve sosyal görünümüyle uyumlu olduğunu savundu. Enflasyonun hızla düşeceğini ifade eden Erdoğan, buna rağmen hayat pahalılığının süreceği, fiyatların düşmeyeceği, zamların devam edeceği gerçeğini gizledi.

✓ Enflasyon rakamsal olarak düşse de **ekmek, et, süt, peynir vb. fiyatı, elektrik-doğalgaz faturaları, kiralarda düşmeyecek.**

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı, asgari ücreti 'taban ücret' diye nitelendirdi. Olması gerekenin çalışanlara bunun üstünde ücret verilebilmesi olduğunu dile getirdi. Ancak resmi rakamlarla yaklaşık 8 milyon kişinin SGK kayıtlarında asgari ücretten gösterildiği Türkiye'de, çalışanların yüzde 50'sine yakını asgari ücretli. Asgari ücret 'taban' değil, ortalama ücret. Temmuzda artırılmasına rağmen en düşük emekli aylığı ise 3.500 TL!

Türkiye, Eurostat'ın 2022 AB asgari ücret sıralamasında 26 ülke arasında sondan üçüncü (23) idi. Yüzde 55 zamlı 2023 ücretinin brüt tutarının euro karşılığı (505 Euro) açısından sondan beşinciliğe (21) çıktı. Türkiye'nin altında Macaristan, Letonya, Sırbistan, Bulgaristan, Arnavutluk yer alıyor. Sıralamadaki diğer 25 ülkenin asgari ücret tutarları henüz 2022'ye ait. **Türkiye, bu ülkeler yeni asgari ücreti açıkladığında, yine daha alt sıralara inecek.**

İktidar, duruma göre asgari ücreti yeniden gözden geçirebileceklerini belirterek **'seçim asgari ücreti'** işaretini verdi. Alınan 200 milyarlık ek borçlanma yetkisi, kamu bankalarının 20'şer milyarlık sermaye artışı ve Bakan

Nebati'nin açıklanacağını duyurduğu 14 ayrı kredi paketiyle geniş kesimleri borçlandırarak ekonomiyi canlandırma senaryoları, **seçim ekonomisine** geçildiğini gösteriyor.

KAMUSAL GELİRLERİN ADİL PAYLAŞIMI VE VERGİ ADALETİ AYAKLAR ALTINDA!

COVID-19 nedeniyle ertelenen Konaklama Vergisi'nin yılbaşından itibaren yürürlüğe girmesine karşılık, tüm dünyadaki örneklerin aksine bu vergiden tesislerin bulunduğu yerel yönetimlere pay ayrılmaması, tüm gelirin merkezi yönetime aktarılması, kamusal gelirlerin adil paylaşımı ve vergi adaleti açısından büyük haksızlıktır!

Belediye gelirleri yasasındaki vergi oranlarını belirleme yetkisini kullanarak COVID-19 salgını nedeniyle iki yıldan beri belediyelerin konser, sinema, spor etkinlikleri, futbol maçları, at yarışları biletlerinden elde ettiği eğlence vergisini sıfırlayan Cumhurbaşkanlığı Kararının süresi 2023 sonuna kadar uzatıldı.

✓ **Belediyeleri ciddi bir gelirden mahrum eden bu kararın yanı sıra**, Gider Vergisi yasasında yapılan değişikliklerle getirilen Konaklama Vergisi, yılbaşından itibaren yürürlüğe konulması kararlaştırıldı.

Yayınlanan tebliğle 1 Ocak 2023'ten itibaren otel, motel, tatil köyü, pansiyon, kamping vb. konaklama tesislerinde geceleme ve bu tesislerden alınan yeme-içme vb. hizmetlerine ilişkin ücretler üzerinden yüzde 2 oranında 'Konaklama Vergisi' kesilecek. Cumhurbaşkanının bu oranı bir kat artırma, yarıya indirme yetkisi bulunmasına karşılık tebliğde üst sınır olan yüzde 2'nin uygulanması kararlaştırıldı.

✓ Turizmciler uygulamanın bir yıl daha ertelenmesini, toparlanma sürecine yeni girildiğini ifade etseler de iktidar kabul etmedi.

Dünyada 'Local Hospitality Tax-Yerel Konaklama Vergisi' adı altındaki benzer uygulamalarda, tesisin bulunduğu yerdeki yerel yönetimlere, belediyelere ya vergiden pay ayrılıyor veya gelirin tamamı yerel yönetime bırakılarak, yerel yönetimlerce tahsil ediliyor. İktidar ise yaptığı düzenlemeyle elde edilecek hasılatın tamamını merkezi yönetime aktararak kendi kullanacak. **2023 bütçesinde konaklama vergisinden en az 2,3 milyar TL hedefleniyor.**

Bu vergi konaklayan, yeme-içme hizmeti alan kişilerden tahsil edilerek her ay vergi dairesine yatırılacak. İşletmeler maliyenin vergi tahsildarlığını yapacak. Konaklama vergisi gelirlerinin merkezi yönetime aktarılması, konaklama tesislerinin bulunduğu il-ilçe-beldelerin yerel yönetimlerine, belediyelere pay ayrılmaması, tahsil edilen paranın iktidar tarafından dilediği şekilde kullanılması büyük bir adaletsizliktir. Büyük şehirlerdeki otellerin yanı sıra turistik tesislerin, tatil köylerinin, pansiyon işletmelerinin, buldukları yerlerdeki tüm altyapı, kanalizasyon, içme ve atık su, çöp, çevre temizliği, ulaşım, yol vb. hizmetleri sağlayan doğrudan yerel yönetimler.

✓ Yazın nüfusu katlanan turistik yörelerde çok daha fazla nüfusa hizmet veren belediyelere gelirin en az yüzde 50'si (yüzde1'lik kısım) verilmelidir.

Pek çok turistik ilçe-belde belediyesinin kaynak yetersizliği çektiği, muhalefete mensup belediyelerin merkezi yönetimin kararları ve engellemeleriyle daha büyük mali sıkıntılar yaşadığı biliniyor. Milyonlarca yerli ve yabancı turist tatile geldiği, mal ve hizmet fiyatlarının yükseldiği bu bölgelerde yaşayan yerel halkın yaşadığı sıkıntılar karşısında, sağlanacak vergi gelirlerinin yerel yönetimlerce kendilerine daha iyi ve nitelikli hizmet için kullanılmasını beklemleri doğal ve adil değil mi?

İŞLETMELERDE EMEĞİN ALDIĞI PAY GİDEREK DÜŞTÜ

Türkiye İstatistik Kurumu dün 2021 yılına ait Küçük ve Orta Büyüklükteki Girişim İstatistikleri'ni yayımladı. İstatistikler KOBİ'ler başta olmak üzere işletmelerde emeğin toplam gelirden aldığı payın sert düştüğünü gösterdi.

Türkiye'deki işletmelerin ürettikleri katma değerdeki artışla emek gelirindeki ilerleme aralığında büyük uçurum gerçekleştiği görüldü. Özellikle 2020'den 2021'e giden süreçte emek payı yüzde 44,2'den ve yüzde 37,6'ya geriledi.

KOBİ girişimleri için 2009 yılında çalışan başına ortalama katma değer 15 bin TL iken, 2021 yılında bu değer 78 bin TL oldu.

Ancak personel maliyetinin katma değere oranının 2016'dan bu yana düşüş eğiliminde olduğu görüldü. Bu da emeğin üretim gelirinden aldığı payın geçen yıllar içinde çok sert gerilediğini gösterdi.

2009 yılında yüzde 48,63 olarak gerçekleşen personel maliyetinin katma değere oranı 2016'ya kadar yükselirken bu yılda yüzde 55'e ulaştı. Sonrasında ise bu oran yıldan yıla geriledi. 2020'de yüzde 44,2 olarak gerçekleşen oran 2021'de yüzde 37,6'ya düştü.

KOBİ grupları içerisinde 2009 ve 2021 yılları için en yüksek çalışan başına katma değer sırasıyla 29 bin TL ve 173 bin TL ile orta ölçekli girişimlerde gerçekleşirken, aynı yıllar için bu değerler küçük ölçekli girişimler için sırasıyla 19 bin TL ve 86 bin TL, mikro ölçekli girişimler için ise 8 bin TL ve 28 bin TL olarak gerçekleşti.

KOBİ'lerde çalışan başına personel maliyeti 2021 yılında 40 bin TL olarak gerçekleşti. 2009 yılında KOBİ girişimleri için çalışan başına ortalama personel maliyeti 8 bin TL iken, 2021 yılında bu değer 40 bin TL oldu.

KOBİ grupları içerisinde 2009 ve 2021 yılları için en yüksek çalışan başına personel maliyeti sırasıyla 15 bin TL ve 68 bin TL ile orta ölçekli girişimlerde gerçekleşirken, aynı yıllar için bu değerler küçük ölçekli girişimler için sırasıyla 11 bin TL ve 49 bin TL, mikro ölçekli girişimler için ise 4 bin TL ve 21 bin TL olarak gerçekleşti.

İŞÇİLER AÇ KALDILAR, İŞTEN ATILDILAR ÜSTÜNE DE KATLEDİLDİLER

İşçiler 2022 yılında aç kaldılar, işten atıldılar, örgütlenme hakkında mahrum bırakıldılar ve iş cinayetlerinde katledildiler.

1 Milyon 538 bin 646 kişi işten atıldı.

Bu yılın ilk 11 ayında çalışırken işten atılan ve işsizlik ödeneğine başvuran kişi 1 milyon 538 bin 646 kişi oldu. Erdoğan ve saray sözcüleri her ne kadar, 'işsizlere iş var iş beğenmiyorlar' dese de bu yılın 11 ayında ortalama her ay 139 bin 876 her gün ise 4 bin 662 kişi işten atıldı. İşten atılmaların en çok yaşandığı il ise 338 bin 845 kişi ile İstanbul olurken, Ankara'da ise işten atılanların sayısı bu yıl bitmeden 103 bin 60 kişi oldu.

İşsizlik fonu; işsizce cimri işverene cömert.

2022 yılının son aydan açıklanan kasım ayı işsizlik sigortası verilerine göre fondan aslan payını yine işverenler almaya devam etti.

Bu yıl fondan işsizlik ödeneği alan işsiz sayısı Ocak ayında 482 bin kişi iken Kasım ayı itibarıyla bu sayı 408 bine düştü. Ayrıca; bu yıl Ocak-Kasım ayları arasında işsizlere fondan verilen ödenek miktarı toplamda 11,2 milyar TL iken, Bu aylar arasında işverenlere verilen destek toplamı tamına 25 milyar 52 milyon TL'ye yükseldi. Yani işverenler işsizlerden fondan tam iki kat daha fazla para kullanmış oldu. Resmi verilerde dahi 3 milyon 5 yüz bin işsiz olduğu ülkede kasım ayı itibarıyla işsizlik ödeneği alan işsiz sayısı resmi verilere göre 408 bin kişi ile sınırlı kaldı.

2023 yılı için belirlenen asgari ücret alım gücü olarak 5500 TL'nin gerisinde kaldı.

Yılın ilk 6 ayında yüzde 29,32 ile ikinci kez zam yapılarak 5500 TL'ye çıkartılan asgari ücret, 2023 yılı için belirlenen 8500 TL asgari ücretin alım gücü olarak kat be kat üstünde yer aldı. Daha cebe girmeyen 8500 TL asgari ücret; bulgurda, pirinçte, tavuk etinden, sebze aralık ayında alım gücü olarak daha şimdiden 5500 TL'nin altında kaldı.

ÜRÜN	TEMMUZ AYI FİYATI	ARALIK AYI FİYATI	ARTIŞ YÜZDESİ	ALIM FARKI YENİ ASGARI ÜCRET
Pirinç	25,00	45,80	%83	-33,18 kg
Bulgur	20,00	35,50	%77,5	-35,56 kg
Makarna	6,95	12,50	%79	-111 adet
Tavuk	27,50	47,25	%71	-21 kg
Yumurta	1,35	2,45	%81	-604 adet
Beyaz Peynir	65,00	110,00	%69,2	-7,3 kg
Ayçiçek Yağı	25,50	45,50	%78,43	-28,86 litre
Kaşar	95,00	159,00	%68	-4,4 kg
Süt	15,50	26,70	%72,25	-36,47 litre
Nohut	26,30	45,50	%73,00	-22,67 kg
Kuru Fasulye	35,00	59,90	%71,00	-15,23 kg
Zeytin	53,70	94,25	%75,51	-12,234 kg

Domates	12,00	21,00	%75,00	-53,53 kg
Salatalık	8,00	15,00	%87,5	-120,33 kg
Kuru Soğan	7,50	13,00	%73,33	-79,45 kg
Patates	5,50	10,00	%81,80	-150 kg

Emeğin payı azaldı, ücretler açlık ve yoksulluk sınırının altında kaldı.

2022 yılında ücretler yüksek enflasyon karşısında erirken, emekçilerin milli gelirden aldığı payda bir yılda 3,2 puan azaldı. 2021 3. çeyrekte % 29,5 olan işgücü ödemelerinin yurt içi hâsıla içindeki payı 2022 3. çeyrekte %26,3'e geriledi. Emeğin milli gelirden aldığı pay bir yılda 3,2 puan azaldı. Ortalama açlık sınırının 8 bin TL'yi yoksulluk sınırının ise 25 bin TL'yi aştığı 2022 yılında; tüm ücretler açlık ve yoksulluk sınırı altında kaldı.

Sendikalaşma yerinde saydı, grev yasakları devam etti.

Çalışan işçi sayısındaki artış ile sendika üyesi olan işçi sayısındaki artış arasındaki fark dikkat çekici boyutlara ulaştı. Çalışma Bakanlığı verilerine göre Ocak 2022'den Temmuz 2022'ye kadar çalışan işçi sayısındaki artış 693 bin kişi iken sendika üyeliğindeki 6 aylık artış ise sadece 91 bin kişi ile sınırlı kaldı.

2022 yılında Türkiye'de 15,9 milyon işçinin sadece yüzde 14,26'sı sendika üyesi olarak kayıtlara geçti. İşçilerin 13,7 milyonu sendika hakkından mahrum kalırken, 2022 yılında yasaklanan iki grev ile AKP iktidarında erteleme adlı atında yasaklanan grevlerin sayısı 19'a çıktı.

İş yerleri savaş alanına döndü.

Denetimsizlik ve ihmal sonucunda, AKP'nin sözde kader dediği düzende işçiler 2022 yılında da iş cinayetlerinde yaşamını yitirmeye devam etti. 2022 yılı henüz bitmeden iş yerlerinde en az 1679 işçi iş cinayetlerinde yaşamını kaybetti. Yaşların 14 ile 17 arasında değişen 51 çocuk işçi de yaşamını yitirdi.

EMEKLİNİN YAŞAM SAVAŞI ÇETİN GEÇİYOR

Hazine katkısıyla birlikte en düşük emekli maaşı olan 3 bin 500 TL, yeni asgari ücretin 5 bin lira altına düştü. Yılbaşında gelecek olan zam ise yıllık enflasyonla netleşecek. Refah payı ile yüzde 25'lik bir zam gündemde.

Asgari ücret belirlendikten sonra en kritik soru "Diğer emek gelirleri de aynı oranda artacak mı?" oldu. Geçen yıla göre yüzde 100, Temmuz'a göre ise yüzde 54 oranında zamlanan asgari ücret ile emekli maaşları arasındaki makas daha da açıldı.

En düşük emekli maaşı ise 8 bin 506 lira olan yeni asgari ücretin 5 bin lira altında kaldı. Birleşik Kamu İş'in son hesaplamasına göre açlık sınırının 9 bin liranın üzerine çıktığı düşünüldüğünde ise 13 milyon emekli için hayat giderek zorlaşıyor.

Emekli aylıkları o kadar düşük bir seviyede kaldı ki alt sınırı Hazine katkısıyla 3 bin 500 TL'ye çıkarılıyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'in önceki akşam canlı yayında verdiği bilgilere göre en düşük miktarda emekli maaşı alan 500 bin emekli var. Yeni yılda yapılacak olan zammı ise enflasyon oranı belirleyecek.

Enflasyonun aralık ayında yüzde 3 civarında gerçekleşmesi bekleniyor. Eğer seçim yılına 'özel' ilave zam verilmezse memur emeklileri yüzde 18,6, işçi, esnaf ve çiftçi emeklileri ise yüzde 17,5 oranında 'minik' bir zamlarla yetinmek zorunda kalacak. Ancak geçen sene de uygulanan refah payının bu yıl da verilmesine kesin gözüyle

bakılıyor. Henüz kesin bir rakam açıklanmamasıyla birlikte, yüzde 10 ile 15 arasındaki bir sosyal refah düzenlemesiyle beraber hem emeklilere hem memura toplamda yüzde 25 veya 30'luk bir zam bekleniyor.

	Ortalama aylık	Zam oranı	Zam tutarı	Olası aylık
İşçi emeklisi	4 bin 643	0,25	1160	5 bin
Memur emeklisi	6 bin 623	0,25	1655	8 bin 278
Bağkur	4 bin 800	0,25	1200	6 bin

Ortalama emekli aylıkları, yüzde 25'lik zam gelse bile yeni asgari ücretin altında kalıyor.

ZAM KÖK AYLIKLARA UYGULANIYOR

Emekli maaşlarına gelecek olan zam ise Hazine katkısı olmadan ham maaşlar üzerinden yapılıyor. Bu durumda örneğin emekli aylığı 3 bin lira olan bir hak sahibinin maaşına yüzde 25 zam gelmesi durumunda maaşı 750 lira artacak ve 3 bin 750 lira olacak.

Öte yandan yeni dönemde 3 bin 500 lira olan alt sınırın değiştirilip değiştirmeyeceği de merakla bekleniyor.

Emekli aylıklarında bir diğer dikkat çeken unsur da sigortalının hayatını kaybetmesi halinde emekli aylığının yüzde 75'i en büyük pay annede olmak üzere hak sahipleri arasında paylaşılıyor.

Tüm Emekliler Sendikası Örgütlenme Sekreteri Ahmet Özdemir, yüzde 14-20 arası artış senaryoları üzerinde çalışmalar yapıldığını söyleyerek "Bu türden artışlar hiç bir dönem bize yarar sağlamadı" diye konuştu. En düşük emekli maaşının açlık sınırının üzerinde olması gerektiğini belirten Özdemir, yılda dört maaş ikramiye, sendikal örgütlenmelerin önündeki engellerin kaldırılması, sağlıkta yapılan kesintilerin kalkması, intibak yasasının çıkarılması ve EYT sorununun çözülmesinin temel talepleri olduğunu vurguladı.

Emeklilerin artık aldanmamayı öğrendiğini söyleyen Özdemir, "Ülke ekonomisi bataktaki. Yapılan artışlar seçim yatırımları. Emekliler artık aldanmamayı öğrendi. Yalan vaatlere karınları doydu. Tüm Emeklilerin Sendikası örgütlü oldukları 84 şube ve temsilcilikte, 13 Aralık'taki bütçe eylemlerinde olduğu gibi, Ocak 2023'te de alanlara çıkmaya hazırlanıyor. Artık bıçak kemikte, mücadele şart" ifadelerini kullandı.

CHP'den Kanun Teklifi

CHP de emekli aylıkları ve bayram ikramiyelerinin net asgari ücret seviyesine çıkarılmasını öngören kanun teklifini TBMM Başkanlığı'na sundu.

CHP Grup Başkanvekilleri Engin Altay, Özgür Özel ve Engin Özkoç'un imzasını taşıyan kanun teklifi, Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik öngörüyor.

Teklifle, emekli aylıklarının da net asgari ücret seviyesine yükseltilmesi, işçi emeklilerinin toplu iş sözleşmelerinden kamu emeklileri gibi yararlanabilmesi, işçi, esnaf ve çiftçi emeklilerinin aylık ve gelir artışlarında milli gelirdeki artıştan pay alabilmeleri amaçlanıyor.

Teklifin gerekçesinde, AKP'nin yanlış ekonomi politikalarıyla enflasyon ve hayat pahalılığının tahammül edilemeyecek boyutlara tırmandığı öne sürüldü. TÜİK rakamlarına göre enflasyonun yüzde 80'in üzerine çıktığı, elektrik, doğalgaz ve su faturalarının arttığı, konut kiralılarının ise baş edilemeyecek noktalara ulaştığı ifade edildi.

EKONOMİK KRİZ YALNIZCA YURTTAŞA: BAKANLIK YÜZLERCE MİLYON HARCADI

AKP iktidarındaki lüks ve şatafat, ekonomik krizde de son bulmadı. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın, 2021-2022 döneminde temsil ağırlama için 2,7 milyon TL, kiralık araçlar için 437 milyon TL harcadığı ortaya çıktı.

Milyonlarca haneyi sosyal yardımlar ile yaşamaya mahkum eden yoksulluğa karşın kamudaki lüks ve şatafat son bulmadı. Hemen her kamu kurumu, bütçesinden yaptığı hoyrat harcamalar ile gündeme gelirken Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2021 ve 2022 yıllarındaki harcamaları, iktidarın kamu kaynaklarını tüketme alışkanlığına bir kez daha aynı tuttu.

Taşınmaz 131 Milyon TL

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın paylaştığı verilere göre bakanlık, "Temsil ağırlama ve tören gideri" kapsamında 2021 yılında 1 milyon 190 bin 625 TL, 2022 yılında ise 1 milyon 532 bin 63 TL harcama yaptı. Bakanlığın yalnızca temsil ağırlama ve törenler için harcadığı para 2 milyon 722 bin 688'e ulaştı.

Fahiş harcamalar, Bakan Derya Yanık'ın CHP Milletvekili Özcan Purçu'nun sorularına verdiği yazılı yanıtlar ile açığa çıktı. Bakanlığın harcama kalemlerinden en dikkat çeken ise "Kira gideri" kalemi oldu. Merkez ve taşra teşkilatlarında kullanılan taşınmazlara 2021 yılında 61 milyon 738 bin 582 TL kira ödeyen bakanlığın, kira için 2022 yılında ödediği para ise 69 milyon 355 bin 16 TL ile ifade edildi. Bakanlığın 2021-2022 dönemindeki toplam kira harcaması 131 milyon 93 bin 598 TL olarak kaydedildi.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NIN İKİ YILLIK HARCAMALARI

HARCAMA KALEMİ	HARCAMA TUTARI (TL)	
	2021	2022
TEMSİL AĞIRLAMA	1,1 MİLYON	1,5 MİLYON
TAŞINMAZ KİRASI	61,7 MİLYON	69,3 MİLYON
ARAÇ KİRASI	180,6 MİLYON	256,3 MİLYON
ELEKTRİK	98,6 MİLYON	251,7 MİLYON
DOĞAL GAZ	81,6 MİLYON	179,8 MİLYON

Araç Kirası 437 Milyon TL

Bakanlığın kiraladığı araçlar için ödediği para ise 437 milyon TL'ye dayandı. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile bakanlığa bağlı taşra teşkilatları, kiralık araçlara 2021 yılında 180 milyon 643 bin 562 TL, 2022 yılında ise 256 milyon 373 bin 319 TL harcadı. Kiralık araçlara 2021-2022 döneminde ödenen toplam para kayıtlara, 437 milyon 16 bin TL olarak geçti.

Enerjiye 611,8 Milyon TL

Bakan Yanık'ın yanıtında, bakanlığın enerji giderleri de paylaşıldı. Buna göre, elektrik gideri toplamı 2021 yılı için 98 milyon 614 bin 545 TL, 2022 yılı için ise 251 milyon 704 bin 440 TL olarak kaydedildi. Bakanlığın doğalgaz giderinin de 2021 yılında 81 milyon 659 bin 373 TL, 2022 yılında ise 179 milyon 872 bin 366 TL olduğu bildirildi.

Musluklar Açıldı

Bakanlığın harcamalarını değerlendiren CHP Milletvekili Özcan Purçu, kiralık araçlar için harcanan paranın büyüklüğüne dikkati çekti. 2021 yılına göre 2022 yılında kiralık araçlara 80 milyon TL daha fazla para ödendiğinin altını çizen Purçu, "Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin kağıt üzerinde bırakıldığına tanık oluyoruz" dedi. Harcamaların büyüklüğünü eleştiren Purçu, "Vatandaşlar yoksullukla boğuşurken tasarruf yapılacağına musluklar daha da açılıyor" diye konuştu. Bakanlığın 2022 yılındaki 251 milyon 704 bin TL'lik astronomik elektrik giderine de vurgu yapan CHP'li Purçu, "Bakanlığın elektrik giderinin 2021 yılına göre 2022 yılında neredeyse üç kat arttığını görüyoruz. Elektrikte özelleştirmenin kamuya yükünü ortaya koyan dramatik bir artış" ifadelerini kullandı.

ÇOCUK YOKSULLUĞU ZİRVEDE

AKP iktidarının ekonomi politikası toplumun her kesimini daha fazla açlığa mahkûm etti. Derinleşen yoksulluk nedeniyle milyonlarca çocuk, henüz beşikteyken yaşam savaşı vermek zorunda kalıyor. Türkiye'de, 32 bini 4-11 yaş arasında 720 bin çocuk çalışmak zorunda kalıyor. Beş yaşın altındaki çocukların yüzde 6'sı kronik yetersiz beslenme yaşıyor, 145 bin çocuk ise ailesinin yanından alınma tehlikesiyle karşı karşıya.

Türkiye’de iktidar eliyle yaratılan yoksulluk en çok çocukları etkiledi. Ailelerinin sosyoekonomik durumu nedeniyle milyonlarca çocuk yoksullukla boğuşurken TBMM Başkanlık Divanı Üyesi, CHP Milletvekili Abdurrahman Tutdere’nin, “Türkiye’de Çocuk Olmak” başlıklı çalışması, yürek yakan dramatik tabloyu bir kez daha gözler önüne serdi.

Tutdere’nin çalışmasında, eğitimden sağlığa, çalışma yaşamından sosyal hayata kadar çocukların yaşadığı sorunlara değinildi. Çalışmada, Türkiye’de 3 milyon 972 bin çocuğun örgün eğitimin dışında bırakılarak çalışmaya mahkûm edildiği kaydedilerek 616 çocuğun çalışırken yaşamını yitirdiği belirtildi.

ÇALIŞMAYA Mahkûm

TÜİK verilerinden de yararlanılarak hazırlanan çalışmada, 5-17 yaş grubunda bulunan ve “ekonomik faaliyette çalıştığı” belirtilen çocuk sayısının 720 bin olduğu bildirildi. Çalışan çocukların 32 bininin 4-11, 114 binin 12-14, 574 bininin ise 15-17 yaş grubunda olduğunu ifade eden Tutdere, “Yoksulluğa mahkûm edilen, yokluk içinde büyüyen çocukların okul terk etme oranı daha yüksek. Bu durum çocukların ekonomik nedenlerle erken yaşta çalışmaya mahkûm edildiğini açıkça ortaya koymaktadır” ifadelerini kullandı.

Suçta itiliyorlar

Çalışmada öne çıkan bazı başlıklar şöyle sıralandı:

Türkiye, OECD üyesi 41 ülke arasında yüzde **22,4** ile en yüksek yoksulluk oranına sahip ikinci ülke konumunda yer alıyor.

145 bin
AİLESİNİN BAKAMADIĞI
ÇOCUK SAYISI

7,3 milyon
YOKSUL ÇOCUK
SAYISI

195
GÜNLÜK CİNSEL İSTİSMARA
MARUZ KALAN ÇOCUK

10 bin 234
ÇOCUK YAŞTA SUÇ
İŞLEYENLERİN SAYISI

İstismar ediliyorlar

CHP’li Tutdere’nin çalışmasında yer alan diğer bazı çarpıcı veriler ise şöyle ifade edildi:

5 yaş altı çocuklarda kronik yetersiz beslenme oranı: Yüzde **6**

Çocukların cinsel istismarı suçu sayısı: **44 bin 880**

Çocuğa karşı işlenen cinsel suç sayısı toplamı: **71 bin 124**

Suçta sürüklenen çocuk sayısı: **228 bin 895**

Kronik Açlık

Çalışmanın en yakıcı bölümü ise çocuklarda görülen kronik açlığa dikkat çeken bölüm oldu. Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı’nın yayımladığı Açlık Haritası verilerine değinilerek, “Türkiye’de 5 yaş altı çocukların yüzde 1,7’si akut yetersiz beslenme, yüzde 6’sı ise kronik yetersiz beslenme yaşıyor” denildi. Çalışmada, özellikle Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaşayan çocukların kronik açlık nedeniyle gelişemediği kaydedildi.

ASIL KÜFE KİRACININ SIRTINDA

Kasım ayı kira artış oranları ücretlere gelen zamları adeta yuttu. Ülke genelinde kirada bir yıllık artış oranı yüzde 168 oldu. Rekor ise yüzde 302 artışla Antalya'da. İstanbul'da 80 metrekarelik bir dairenin ortalama kirası 7528 liraya ulaştı.

İktidar, asgari ücrete son 6 ay için yüzde 54,3, bir yıllık ise yüzde 100 zam yapmakla övünse de harcamalarda en yüksek kalemi oluşturan kiraya gelen zam durumu ortaya koydu. Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi'nin (BETAM) 2022 Kasım ayına ilişkin açıkladığı Kiralık Konut Piyasası Raporu'na göre, ülke genelinde kira yüzde 168 oranında artarak metre kare başına 67 TL oldu. Böylece kiralılar TÜİK'in açıkladığı yıllık yüzde 84,4 olan enflasyon oranının yaklaşık iki katı arttı.

Hükümetin 'Kirayı düşüreceğiz' diyerek attığı adımlar, artış karşısında faydalı olmadı. Araştırmaya göre birkaç aydır süren düşüş, kasımda durdu. Kira fiyatları aylık yüzde 7,7 oranında arttı.

BETAM'ın 'sahibinden.com' sitesinde yer alan verilere göre hazırladığı rapora göre kiralık konut metrekare fiyatı İstanbul'da yüzde 147,7 oranında arttı. Metrakare birim fiyatı 94,1 TL olurken 80 metrekarelik bir dairenin fiyatı 7 bin 528 TL'ye çıktı. Kiralık konut fiyatlarındaki yıllık artış oranı kasımda İstanbul ve İzmir'de artarken Ankara'da geriledi.

Antalya'da 4'e Katlandı

Antalya, kasımda yıllık yüzde 302,3 artışla en yüksek kira artış oranının gözlemlendiği il oldu. Böylece Antalya'da kiralık konut fiyatları son bir yılda 4 katına yükselmiş oldu. Kiralık konut ihtiyacı öteleniyor.

BETAM Direktörü Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, kiralık ve satılık konutta bir kilitlenme yaşandığını söyledi. Gürsel, "Kirada yıllık artış üç aylık düşüşün ardından kasımda yeniden yükseldi. Burada düşüş dediğimiz, kira fiyatları iniyor anlamında değil. Yıllık artışta düşüş. Reel fiyatta da düşüş vardı. Bu kalıcı mı bilmiyoruz ama belli ki bir süre düşme ya da sabit gidişten yükselmesi sorunun devam ettiğini ve yavaş yavaş yeniden kendini gösterdiğini ortaya koyar. Kira talebi zaten düşmez. Sonuçta yeni evlenen, ailesinden ayrılan vb talep olacaktır" dedi.

Prof. Dr. Gürsel, kira talebinde düşme olan bölgeler için ise şunları söyledi: "Ailesinin yanından ayrılmak isteyen iş hayatına girmiş bir yetişkin bu ihtiyacını öteliyor. Ortalama 10 bin lira kirayı nasıl ödeyecek? Ailesinin yanında yaşamaya devam ediyor."

Asgari ücretin yüzde 100 arttığı bir ortamda Antalya'da kiralara yüzde 400'ün üzerinde yükseldiğine dikkat çeken Gürsel, "Bu inanılmaz bir yükseliş. Savaşın sonucunda böyle bir tablo ortaya çıktı" dedi.

AÇLIK SINIRI ARALIK AYINDA 8 BİN 130 TL'YE YÜKSELDİ

Türk-İş, aralık ayında açlık sınırının 8 bin 130 TL'ye, yoksulluk sınırının ise 26 bin 483 TL'ye yükseldiğini açıkladı. Mutfak enflasyonu aylık yüzde 4,41, son 12 aylık yüzde 98,41 oranında arttı.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş), çalışma hayatındakilerin geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay yaptığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın Aralık 2022 sonuçlarını açıkladı.

Türk-İş'in araştırmasına göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı kasımda 7 bin 786 TL iken, aralıkta 8 bin 130 TL'ye yükseldi.

Gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarını gösteren yoksulluk sınırı ise kasımda 25 bin 365 TL iken, aralıkta 26 bin 483 TL'ye çıktı.

Türk-İş, bekar bir çalışanın 'yaşama maliyeti'ni ise aylık 10 bin 610 lira olarak belirledi.

Türk-İş'in araştırmasında bir diğer kalem "mutfak enflasyonu"ndaki değişim oldu. Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin "gıda için" yapması gereken asgari harcama tutarındaki artış bir önceki aya göre yüzde 4,41 oranında gerçekleşti. Son 12 aylık gıda enflasyonundaki değişim oranı ise yüzde 98,41 olarak hesaplandı.

Süt Ve Süt Ürünlerinde Artış

Araştırmada ayrıca, aralık ayında en çok zamlanan ürünler de açıklandı. Buna göre, süt, yoğurt, peynir fiyatlarının yine yükseldiği belirtildi ve bu grupta en yüksek aylık artışın yüzde 7 ile yoğurttan olduğu belirtildi.

Et, tavuk, balık, yumurta, kuru baklagiller, yağlı tohum ürünlerinin bulunduğu grupta; ortalama dana eti fiyatı yüzde 20, kuzu fiyatı yüzde 10 arttı.

Beyaz etlerden tavuk ve balıkta artış da yüzde 10 oldu.

Bakliyalardan kuru fasulyenin fiyatı yüzde 5 artış gösterirken kırmızı mercimeğin fiyatı yüzde 10 azaldı, yeşil mercimeğin fiyatı değişmedi. Yumurta fiyatı hafif bir artış gösterdi. Peynir ve yoğurt fiyatları son 1 yılda yüzde 100'den fazla arttı.

Ekmek ve tahıllar grubunda ise, pirinçte ve irmikte fiyat artışı aylık temelde yüzde 5, makarnada yüzde 12 seviyesinde gerçekleşti. Makarna ve pirinç 1 yıl içinde yüzde 100'den fazla arttı.

"Öncelik Fiyat Artışlarının Önüne Geçilmesinin Sağlanmasıdır"

Türk-İş tarafından verilere ilişkin yapılan açıklamada, şu ifadeler yer verildi:

Çalışanların ağırlıklı olarak tüketmek durumunda kaldığı temel mal ve hizmetlerin fiyatlarındaki artışın aydan aya yükselmesi hanelerin yaşadığı geçim zorluğunun temel nedeni olmaktadır. Ücret gelirlerindeki artış kısa vadede ferahlık sağlamaktadır. Öncelik fiyat artışlarının önüne geçilmesinin sağlanmasıdır.

Vatandaş, geçen aya göre -%138 olan ve baz etkisi ile 39 puan azalan yıllık gıda enflasyonuna değil- cebinden çıkan ek harcamaya bakmaktadır. Çünkü artık pahalılık ve zamlar gündelik hayatın bir parçası haline gelmiştir. Dört kişilik ailenin sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı Aralık ayı itibarıyla 8.130 TL olmuştur. Başka bir ifadeyle, günde 136 TL gıda harcaması gereken dört kişilik aile 12 ay sonra 271 TL yapmak durumunda kalmaktadır. Haneye giren toplam geliri bu seviyede artmayan haneler ya harcamaları kısmak ya da zorunlu harcamalarını karşılamak için borçlanmak durumunda kalmaktadır.

Sabit-dar gelirli bireyler ile hanelerin bu ayda da eriyen alım güçleri genel enflasyon seviyesinin üzerinde seyreden gıda enflasyonu yüzünden daha da gerilemektedir. 26.485 TL'ye çıkan toplam harcama gereği, kuşkusuz bir çalışanın alması gereken ücret düzeyi değildir. Yapılan hesaplamayla, dört kişilik bir ailenin insan onuruna yaraşır bir hayat sürebilmesi için hanesine girmesi gereken toplam gelir hesaplanmaktadır.

Bilindiği üzere, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı ülkemiz tarafından 2007 yılında onaylanmıştır. Şartta yer alan düzenlemede 'çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip oldukları' tanınmaktadır (Türkiye bu maddeye çekince koymuştur). Burada sözü edilen 'iyi yaşam düzeyi' olmaktadır. Konfederasyonumuz çalışması, ülkemiz açısından iyi yaşam düzeyinin ne olması gerektiğine yöneliktir.

2023 YILI ASGARİ ÜCRETİ DE VATANAŞI ENERJİ YOKSULLUĞUNA MAHKÛM EDİYOR...

Isınma giderlerinin arttığı kış aylarında asgari oranda elektrik ve doğalgaz tüketilse bile çalışanların, 2023 yılı asgari ücretinin dörtte birini enerji faturalarına vermek zorunda kalacak. 2023 yılında hiç zam gelmese bile asgari elektrik tüketimi ve ısınma amacıyla kullanılan doğalgazın aylık faturası 2 bin 133 lira yapıyor. Başka bir deyişle 2023 yılı asgari ücretinin dörtte biri iki temel faturaya gidecek.

Elektrik Ve Doğalgazda Aylık Fatura 2 Bin 133 Lira

Türkiye'de ücretli çalışanların yarısından fazlasını ilgilendiren 2023 yılı asgari ücret vatandaşı yine soğukta ve karanlıkta bırakacak. 2022 yılı içinde enerji faturalarına yapılan zamlar nedeniyle 2023 yılı asgari ücreti; gelecek yıl enerji faturalarına hiç zam yapılmasa bile maaşın dörtte birine denk geliyor. Elektrikte asgari tüketim olarak kabul edilen 240 kilovatsaatin faturaya yansması 417 lira olarak hesaplanıyor. Kış aylarında ısınma amacıyla günlük 10 metreküp doğalgazın bir aylık tüketim faturası ise bin 716 liraya olarak belirleniyor. Buna göre yalnızca asgari tüketimde doğalgaz ve elektrik faturası toplam 2 bin 133 liraya denk geliyor.

Yeni Asgari Ücretin Dörtte Biri Elektrik Ve Doğalgaza

Asgari ücretli olarak çalışanların 1 Şubat 2023 tarihinde alacağı 8 bin 506 liranın dörtte birine denk geliyor. Başka bir deyişle asgari ücretli bir vatandaş kış aylarında bundan sonra enerjiye hiç zam yapılmasa bile aldığı aylık maaşının yüzde 25'ini temel bir ihtiyaç olan ısınma için harcamak zorunda kalacak.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) Avrupa bölgesinde; enerji faturalarının gelirin yüzde 25'ini bulması durumunda enerji yoksulluğu tanımı yapıyor. Bu veriden hareketle Türkiye'de asgari ücretle çalışanların özellikle kış aylarında derin bir enerji yoksulluğu yaşadığı ortaya çıkarken, 2023 yılı için belirlenen asgari ücretin de bu sınırdan olması, vatandaşın enerji yoksulluğuna mahkûm edildiğini gösteriyor.

İktidar 'Kombiyi Kapat, Battaniyeye Sarıl' Diyor

AK Parti iktidarın enflasyonla alım gücünü düşürdüğü ve vatandaş yoksullaştırdığı bir dönemde 2023 yılı asgari ücretini müjde olarak sunması gerçeği yansıtmıyor. İktidar 2023 yılı için belirlediği tutarla asgari ücretlilere ısınmak için kombiyi kapat, battaniyeye sarıl diyor. Üstelik asgari ücrete yapılan artış vatandaşın cebine Şubat 2023'te girecek. Dolayısıyla aralık ve ocak aylarında asgari ücretle çalışan vatandaşlarımız ısınma ihtiyaçlarını karşılamakta çok zorlanacak. Şubat ayına gelindiğinde de ücretin yüzde 25'i yalnızca elektrik ve doğalgaz faturasına gidecek.

DOĞALGAZI SİYASİ ŞOV İÇİN DEĞİL, VATANDAŞA İNDİRİM İÇİN KULLANIN

AK Parti iktidarının 2023 seçimleri öncesi Karadeniz doğalgazıyla ilgili rezervi üçüncü kez artırırken, faturasını ödeyemeyen vatandaşlar rezerv müjdesi değil indirim bekliyor. 30 aydır doğalgaz faturalarındaki zammın artış hızı rekor kırdı. Bu dönemde doğalgaz tarifesi konutlarda yüzde 213, sanayide yüzde 1016 oranında zamlanırken; müjde üstüne müjde verilen toplam rezerv ise yalnızca yüzde 75 oranında artarak faturalara gelen zamlar karşısında adeta nal topladı. AK Parti iktidarı Karadeniz doğalgazıyla ilgili verdiği sözde üçüncü müjdeyle faturaları katlanan vatandaşları kandırmaya çalışıyor.

Karadeniz Gazı Vatandaş İçin Değil, Şov İçin Kullanılıyor

AK Parti iktidarı Türkiye'nin kaderinin belirleneceği 2023 seçimleri öncesi yaklaşık 2,5 yıl önce ilan ettiği Karadeniz doğalgaz rezervini üçüncü kez artırarak 710 milyar metreküp olduğunu ilan etti. İktidar Karadeniz doğalgazını vatandaş için değil, tamamen siyasi şov amacıyla kamuoyunda algı yaratmaya yönelik çalışma yapmaktadır. Müjde olarak duyurulan ilk açıklamanın ardından geçen süre içerisinde faturalarını ödeyemeyen milyonlarca vatandaşımızın durumu; Karadeniz doğalgazının vatandaş için değil, iktidarın siyasi şovu için yapıldığını göstermektedir.

Müjdeden Nedense Bir Türlü Anlamli İndirim Çıkıyor

20 Ağustos 2020 tarihinde Karadeniz doğalgaz rezerv ilk olarak 405 milyar metreküp olarak açıklanırken, ardından 5 Haziran 2021 tarihinde 540 milyar metreküpe çıkarılmıştı. İktidar son olarak dün toplam rezervi revize ederek yeni keşifle söz konusu miktarın 710 milyar metreküp olarak açıklandı. Başka bir deyişle Ağustos 2020 tarihinden bu yana geçen 30 aylık sürede rezerv miktarı yüzde 75 oranında artırılarak kamuoyuna müjde olarak sunuldu. Buna göre müjde içinde dünkü açıklamayla birlikte yeni bir müjde çıkarsa, nedense bir türlü anlamlı bir indirim çıkmamaktadır.

Fatura Zam Hızı Rezerv Artış Hızına Adeta Nal Toplatıyor

AK Parti iktidarının; yüzde 75 rezerv artışını 3 kere kamuoyuna açıkladığı söz konusu 30 aylık dönemde konut tarifesi 11 zamlı yüzde 213 oranında, sanayi tarifesi ise 15 zamlı yüzde 1016 oranında arttı. Başka bir deyişle AK Parti'nin müjdelediği rezerv artış hızı, faturalara yapılan zam hızına oranla adeta nal topladı. Vatandaşın konutlardaki faturası doğrudan 3 kat artarken, üretimin temel bir girdisi olan sanayi tarifesi ise 11 kat artarak vatandaşa katlanan raf fiyatları olarak yansıyor.

Faturasını Ödeyemeyen Vatandaş Acilen İndirim Bekliyor

AK Parti iktidarı müjde vermek istiyorsa yalnızca 2022 yılı içinde doğalgaza yapılan 4 zammı geri çekerek vatandaşı hiç olmazsa kış aylarında rahatlatmalıdır. Isınma gibi temel bir ihtiyaç; Türkiye'de artık lüks haline gelmiştir. Kombisini açmaya korkan vatandaşlarımız müjde olarak toplam rezerv artışını değil, acilen indirim beklemektedir. Yalnızca bu yıl yapılan zamlarla doğalgaz konut tarifesi yüzde 164 oranında artmıştır. Buna göre geçen yıl kış döneminde 1000 lira tutarındaki ısınma maliyeti bu yıl 2 bin 640 liraya yükselmiştir. Tüm bu gerçekler ortadayken AK Parti iktidarı doğalgazı siyasi ikbali için değil, vatandaş için kullanmalıdır.

ENERJİ FİTURALARINDA İNDİRİM YOK, İNDİRİMİN İLLÜZYONU VAR

Konutlarda elektrikte yüzde 184, doğalgazda yüzde 164 zam yapan iktidar yüzde 12 indirimle seçim öncesi algı yaratmaya hazırlanıyor... Enerji faturaları üçe katlanırken; yüzde 12 indirim olmaz, AK Parti'nin derdi vatandaş değil, seçimi kaybetme korkusu.

2022 yılında enerji faturalarına yapılan fahiş zamlarla vatandaşları perişan eden AK Parti iktidarının 2023 seçimlerini kaybetme korkusuyla indirim algısı yaratmaya hazırlanıyor. Konutlarda elektrığe yüzde 184'e kadar, doğalgazda yüzde 164'e kadar zam yapan iktidar, şimdi yüzde 10-12 oranındaki düşüşle indirim illüzyonu yaratmayı amaçlıyor. İktidar samimiye 2022 zamlarının tamamını geri çeksin. Ancak iktidarın derdi vatandaş değil, seçimi kaybetme korkusu.

AK Parti 2023 yılında seçimi kaybetme korkusuyla yıl içinde fahiş oranda artırdığı enerji faturalarında göstermelik bir indirim yaparak algı yaratmaya çalışıyor.

Faturalarda İndirim Yerine İndirim İllüzyonu Yaratılacak

İktidar yaklaşan seçimler öncesi yıl içerisinde yaklaşık 3 katladığı enerji faturalarına indirim yapıldı diyebilmek için göstermelik indirim yapmaya hazırlanıyor. 2022 yılı içinde 9 ayda konutlarda kullanılan elektrığe yüzde 185'e kadar; doğalgaza ise yüzde 164'e kadar zam yapan iktidar; yüzde 10 ile yüzde 12 oranındaki indirimi müjde olarak sunmaya hazırlanıyor. Kaldı ki yıl içinde üç defa zamlanan elektrik tarifesiyle konutlardaki artış yüzde 184, dört defa zamlanan doğalgaz tarifesiyle konutlardaki artış yüzde 164 olduğu dikkate alındığında, yapılacak olanın indirim değil, tamamen indirim illüzyonu olacağı anlaşılmaktadır.

Vatandaşları Rahatlatmak İçin Değil, Algı Oluşturmak İçin

AK Parti'nin seçim öncesi müjde olarak sunmaya hazırlandığı yüzde 10 ile yüzde 12 oranındaki sözde indirimle; 2022 yılının başında 210 lira olan asgari elektrik tüketiminin faturasını yaklaşık 385 lira olacaktır. Isınma amaçlı 300 metreküp tüketimin 570 lira olan faturası da bin 506 lira olarak hesaplanacaktır. Buna göre sözde indirimler; vatandaşları rahatlatmak için değil; seçim öncesi algı yaratmaya yönelik olacaktır. AK Parti iktidarının derdi vatandaşımızın yaşadığı enerji yoksulluğu değil, seçimi kaybetme korkusudur.

Yapılacak Sözde İndirim Son Zam Oranını Bile Karşılamayacak

Elektrikte piyasa tavan fiyatının düşürülmesi, doğalgazda da sistem kullanım bedelinde düzenleme yapılmasıyla amaçlanan indirim algısının vatandaşa fayda etmesi için yıl içinde yapılan zamların da geri çekilmesi gerekmektedir. Piyasa tavan fiyatını yıl içinde 2 bin 500 liradan 4 bin 800 liraya kadar çıkaran iktidar şimdi bu fiyatı 4 bin 200 liraya düşürerek elektrik faturalarında indirim algısı yaratmak istemektedir. İktidarın indirim algısıyla seçim öncesi algı yaratmayı amaçladığı henüz 3 ay önce 1 Eylül 2022'de elektrığe yapılan yüzde 20,

doğalgaza yapılan yüzde 20,4 oranındaki zammı bile geri almamasından anlaşılmaktadır. Başka bir deyişle yıl içinde dört defa zamlanarak neredeyse üçe katlanan enerji faturalarında yapılacak sözde indirim son zammı bile karşılamamaktadır.

İKTİDAR ZAMLARLA ÖLÜMÜ GÖSTERİP, ŞİMDİ SITMAYA RAZI EDİYOR

2022 yılı içerisinde elektrik ve doğalgaza yapılan zamlarla faturalar 2,5 kattan fazla artarken, “yılbaşında elektrik ve doğalgazda zam yapılmayacağını” açıklanmasının vatandaşa ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir. 2022 yılında fahiş zamlarla vatandaş, sanayiciyi perişan eden iktidar şimdi yılbaşında zam olmayacağını söylemesinin hiçbir anlamı yok. Vatandaş zam olmayacak açıklamasını değil, en azından kış ayları için indirim bekliyor.

AK Parti iktidarı yine bir müjde varmış gibi vatandaşın karşısına çıktı. 1 Ocak 2023 tarihinde elektrik ve doğalgazda zam olmayacağını adeta bir müjde olarak sundu. 2022 yılı içinde enerjiye yapılan zamların hem vatandaş hem sanayicileri perişan etti.

2022'deki Fahiş Zamlardan Sonra 'Zam Yok' Demek Müjde Değil

AK Parti iktidarı; 2022 yılı içerisinde enerji faturalarına sanki Cumhuriyet tarihinin en yüksek zamlarını yapmamış gibi; yılbaşında elektrik ve doğalgaz zammı yapılmayacağı adeta bir müjde olarak açıkladı. Zam yapmamayı müjde olarak sunan iktidarın 2022 yılı içinde elektrikte konutlarda 3, sanayide 4 defa; doğalgazda konutlar ve sanayide 4'er defa yaptığı zamlarla faturalar katlanırken, enflasyon nedeniyle alım gücünün düştüğü ülke genelinde derin bir enerji yoksulluğu yaşanmaya başladı.

İktidar Acz İçinde

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in 1 Ocak 2023'te elektrik ve doğalgaza zam gelmeyeceğini açıklaması vatandaşlarımıza yıl içinde yapılan fahiş zamlarla ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir. 2022 yılı içinde elektrik faturaları konutlarda düşük kademede yüzde 85, yüksek kademede yüzde 184 oranında artarken; doğalgaz faturaları da yüzde 164 oranında zamlanmıştır. Başka bir deyişle son bir yılda faturalar en az 2,5 kat artmışken, yeni yılda zam yapılmayacağını açıklamak iktidarın içinde bulunduğu acziyeti göstermektedir.

Vatandaş Zam Olmayacak Açıklamasını Değil, İndirim İstiyor

İktidarın yanlış politikaları nedeniyle enerji faturalarının artık ödenemediği resmi verilere de yansımaktadır. 5 milyon ailenin doğalgaz ve elektrik faturalarını ödeyemediği için başlatılan icra takibi yasal düzenlemeyle sonlandırılırken, yaklaşık 3 milyon aile de yardım almadan elektrik faturalarını ödeyememektedir. 1 Ocak 2023'te zam olmayacağını açıklanması 2022'de katlanan faturaları düşürmeyecektir. Faturalar 2023 yılında da zamlı olarak gelmeye devam edecektir. Türkiye'de bu kadar derin bir enerji yoksulluğu yaşanırken, vatandaşların beklediği zam olmayacak açıklanması değil, enerji faturalarında indirim yapılmasıdır.

Kış Aylarında Doğalgaz Ve Elektrikte İndirim Yapılmalı

İktidar seçim öncesi ödenebilir olmaktan çıkan faturalar ve kalitesizleşen hizmete karşın enerjide pembe tablolar yaratarak, sözde destekleme hesaplarıyla vatandaş yanılmaya çalışmaktadır. Avrupa'nın en yüksek enerji enflasyonuna sahip Türkiye'de asgari ücretin alım gücü düşmüş, ücretli çalışan vatandaşlarımızın yarısından fazlası yalnızca bir yıl içinde faturalarını ödeyemez duruma gelmiştir. İktidar samimi bir müjde vermek istiyorsa en azından ısınma giderlerinin arttığı içinde bulunduğumuz kış aylarında doğalgaz ve elektrikte konutlarda indirim yapılmalıdır. Yılbaşında konutların yanı sıra sanayi, ticarethane ve tarımsal sulama tarifelerine de zam yapılmamalıdır. Hâlihazırda yıl içinde yapılan zamlarla neredeyse 4-5 katlanan sanayi tarifelerine yapılacak her zam vatandaşın hayat pahalılığı olarak yansiyacaktır.

HALKIN PARASI FATURALARA GİTMİŞ!

Sağlık hizmet gideri için SGK'den avans alınan 42,3 milyar TL'nin bakanlığa bağlı hastanelerin elektrik, su, doğalgaz giderleri için kullanıldığı ortaya çıktı. Hekimler “Cari giderler için harcanan miktar, tedavi için ayrılan bütçeden fazla. Bu paranın cari giderler için harcanmış olması protokollere aykırı” dedi.

Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan (SGK) genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmet giderleri ile tedavileri için avans olarak aldığı 42,3 milyar TL'yi bağlı hastanelerin sağlık tesislerinin elektrik, su ve doğalgaz giderlerini karşılamak için kullandığı ortaya çıktı. Uzmanlar, cari giderler için harcanan miktarın tedavi hizmetleri için ayrılan bütçeden de fazla olduğuna dikkat çekerek “Bu paranın cari giderler için ayrılmış olması, ilgili protokollere de aykırı” dedi.

SGK Raporlarına Girdi

SGK'nin 2021 Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu'na göre, Sağlık Bakanlığı'nın kurumlarında genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduklarına 38 milyar 858 milyon TL hizmet üretmesine karşın kurum 81 milyar 160 milyon TL avans ödemişti. Aradaki 42 milyar 302 milyon TL'nin nereye harcadığıysa soru işaretiydi. CHP Ankara Milletvekili Dr. Murat Emir de bunun üzerine Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yanıtlaması istemiyle TBMM'ne soru önergesi vermişti.

Şaşkınlık Yarattı

Emir'e önceki gün bakanlıktan gelen yanıtta, "2021 yılında toplam 81 milyar 160 milyon TL tutarında protokol imzalanmıştır. Buna karşılık 2021 yılında toplam 82 milyar 645 milyon TL harcama yapılmıştır. Bu harcama ile başta hastaneler olmak üzere bakanlığımıza bağlı tüm sağlık tesislerimizin ilaç, laboratuvar ve tıbbi malzeme ihtiyaçları ile elektrik, su ve doğalgaz gibi cari giderleri karşılamıştır" demesi dikkat çekti. Dr. Güray Kılıç ve Dr. Ergün Demir, BirGün'e yaptığı değerlendirmede "Sağlık Bakanı Fahrettin Koca tarafından verilen yazılı cevapta harcamanın nereye yapıldığına ilişkin açıklama şaşkınlık yaratmıştır" dedi. Demir ve Kılıç, özetle şu değerlendirmede bulundu: "Sağlık Hizmet Alım Sözleşmesi Protokolü'nde Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerin ve sağlık tesislerinin elektrik, su ve doğalgaz gibi cari giderleri karşılanması hükmü yoktur. İşçilerin alın teri ile ödedikleri primler ile genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmet giderleri/ tedavisi için harcanması gereken 42,3 milyar TL pembe tablolarla tanıtımı yapılan kamu-özel işbirliği ile yapılmış şehir hastanelerin de içinde olduğu bakanlığın elektrik, su ve doğalgaz gibi cari giderleri için kullanılmış. Oysa, SGK ile bakanlık arasında 2021 yılı götürü bedel üzerinden sağlık hizmeti alım sözleşmesi ve usul esasları ile imzalanan protokolde böyle bir hüküm yer almamaktadır."

Bakanlık, Şeffaf Bilgi Vermeli

CHP'li Dr. Murat Emir ise özetle şu değerlendirmeyi yaptı: "82,6 milyar TL'lik bütçenin yalnızca 38 milyar TL'sinin tedavi hizmetleri için kullanıldığını da biliyoruz. Bu durumda da neredeyse 42 milyar TL'lik bir kaynak, cari giderler için harcanmış. Yani tedavi hizmetleri için ayrılan bütçeden de fazla. Bu paranın cari giderler için harcanmış olması protokole aykırılık taşıırken bir başka şüpheyi de doğrular. Bu para, zaten devletin kasasından milyarlarca TL akıtılan yandaş müteahhitler tarafından işletilen şehir hastanelerine mi aktarılıyor? Bakana, hangi kritere göre bütçede artışa gittiniz diye soruyoruz. Yanıt yok, 42,3 milyar TL'yi nereye harcadınız diye soruyoruz. Yanıt yok. Bakanın bu sorularımızı yanıtsız bırakmış olması, adeta bu şüphelerimizi doğrular nitelikte. Sağlık Bakanı, milyarlarca TL'lik bu bütçe için kamuoyuna şeffaf bir şekilde bilgi vermeli."

EN BÜYÜK SORUN GEÇİM DERDİ

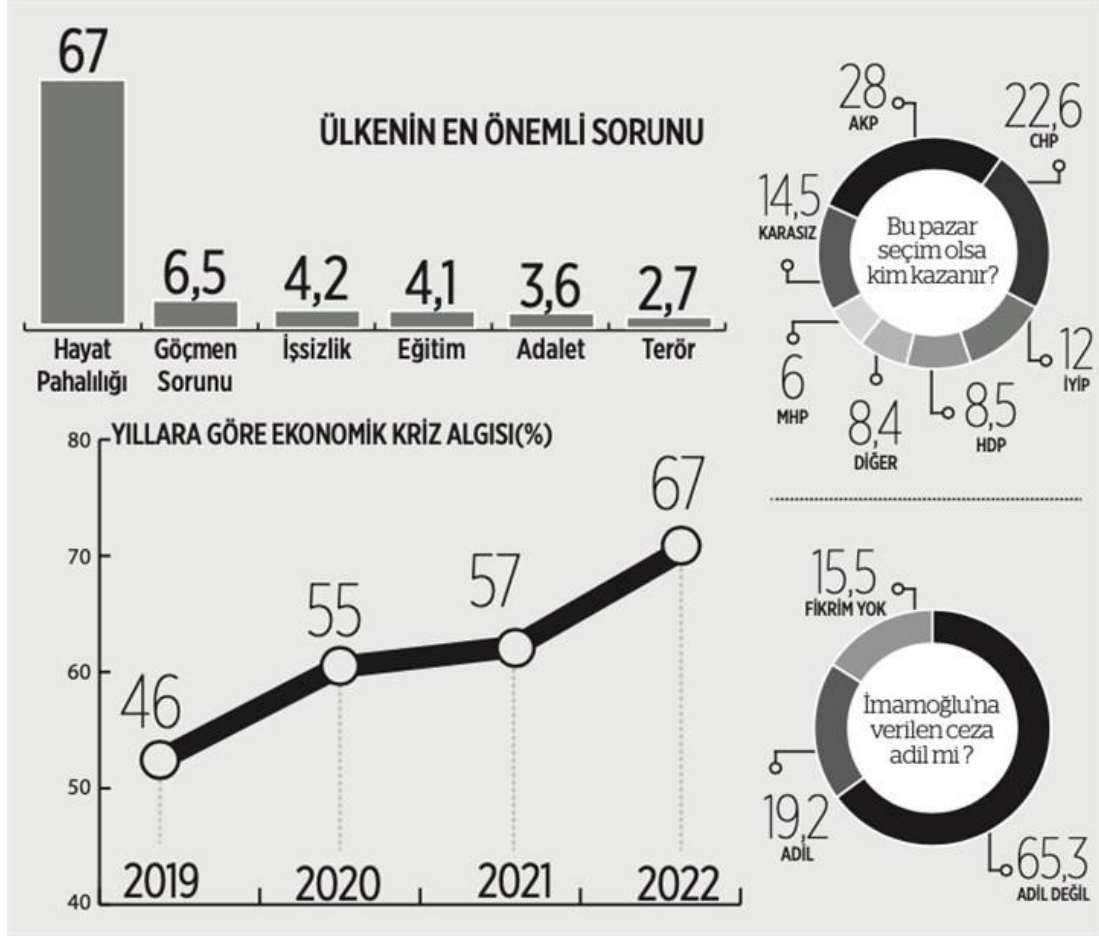
Milyonlar geçim sıkıntısıyla boğuşurken kamuoyu yoklamaları da ekonomik krizin ülkenin en can alıcı sorunu haline geldiğini gösteriyor. Son olarak Area Araştırma, aralık ayı anket sonuçlarını sosyal medya hesabından paylaştı. 20-25 Aralık tarihleri arasında 12 kentte 2 bin 4 kişinin katıldığı anketten çarpıcı sonuçlar elde edildi. "Sizce Türkiye'nin en önemli sorunu ne?" sorusu yöneltilen katılımcıların yaklaşık yüzde 70'i ülkenin ne büyük sorununun ekonomi olduğunu söyledi. Katılımcıların yüzde 6,5'i en büyük sorunu mülteciler olarak görürken, 4,2'si ise işsizlik olarak yanıt verdi.

Bir Yılda 10 Puan Arttı

Area Araştırma'nın 'ülkenin en önemli sorunu'na ilişkin Şubat 2019'da yaptığı ankette "ekonomi, hayat pahalılığı ve yoksulluk" şikkini işaretleyenlerin oranı yüzde 46'ydı. Aynı soruya Aralık 2020'de verilen yanıtlara göre "ekonomi, hayat pahalılığı ve yoksulluk" şikkini işaretleyenlerin oranı 9 puan artarak yüzde 55'e yükseldi. Area Araştırma'nın 2021 yılının genel ortalaması baz alındığında ülkenin en önemli sorunu olarak "ekonomi, hayat pahalılığı ve yoksulluk" şıklarının ortalaması yüzde 56,7'ye yükseldi. 2022'de bu şikkini işaretleyenlerin oranı 10 puandan fazla artarak yüzde 67'ye yükseldi.

İmamoğlu'na Ceza Adil Değil

Öte yandan son araştırmadan çıkan diğer sonuçlar da dikkat çekti. Ankette katılımcılara "Bugün milletvekili seçimi olsa oyunuzu kime verirsiniz?" sorusu soruldu. Toplam seçmen üzerinden değerlendirilen sonuçlara göre AKP'nin oy oranı yüzde 28 olarak ölçüldü. CHP'nin oy oranı yüzde 22,6 iken İYİ Parti'nin ise yüzde 12'lik oy oranına sahip olduğu görüldü. İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na verilen hapis cezası ve siyasi yasak kararının halkta tepkiye yol açtığı görüldü. Ankete katılanların yüzde 65,3'ü cezanın adil olmadığını ifade etti.

Tüm Adaylara Karşı Yeniliyor

İmamoğlu'na verilen cezayı adil bulmayan AKP'lilerin oranı yüzde 36,1 olarak ölçülürken, "Ceza adil değil" diyen MHP'lilerin oranı ise yüzde 49,3'ü buldu. CHP seçmeninin yüzde 95'i cezayı adil bulmazken, İYİ Parti'ye oy verenlerin yüzde 92,4'ü cezayı adil bulmadı. Katılımcılara 2023 yılında yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimleri de soruldu. Erdoğan'ın karşısına Mansur Yavaş, Ekrem İmamoğlu, Kemal Kılıçdaroğlu ve Meral Akşener'in çıkarıldığı tüm senaryolarda Erdoğan'ın seçimi kaybettiği görüldü.

İNDİRİM CÜCE KALDI

Erdoğan, çiftçiye gübrede yüzde 13, yemde yüzde 5'lik indirimini müjdeli haber olarak açıkladı. Fakat indirim haberi zamların yanında cüce kaldı. TÜİK'e göre gübre bir yılda yüzde 192,52, yem ise yüzde 140,86 zamlandı.

Kabine Toplantısı'nın ardından kamera karşısına geçen AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, çiftçiye gübre ve yem fiyatlarına ilişkin 'müjde' verdi.

Erdoğan, gübre ve yem fiyatlarında indirim yapıldığını açıkladı. Fiyatların nisan sonuna kadar sabitlendiğini belirten Erdoğan, "Çiftçilerimizin temel ihtiyaçlarının başında gelen, gübre ve karma hayvan yeminde daha önce bir dizi indirim hayata geçirmiştik. Şimdi en önemli girdi olan kimyevi gübre ve karma hayvan yemi fiyatlarında indirim yapıyor, fiyat sabitlemesine gidiyoruz. İlkbahar döneminde yoğun olarak kullanılan kimyevi gübre çeşitlerinde yüzde 13'e varan indirim uygulayacak. Aynı şekilde karma yemde de yüzde 5'e varan indirim yapılacak. En az bunun kadar önemlisi gübre ve yem fiyatlarını nisan sonuna kadar sabitliyoruz" ifadelerini kullandı.

İndirim ve fiyat dondurma sadece Tarım Kredi için geçerli olacak. İndirim açıklamasının ardından gübre şirketlerinin hisselerinde sert düşüş yaşandı, yüzde 6'ya varan gerileme yaşayan Ege Gübre hisselerinde devre kesici uygulamasına gidildi.

Bagfaş, Hektaş ve Tekfen de yüzde 5'e yakın düşüş kaydederken, Gübre Fabrikaları'nda düşüş yüzde 2'yi aştı.

Peki, gübre ve yemde indirim ve fiyat sabitleme çiftçiye ne kadar yansır?

Gübre ve yemde daha önce şubatta yüzde 30'luk indirim yapılmıştı. Ancak girdi maliyetlerindeki artış o kadar yüksekki yapılan indirimler zamların yanında cüce kalıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) ekim verilerine göre son 1 yılda gübrede yüzde 192,52, yemde ise yüzde 140,86'lık bir fiyat artışı yaşandı. TÜİK verilerine göre kullanılan kimyasal gübrenin yaklaşık yüzde 70'ini azotlu, yüzde 25'ini fosforlu ve yüzde 5'ini de potaslı gübreler oluşturuyor. Doğalgaza gelen zamlardan dolayı özellikle azotlu gübre fiyatları küresel ölçekte artarken, Türkiye'de ithalat bağımlılığı gübre fiyatlarını tırmandırıyor. TL'nin döviz karşısında hızlı bir şekilde değer kaybetmesi de fiyat artışını körüklüyor. Çiftçi fiyat artışı nedeniyle tarlasına yeterli miktarda gübre atamadı.

Çiftçi Parasıyla İndirim

Tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım, indirimin çiftçiye nasıl yansıtacağını değerlendirdi. Yıldırım, "Bu indirimler çok yetersiz. Kaldı ki bu sadece Tarım Kredi için geçerli. Özel sektörden gübre ve yem alan çiftçiler faydalanamayacak. Tarım Kredi'nin fiyatları zaten piyasanın yaklaşık yüzde 10 üzerinde yer alıyor. İndirimle aslında Tarım Kredi fiyatları piyasa fiyatlarına getirilmiş oldu. Tarım Kredi piyasanın ihtiyacı olan gübrenin yalnızca yüzde 30 kadarını karşılayabilir" ifadelerini kullandı. İndirim yerine gübre ve yem desteklerinin artırılması gerektiğini söyleyen Yıldırım, "Birçok üründe 21 lira olan gübre desteğinin yükseltilmesi, yaklaşık 10 yıldır artırılmayan yem bitkisi desteğinin artırılması daha anlamlı ve etkili olurdu" dedi. Seçim sürecine bir yatırım olarak değerlendiren Yıldırım, "Siyasi kararlar ancak Tarım Kredi bir devlet kurumu değil. Toprak Mahsulleri Ofisi gibi değil. Çiftçilerin üye oldukları bir kooperatif. Bu indirim ile oluşacak zarar nasıl karşılanacak? Şu an çiftçinin parasıyla çiftçiye indirim yapılıyor" şeklinde konuştu.

ASGARİ ÜCRETİ NEYE NE KADAR AYIRABİLECEK?

BİSAM, 8 bin 506 olarak belirlenen yeni asgari ücretle yapılabilecekleri hesapladı. Araştırmaya göre 4 kişilik bir aile ancak 29 metrekarelik bir ev kiralayabilirken, gıdaya günlük 82 TL ayırabiliyor. İçkiye ayrılabilen tutar ise sadece 15 TL.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na (DİSK) bağlı Birleşik Metal İşçileri Sendikası'nın (Birleşik Metal) araştırma birimi BİSAM, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 8 bin 506 TL olarak duyurduğu 2023 yılı asgari ücretiyle bir işçinin hangi harcamaları ne oranında yapabileceğini araştırdı.

BİSAM'ın, TÜİK Tüketim Harcamaları Araştırması ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Asgari Ücret İstatistikleri üzerinden yaptığı hesaplama göre eşi çalışmayan ve 2 çocuklu asgari ücretli, eline geçen ücret ile kendisi ve ailesi için gıdaya günlük sadece 82 TL, öğün başına 27 TL ayırabiliyor. Buna göre asgari ücretlinin her bir öğün için kişi başına ayırabildiği tutar 6.8 TL.

Söz konusu aile dışarıdan yemek istediğinde ise ayırabileceği tutar aylık 323 TL.

"Asgari Ücretli İstanbul'da Ancak 17 Metrekarelik Bir Daireyi Kiralayabilecek"

Kasım 2022 tarihi itibarı ile Türkiye genelinde ortalama kiralık evlerin metrekare fiyatı 58.6 TL olduğu belirtilen BİSAM araştırmasında, "Asgari ücretlinin kira (gerçek ve izafi kira) için ayırabileceği tutar ise sadece 1.700 liradır. Buna göre asgari ücretli kiraya çıkmak istediğinde ortalamada kasım fiyatları ile ancak 29 metrekarelik bir daire tutabilmektedir. Asgari ücretli İstanbul'da ise ancak 17 metrekarelik bir daireyi kiralayabilecektir. O da fiyatlar değişmezse. Bunun alternatifi ise sağlıklı bir çevrede, kentsel donatı hizmetlerinin en az olduğu, deprem riski altındaki konutlarda yaşamaktır" ifadelerine yer verildi.

"Ulaşımaya Yapılacak Herhangi Bir Artış, İşe Gidiş Gelişi Bile Etkileyecektir"

"Asgari ücretlinin, çalıştığı işyerinin servis imkânı yoksa işyerine ulaşımı bile büyük bir sorundur" denilen araştırmada "İstanbul'da bir aylık abonman ücreti 602 liradır. Asgari ücretlinin ailesi ve kendisi için ulaştırmaya ayırabildiği pay 761 liradır. Yeni yılda ulaşımaya gelecek herhangi bir artış, değil aile fertlerinin ulaşım masraflarını karşılamayı, asgari ücretlinin işe gidiş gelişini bile etkileyecektir" denildi.

BİSAM hesabına göre asgari ücretlinin çocuğunun eğitimi için ayırabileceği tutar aylık 74 lira her bir çocuk için 37 lira olacak.

BİSAM'ın araştırmasına göre, asgari ücretlinin çeşitli ürün gruplarına ayırabileceği pay şöyle:

Harcam Kalemleri	Harcama Tutarı (TL)
------------------	---------------------

Gıda	2.445
Alkolsüz İçecekler	164
Alkollü İçecekler	15
Tütün	387
Giyim	238
Ayakkabı	85
Gerçek+İzafi Kira	1.700
Konutun Bakım Ve Onarımı	116
Su Şebeke Suyu Ve Konutla İlgili Çeşitli Hizmetler	178
Elektrik, Gaz Ve Diğer Yakıtlar	662
Mobilya, Mefruşat, Halı Ve Diğer Yer Döşemeleri	110
Ev İçi Tekstil	23
Ev Aletleri	141
Züccaciye, Yemek Takımı Ve Hanehalkı Aletleri	34
Ev Ve Bahçe Araç Gereçleri	13
Ev Bakım İçin Mal Ve Hizmetler	130
Tıbbi Ürünler, Aletler Ve Malzemeler	78
Ayakta Tedavi Hizmetleri	52
Yataklı Tedavi Hizmetleri	41
Araç Satın Alımı	277
Kişisel Ulaştırma Araçlarının İşletimi	231
Ulaştırma Hizmetleri	254
Posta Hizmetleri	0
Telefon Ve Telefaks Ekipmanı	58
Telefon Ve Telefaks Hizmetleri	237
Görsel-İşitsel Sistemle Audio-Visual, Fotoğrafla Ve Veri İşleme İle İlgili Ekipman	43
Diğer Temel Dayanımlı Eğlence Ve Kültür Araçları	0
Diğer Eğlence Araçları Ve Malzemeleri, Bahçe Ve Evcil Hayvanlara İlişkin Ürünler, Hizmetler	32
Eğlence Ve Kültür Hizmetleri	22
Gazete, Kitap Ve Kırtasiye	31
Paket Turlar	26
Okul Öncesi Eğitim Ve İlköğretim	5
Orta Öğretim	39
Orta Öğretim Sonrası Ve Üniversite Öncesi Eğitim	10
Üniversite Eğitimi	14
Düzeyi Belirlenemeyen Eğitim Programları	6
Yemek Hizmetleri	323
Konaklama Hizmetleri	14
Kişisel Bakım	161
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Kişisel Bakım Ürünleri	27
Sosyal Hizmetler	7
Şigorta	15
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Mali Hizmetler	0
Başka Yerde Sınıflandırılmayan Mali Hizmetler	62

Asgari ücretlinin en yoksul yüzde 20'lik dilimin harcamalarına göre çeşitli ürün gruplarına ayırabileceği pay ise şöyle hseaplandı:

Madde Grupları	Harcama Tutarı (TL)
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	2.610
Alkollü İçecekler ve Tütün	401
Giyim ve Ayakkabı	322
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	2.656
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	452
Sağlık	172
Ulaştırma	761
Haberleşme	294
Eğlence ve Kültür	155
Eğitim	74
Lokanta ve Oteller	336
Çeşitli Mal ve Hizmetler	272

BOTAŞ'IN VERGİ BORÇLAR SİLİNDİ

AK Parti iktidarı bir yandan seçim öncesi "Türkiye enerji üssü olacak" söylemini gündeme getirirken; diğer yandan BOTAŞ'ın vergi borcunu BİR KEZ DAHA yasal düzenlemeye gitti. Seçim öncesi yeni bir hikâye yaratmak için enerji üssü söylemini gündeme getiren iktidar neden BOTAŞ'ın vergi borçlarını silmek zorunda kalıyor? Peki asıl soru şu: Rusya'ya borç erteleyerek mi enerji üssü olacağız?

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2021 Yılı Kamu İşletmeleri Raporu

KAMU İŞLETMELERİ RAPORU

2021

3.4. Kuruluş Bazında Temel Göstergeler

Kuruluş bazında dönem kâr/zarar tutarları incelendiğinde, 2021 yılında en yüksek kârlılığın ETİ Maden'de kaydedildiği, bu kuruluşu sırasıyla TEİAŞ,

KEGM ve TPAO'nun takip ettiği görülmektedir. 2021 yılında en yüksek dönem zararı ise BOTAŞ'ta kaydedilmiştir. Bu kuruluştan sonra ise sırasıyla EÜAŞ, TCDD ve TŞFAŞ gelmektedir.

Tablo 8: KİT'lerin Dönem Kâr/Zararı

Kamu İşletmeleri	(Cari Fiyatlarla, Milyon TL)			
	2019	2020	2021	% Değişim 2021-2020
BOTAŞ	-5.613,3	-26,8	-17.911,8	-66.815,4

2021 yılında rekor oranda zarar eden, AK Parti iktidarı tarafından borçları silinen ve özelleştirme iddialarının merkezinde yer alan BOTAŞ'ın ödenmemiş her türlü vergi, fon ve paylar ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizlerinden oluşan borçları, Hazineden görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık mahsup edilerek BU YIL BİR KEZ DAHA silindi.

Geçen yıl, 7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6. maddesiyle 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununa eklenen geçici maddeyle;

BOTAŞ'ın, 24 Aralık 2021 tarih itibarıyla;

- Ticaret Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geldiği halde ödenmemiş olan her türlü vergi, fon ve paylar ile idari para cezaları, bunlara bağlı gecikme zammı ve gecikme faizi borçları ile
- 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yapılandırılmış borçları (vadesi gelmemiş taksitler dâhil);

BOTAŞ'ın Hazineden, 31 Aralık 2021 tarihine kadar oluşacak görevlendirme bedeli alacaklarına karşılık olarak merkezi yönetim bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin mahsup edileceği hükmü getirilerek **Silinmişti.**

Bu yıl da TBMM'de kabul edilen düzenlemeyle BOTAŞ'ın vergi borçları **Tekrar Silindi.**

AK Parti iktidarı döneminde Türkiye'nin en büyük enerji kamu kuruluşu olan BOTAS sürekli kar ederken, artık sürekli zarar eden bir kurum haline dönüştü.

İktidar sözcülerinin son dönemde "Türkiye enerji üssü olacak" söylemiyle seçim öncesi yeni bir hikâye yaratmaya çalışırken; en büyük enerji kamu kurumu olan BOTAS'ın vergi borçlarının silinmek istenmesi bu söylemin inandırıcı olmadığını göstermektedir.

Türkiye Yeşil Ve Yenilenebilir Enerjide Merkez Olacak

Avrupa başta olmak üzere dünyada doğalgazdan çıkma planları yapıldığı bilinmektedir. Türkiye enerjide merkez bir ülke olmak istiyorsa, yenilenebilir ve yeşil enerjiyi ana odağına alması gerekmektedir. Tüm dünyada yeşil dönüşüm, yeşil enerji ve temiz enerji eksenli bir dönüşüm yaşanmaktadır.

'Türkiye'nin Yenilenebilir Enerji Potansiyeli Çok Yüksek'

Güneş ışınım oranı Türkiye'nin yarısı olan Almanya 2030 yılında güneş enerji hedefi 230 gigavat olduğu dikkate alındığında ülkemizin yenilenebilir enerji potansiyelinin ne kadar büyük olduğu anlaşılmaktadır. AK Parti iktidarının 20 yıldır gerçekleştiremediği dönüşümünü seçimden sonra 2030 yılına kadar yeşil ve yenilenebilir enerjiyi ana odağı olarak yapmak mümkündür.

'Rusya'ya Borç Ertelenecekse Vatandaş Niye Peşinen Ödüyor?'

BOTAS'ın Rusya'ya olan borcunun ertelendiği yönünde iddialar konusunda iktidarın sessiz kalması manidardır. Türkiye'nin kaderini belirleyecek seçim öncesi iktidarın BOTAS'ın Rusya'ya olan borcunu erteleyerek seçim dönemini finanse edeceği ifade edilmektedir. BOTAS'ın borcu ertelenirken, vatandaşlarımız ise kullandığı doğalgazın bedelini ödemeye devam etmektedir.

BOTAS Özelleştirme İçin Cazip Hale Getiriliyor

BOTAS'ın özelleştirmesini daha "cazip" hale getiren hamleler, kurumun elden çıkarılmasına yönelik ilk adım değil. Şubat ayında Resmi Gazete'de yayımlanan kararla BOTAS International Anonim Şirketi isimli yeni bir uluslararası şirket kuruldu. TBMM'de geçen ay "elektrik ve enerji torba teklifi" ile de BOTAS ve bağlı ortaklıkları ile yurtdışında kurdukları şirketler, Kamu İhale Yasası'nın kapsam dışına çıkarıldı. 83 milyar TL sermaye ile Türkiye Varlık Fonu A.Ş'nin bünyesinde bulunan BOTAS, bu yıl Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan 7 milyar TL'den fazla borç aldı ve en çok borçlanan ikinci kamu kurumu oldu. BOTAS, Sayıştay Kamu İşletmeleri Raporu'na göre de 5,6 milyar TL'lik zararlar 23 kamu işletmesi arasından en çok zarar eden kurum olarak gösterildi.

ÇAYKUR BORÇ TİRYAKİSİ OLDU

AKP Rize İl Başkanı İshak Alim'in kardeşi Ziya Alim'in genel müdürlüğünü yaptığı ÇAYKUR'un giderek artan borcunun yine borçla kapatılmaya çalışıldığı belirlendi. Varlık Fonu'na devredildikten sonra hemen her yıl zarar açıklayan kurumun, 100 birim anapara ve faiz borcu ödemesi için 106 birim borçlandığı öğrenildi.

Türkiye Varlık Fonu'na devredildikten sonra zararı her yıl katlanarak artan ve 2021 yılı itibarıyla 503 milyon TL'ye ulaşan ÇAYKUR'a yönelik mali denetimler bir skandalı açığa çıkardı. Sayıştay denetçileri, kurumun borç sarmalında olduğunu ifade ederek, "Borç, borçla kapatılmaya çalışılıyor" değerlendirmesinde bulundu.

Sayıştay raporunda, ÇAYKUR'un borçlanma ihtiyacının çok yüksek olduğu kaydedilerek, şu ifadeler kullanıldı:

"Kuruluş 2021 yılında teklif toplama suretiyle farklı bankalardan 16 milyar TL ticari banka kredisi kullanmış ve 15 milyar TL kredi anapara geri ödemesi yapmıştır. Dolayısıyla 2020 yılından devreden 4 milyar 200 milyon TL tutarında mali borçlar, 2021 dönem sonunda yüzde 26 oranında artarak 5 milyar 200 milyon TL'ye yükselmiştir."

Rekor Finansman Gideri

2021 yılında ticari bankalardan kullanılan kredilerinden dolayı tahakkuk eden faiz veya finansman gideri tutarı da 588 milyon TL olmuştur. Kuruluş, başlangıçta yaş çay yaprağı alım bedellerini ödemek için yılın belirli zamanlarında borçlanma ihtiyacı duyarken, 2017 yılından itibaren devamlılık göstermeye başlayan işletme faaliyeti zararlarının finansmanı nedeni ile giderek yılın tamamına yayılan ve genel nitelikte, kalıcı bir borçlanma ihtiyacı doğmuştur.

Toplam 16 Milyar TL Kredi

2021 yılında teşekkülün işletme faaliyeti karının önceki yıla göre yüzde 251 oranında artması ve kuruluşa bir milyar TL tutarında sermaye ödemesi yapılmasına rağmen, yıl içi kredi kullanım miktarı önceki yıla göre yüzde 49 oranında 5 milyar 200 milyon TL artarak 16 milyar TL'ye yükselmiştir. Yıl içinde kredi geri ödemesinde artış olmasına rağmen ertesi yıla devreden kredi bakiyesi yüzde 23 oranında bir milyar TL artarak 5 milyar 200 milyon TL olmuştur.

Borç İçin Borçlanma

ÇAYKUR'un kredi anapara ve faiz borcu ödemesi için ne kadar borçlanma yapıldığını ifade eden borç çevirme oranı 2021 yılında yüzde 106 seviyesinde gerçekleşmiştir. Başka bir ifade ile ÇAYKUR 2021 yılında 100 birim anapara ve faiz borcu ödemek için 106 birim borçlanmıştır.

ET VE SÜT KURUMU'NDA EMSALSİZ ZARAR

Özkaynakların tamamı kaybedildi

Kötü yönetim ve liyakati göz ardı eden kadrolaşma nedeniyle iflasın eşiğine gelen Et ve Süt Kurumu'nun içinde bulunduğu bataklık mali denetimler ile açığa çıktı. Özkaynaklarının tamamını yitirerek eksiye düşen kurumun, "Tüketicilerin ucuz ete kolay ulaşabilmesi" amacıyla marketlere verdiği ürünlerin satış fiyatı takibini yapmadığı belirlendi.

Kötü yönetim ve liyakati göz ardı eden kadrolaşma, Et ve Süt Kurumu'nu (ESK) iflasın eşiğine getirdi. Görevinden alınan eski Genel Müdür Osman Uzun'un, "Uzun kuyrukları bitirmek için ete zam yaptık" açıklaması ile gündeme gelen ESK'ye yönelik mali denetimler, kurumun içinde bulunduğu bataklık bir kez daha gözler önüne serdi.

Sayıştay ESK Denetim Raporu'na göre, Et ve Süt Kurumu'nun özkaynak toplamı, yıllar itibarıyla artan dönem zararları ve yüksek finansman giderleri nedeniyle eksi 91 milyon 479 bin TL'ye kadar geriledi. Kurumun 2018 yılında 591,7 milyon TL olan mali borçları, 2021 yılı itibarıyla 920 milyon TL'ye yükseldi. 2017 yılındaki 728,2 milyon TL'lik özkaynağın ise tamamı yitirilerek eksiye düştü.

Fiyatlara Öncülük Edilemiyor

Kurumun, "Regülasyon görevini yeterince yerine getiremediği" ve piyasada oluşan fiyatlara öncülük edemediği tespit edildi. Sayışta denetçileri, ESK'nin alım fiyatlarının üretici faaliyetleri ile uyumlu olmadığını belirledi. Kurumu bataklığa saplayan uygulamalardan biri de istihdam politikası oldu. Kurumun, "Gerçekleşen üretim miktarlarını dikkate almadan" personel istihdam ettiği kaydedildi.

Fiyat Kontrolü Yapılmıyor

ESK'ye yönelik mali denetim raporunda öne çıkan diğer bazı bulgular ise şöyle sıralandı:

- Et ve Süt Kurumunun tüketicilere güvenilir ve ekonomik ürün sunmak amacıyla herhangi bir görevlendirme olmaksızın kendi mağazalarında maliyetinin altında kırmızı et sattığı ve bu kapsamdaki mağaza satışlarından sürekli zarar edildiği görülmüştür.
- Et ve Süt Kurumunun daha fazla tüketicinin kaliteli ve ekonomik fiyatlarla şarküteri ürünlerine ulaşmasını teminen, sözleşme ile iskontolu olarak verdiği ürünlerde satış fiyatı kontrolünü sağlayamadığı tespit edilmiştir.
- Et ve Süt Kurumunun kendi unvan ve logosuyla karıştırılacak şekilde işletme adı ve logosu kullanmak suretiyle tüketicileri yanılgıya düşüren taklit mağazalar hakkında tespit, men, hükümsüzlük ve ceza davası açmasına rağmen, bu mağazalara şarküteri ürünü satarak tüketicilerin yanılgısına katkı sağladığı tespit edilmiştir.

ET VE SÜT KURUMU'NU DA BATIRDILAR; 1,4 MİLYAR LİRA ZARAR

'Kuyrukları azaltma' bahanesi ile fiyatlarına zam yapan Et ve Süt Kurumu, 2021'de öz kaynaklarının tamamını yitirdi.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Çocuklar yatağa aç girmesin" diyerek gittiği ve içeri alınmadığı Et Süt Kurumu (ESK) iflasın eşiğine geldi. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan TBMM'ye sunulan Sayıştay raporuna göre ESK, 2017'de 223 milyon 453 bin TL kâr etmesine karşın, 2021 yılında 521 milyon TL zarar etti.

Kurumun 2020 yılında 429 milyon 510 bin TL olan özkaynakları, 2021 yılında eksi 91 milyon 479 bin TL'ye düştü. ESK 2020'de de 223 milyon lira zarar etti. Kurumun toplam zararı 1 milyar 401 milyon TL'ye ulaştı. ESK batık durumda olmasına rağmen Ankara'daki görkemli binasına da her yıl 4 milyon lira kira ödedi.

4 Yıldır Zarar Ediyor

Kurum 2017 yılında 223 milyon 453 bin TL kârdayken, 2018 yılında 491 milyon 116 bin TL zarar, 2019'da 34 milyon 664 bin TL zarar, 2020 yılında 222 milyon 991 bin TL zarar, 2021 yılında ise 520 milyon 990 bin TL zarar etti. 2021 yılındaki zararla birlikte kurumun birikmiş zararı 1 milyar 401 milyon TL'ye ulaştı.

Sayıştay raporunda "Son dört yıldır yüksek oranda banka kredisi kullanılması neticesinde katlanılan finansman giderleri ile birlikte oluşan dönem zararlarının da etkisiyle özkaynak toplamı eksiye düşen kuruluşun mali yapısının iyileştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınarak ilgili bakanlıklar nezdinde girişimlerde bulunulması önerilir" denildi.

Yönetim Kurulu'na 441 Bin 949 TL Ödendi

Aralarında Eski Genel Müdür Osman Uzun'un ve beş üyenin olduğu yönetim kurulu için 2021 yılında ödenen ücret ve benzeri menfaatlerin tutarı da raporda yer aldı. Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyelerine ödenen ücret ve benzeri menfaatlerin tutarı 441 bin 949 TL oldu.

Maliyetin Altında Satıştan Zarar Ediyor

Sayıştay'ın diğer bulguları da şöyle sıralandı:

– Planlama ve üretim miktarları dikkate alınmadan gerçekleştirilen personel istihdamının maliyetleri olumsuz etkilediği, kurumda ihtiyaç duyulandan çok daha fazla sayıda personel çalıştırdığı.

-Kurumun tüketicilere güvenilir ve ekonomik ürün sunmak amacıyla, herhangi bir görevlendirme olmaksızın kendi mağazalarında maliyetinin altında kırmızı et sattığı ve bu kapsamdaki mağaza satışlarından sürekli zarar edildiği.

-İskontolu olarak anlaşmalı marketlere verdiği şarküteri ürünlerinde fiyat kontrolünü sağlayamadığı.

-Canlı hayvan ithalatında yükleniciye ait olan bazı giderlerin kurum tarafından ödendiği ve bu giderlerin toplamının 1 milyon 425 bin 403 liraya ulaştığı.

-Kurumun kendi unvan ve logosuyla karıştırılacak şekilde işletme adı ve logosu kullanılarak tüketicileri yanılgıya düşüren taklit mağazalar hakkında tespit, men, hükümsüzlük ve ceza davası açmasına rağmen, bu mağazalara şarküteri ürünü satarak tüketicilerin yanılgısına katkı sağladığı.

BİTMEYEN DEMİRYOLUNA 2,1 MİLYAR AVRO

Ankara-İzmir YHT Projesi ihalesinin sonucu 2 yıl sonra açıklandı. "Demiryolu projesi ihaleleri TL ile yapıyor" açıklamasının doğru olmadığı gözler önüne serildi. İhale kapsamında 2,1 milyar avroluk sözleşme imzalandı.

Temeli 2013 yılında atılan, "Bin 80 günde tamamlanacak" denilse de hâlâ tamamlanamayan Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren (YHT) projesi kapsamında gerçekleştirilen bir ihalenin daha ayrıntıları ortaya çıktı. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın 6 Ekim 2020 tarihinde gerçekleştirdiği, "Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren Hattı Yapımı" ihalesinin 22 Aralık 2022 tarihinde yayımlanan sonuç ilanı, kördüğüm haline gelen proje için harcanan paranın büyüklüğünü bir kez daha gözler önüne serdi.

Sonuç İki Yıl Sonra Açıklandı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ankara-İzmir YHT Projesi'ne yönelik ihalenin onayını, 24 Eylül 2020'de aldı. İhale onay tarihinden 12 gün sonra, "İstisna" kapsamında gerçekleştirilen ihale 6 Ekim 2020 tarihinde düzenlendi. İhaledeki geçerli teklif sayısının dört olduğu bildirildi.

İhale kapsamında sözleşme de 23 Kasım 2020'de imzalandı. Sözleşme imzalanan kuruluşun, "Ankara-İzmir YHT Yapım İşi Ortaklığı" olduğu belirtildi. Bakanlığın, 20 milyar 694 milyon 238 bin TL yaklaşık maliyet hesabı çıkardığı ihalenin sözleşme bedeli, 2 milyar 162 milyon 600 bin avro oldu. Kasım 2020 tarihli ihalenin sonuç ilanı, ihale gününden iki yıl sonra ancak açıklandı. İhalenin döviz üzerinden imzalandığını ortaya koyan 22 Kasım 2022 tarihli sonuç ilanı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın "Demiryolları projeleri TL ile yapılıyor" açıklamasını da yalanladı.

Maliyet 50 Milyar TL'ye Dayandı

İktidarın 2013'te, "Bin 80 günde bitirilecek" dediği Ankara-İzmir Demiryolu Hattı, aradan geçen 10 yıla karşın bitirilemedi. Projenin, başlangıçta 4,3 milyar TL olarak açıklanan maliyeti, 47,1 milyar TL'ye ulaştı.

VATANDAŞIN VERGİSİ, TRT'NİN KOSTÜMÜNE GİTTİ

Tarafsızlığını yitiren TRT 2021 yılında vatandaşın elektrik faturasından 1 milyar 335 milyon 967 bin TL enerji payı, bandrol ücretinden 3 milyar 362 milyon 642 bin olmak üzere 4 milyar 698 milyon 609 bin TL gelir elde etti. 107.5 milyon TL görüntü, dekor ve kostüm giderlerine harcadı.

Tarafsızlığını yitiren TRT, 2021 yılında vatandaşın elektrik faturasından 1 milyar 335 milyon 967 bin TL enerji payı, bandrol ücretinden 3 milyar 362 milyon 642 bin olmak üzere 4 milyar 698 milyon 609 bin TL gelir elde etti. TRT'nin son 10 yılda elektrik faturalarından ve bandrol ücretinden, yani vatandaştan aldığı vergi 24 milyar TL'yi buldu.

TRT 8 bin 253 personeli olmasına rağmen dış yapımlara, 1 milyar 845 milyon 300 TL harcadı. TRT'de yönetim kurulu üyeleri ve denetçilere de bir yılda toplam 824 bin TL ödendi. 107.5 milyon TL görüntü, dekor ve kostüm giderlerine, 98.8 milyon TL reklam ve tanıtıma gitti. 881 bin TL haber program konuk ağırlama, 624 bin TL ise temsil gideri olarak ödendi. 52 milyon 926 TL ise bina ve araç kiralama verildi. TBMM'ye sunulan Sayıştay raporunda şu bilgiler yer aldı:

Dış Yapımlar

2021 yılsonu itibarıyla 8 bin 253 personeli olduğu açıklanan TRT'de dış yapımlara (haber, yapım ve program hizmet alımları) ödenen tutar dudak uçuklattı. 2020 yılında dış yapımlara 1 milyar 372 milyon 306 bin TL ödenirken, bu tutar 2021 yılında yüzde 35 artarak 1 milyar 854 milyon 300 bin TL'ye yükseldi.

Yönetim Kurulu

TRT'de aralarında Genel Müdür ve yardımcılarının da olduğu yönetim kurulu üyelerine ve denetçilere ödenen tutar 2021 yılında 824 bin TL oldu. 2021 yılında TRT Yönetim Kurulu üyelerine aylık 8 bin 935 TL ödendi.

107 Milyonluk Kostüm, Dekor

TRT 2021'de görüntü, dekor, kostüm sanat hizmetleri için 107 milyon 508 bin TL ödedi. 98 milyon 863 bin TL program tanıtım ve reklam gideri olarak ödendi. Haber program konuk ağırlama giderleri 881 bin TL, yerli ve yabancı konuk ağırlama giderleri 513 bin TL, temsil giderleri 624 bin TL oldu. 52 milyon 926 bin TL kiraya verildi. İstanbul Ağazağa'da kiralanan bina için 21 milyon 30 bin TL, diğer binalar için 4 milyon 429 bin TL, mekan stüdyo kirası olarak 7 milyon 22 bin TL, arazi kirası olarak 4 milyon 502 bin TL ödendi. 15 milyon 943 bin TL'ye araç kiralaması yapıldı. Teknik cihaz, yurt dışı büro gibi kiralamalar da yapıldı.

YOL İHALESİ YİNE 'AKRABALAR'

Karayolları Genel Müdürlüğü, eski AKP Milletvekili Nasıroğlu'nun akrabalarına ait olan Fernas İnşaat'a 957 milyon TL'lik ihale verdi. Şirketin ortakları suç örgütüne üye olmak ve ihaleye fesat karıştırmak suçlarından yargılanmıştı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Karayolları Genel Müdürlüğü, ortağı ve yöneticileri suç örgütüne üye olmak ve ihaleye fesat karıştırmak suçlarından yargılanan Fernas İnşaat'a milyonlarca liralık bir ihale verdi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Karayolları 18 Kasım tarihinde Konya'nın Taşkent ilçesi ile Karaman'ın Ermenek ilçesi arasında yol yapmak için bir ihale düzenlendi. İhalenin 957 milyon 567 bin TL'ye Fernas İnşaat'a verildiği açıklandı. Milyonlarca liralık ihale, Kamu İhale Kanunu'nun "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapılmıştı. Bu ihale maddesi, uzun yıllardır adrese teslim ihale olarak yorumlanıyor.

AKP Batman eski Milletvekili Nezir Nasıroğlu'nun akrabalarına ait olduğu da bilinen Fernas İnşaat, kamudan son 11 yılda yaklaşık 7 milyar TL değerinde 20 ihale aldı. Şirket en fazla ihaleyi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Karayolları Genel Müdürlüğü'nden aldı. Geçtiğimiz yıllarda bor minerallerinin çıkarılması işinin de yasaya aykırı bir biçimde, AKP'li Nasıroğlu'nun yakınlarına ait olan, birçok yolsuzluk olayında adı geçen Fernas şirketine verdiği ortaya çıkmıştı.

CHP Milletvekili Aykut Erdoğan tarafından, 2012 yılında Meclis'e verilen gensoru önergesinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, yasaya aykırı bir biçimde ihale açarak Eti Maden'e ait bor madenlerini çıkarma işini Fernas'a verdiği belirtilerek, şirketin ortaklarının, 2005 yılında Enerji Bakanlığı'nda ortaya çıkarılan ihale yolsuzluğu ve rüşvet olayından ötürü yargılandığı belirtilmişti.

Bunun ardından şirket yöneticilerinin CHP'li Aydođdu'ya 1 milyon TL'lik tazminat davası açması tartışmalara neden oldu. Aydođdu, "Şirket yöneticilerinin tazminat davasını kaybettiğini" açıkladı.

Çevre Katliamı

CHP Milletvekili Gülizar Biçer Karaca da bir açıklama yaparak, doğal kekik ihracatının yüzde 80'inin karşılandığı Denizli'nin Güzelpınar mevkiinde Fernas İnşaat'ın taşocağı projesi için onlarca ağacın kesildiğini açıkladı. Karaca, "Buradan alınacak taş, Fernas İnşaat'ın Denizli-Aydın Otoyol Projesi için dolgu malzemesi olacakmış" dedi.

YURTTAŞIN PARASI ŞİRKETLERİN KASASINDA KALDI

Şirketler, trafolardan 223,6 milyon TL gelir sağladı, TEDAŞ'a ait 26,1 milyon TL'yi iade etmedi.

Elektrik dağıtım işinin 2013 yılında, "Kalite, rekabet ve ucuzluk getireceği" iddiasıyla 21 bölgeye bölünerek özelleştirilmesinin kamuya getirdiği ağır yük, Sayıştay'ın KİT'lere yönelik mali denetimleri ile ortaya konuldu. AKP'nin 21 bölgeye ayırarak özelleştirdiği elektrik dağıtım şirketleriyle ilgili mali denetimler, "Peşkeş, rant, hortum" iddialarını doğruladı. Elektrik dağıtım şirketlerinin 2014-2020 yılları arasında mülkiyeti TEDAŞ'a ait trafolardan toplam 223 milyon 642 bin TL reklam ve kira geliri elde ettiği, TEDAŞ'a ise kuruş vermediği tespit edildi.

Elektrik dağıtım işinin özelleştirilmesinden önce oluşan ve TEDAŞ'a kalan alacakların tamamının tahsil edilemediği de anlaşıldı. Tahsil edilemeyen borçların dağılımı ise şöyle sıralandı:

- Resmi dairelerden 2,6 milyon TL
- Tarımsal sulamadan 2,8 milyon TL
- Belediyelere ait 209,2 milyon TL
- Abonelerden 561,8 milyon TL.

Kaymağını Yediler

Denetimlerle genel aydınlatma konusunda TEDAŞ tarafından yapılan denetimlerde oluşan giderleri de şirketin karşılamayı sürdürdüğü açığa çıkarıldı. Özelleştirme sırasında, aralarında Cengiz, Kolin ve Limak'ın da yer aldığı şirketlerin özelleştirme sırasında kasada bulunan milyonlarca liraya el koyması da yine Sayıştay raporlarında yer aldı. Sayıştay, sorunun 13 yıldır çözülemediğinin altını çizerek, şirketlerde kalan tutarlara yönelik şu tabloyu paylaştı:

- Çamlıbel EDAŞ (Cengiz, Kolin): 4 milyon 564 bin TL
- Uludağ EDAŞ (LİMAK): 12 milyon 861 bin TL
- Yeşilirmak EDAŞ (Çalık): 5 milyon 477 bin TL
- Fırat EDAŞ (AKSA): 3 milyon 272 bin TL

TCDD ARAZİSİ KİMLERE PEŞKEŞ ÇEKİLDİ?

Yüz binlerce liralık haksız kazanç sağladılar

İzmir'de, TCDD mülkiyetinde bulunan ve yük taşıma hizmetlerinde kullanılmak üzere 2015 ve 2017 yıllarında bir firmaya kiralanan toplam 52 bin 284 metrekarelik iki arazinin sözleşmeye aykırı şekilde başka şirketlere kiralandığı öğrenildi. Firmanın bu yolla aylık 596 bin TL haksız kazanç sağlandığı, Sayıştay raporlarına da yansdı. Kiralanan araziye giden CHP İzmir Milletvekili Atila Sertel, "Nasıl bir soygundur bu? Bu alanı kime peşkeş çektiniz?" diye sordu.

İzmir'in Aliğa ilçesinde, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde bulunan toplam 52 bin 284 metrekarelik iki arazi, yük taşıma hizmetlerinde kullanılmak üzere 2015 ve 2017 yıllarında bir firmaya kiralandı. TCDD'ye toplam 41 bin 854 TL kira ödeyen firma, arazileri sözleşmeye aykırı şekilde başka şirketlere taşımacılık, yükleme, boşaltma, emtia depoculuğu ve lojistik hizmetleri karşılığında toplam 638 bin TL bedelle kiraladı. Firmanın bu yolla aylık 596 bin TL haksız kazanç sağlandığı, Sayıştay raporlarına da yansdı.

Kiralanan araziye giden CHP İzmir Milletvekili Atila Sertel, "Nasıl bir soygundur bu? Nasıl bir vicdandır bu? Bu alanı kime peşkeş çektiniz? Bunların hesabını mutlaka soracağız" diye konuştu.

İzmir'de TCDD Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki Biçerova Gar Şefliği mevkiinde yer alan 40 bin metrekarelik alan 2015'te, Nemrut Körfez İstasyonu Çakmaklı mevkiindeki 12 bin 284 metrekarelik alan ise 2017'de demir yolu yük taşıma hizmetlerinde kullanılmak üzere kiraya verildi. Biçerova için 29 bin 334 TL, Çakmaklı mevkiindeki alan için ise 12 bin 284 TL kiralama bedeli ödeyen firma, toplamda 52 bin 824 metrekare olan iki araziyi, sözleşmeye aykırı olarak başka şirketlere taşımacılık, yükleme, boşaltma, emtia depoculuğu ile lojistik hizmetleri karşılığında toplam 638 bin TL bedelle kiraladı.

596 Bin Lira Haksız Kazanç Elde Edildi

Firmanın iki araziyi başka şirketlere kiralarak aylık 596 bin TL haksız kazanç elde ettiği, Sayıştay'ın 2021 yılı raporlarına da yansıdı. Sayıştay raporunda şu tespitler yer aldı: "Firmanın sözleşmeye aykırı olarak daha fazla alan kullandığı görülmüştür. Sözleşmenin kurulma amacı demir yolu yük taşıma hizmetlerinin geliştirilmesi olduğundan, ilgili alanlar bu hizmeti gerçekleştirecek firmalara doğrudan verilmektedir. Sözleşmelerde ve TCDD Hizmet Tarifesi'nde ilgili alanı firmanın kendisinin kullanma zorunluluğu vardır. Kiracı firma, ilgili alanları kullanma bedeli olarak Taşımacılık AŞ'ye aylık 29.334 artı 12.284 TL öderken hiçbir faaliyette bulunmadan ilgili alanları başka firmalara kullandırarak ayda 49.520 TL artı 121.680 TL artı 25.000 dolar gelir elde etmektedir."

Demiryolları'nın Zararı 7 Milyonu Aştı

TCDD'den kiralanan ve konteyner deposu olarak kullanılan alanda açıklama yapan CHP İzmir Milletvekili Atıla Sertel, Sayıştay raporlarına dikkat çekerek Devlet Demiryolları'nın yıllık zararının 7 milyon lirayı aştığını kaydetti.

Sertel, şöyle devam etti: "Burası, Nemrut Körfez İstasyonu mevkiinde olduğu için Devlet Demiryolları tarafından özel bir firmaya, 2015 yılında toplam 52 bin 284 metrekare yer olarak kiralanıyor. Bu araziler, demir yolu taşımacılığında yük hizmetlerinde kullanılmak üzere Devlet Demiryolları tarafından kiralanıyor bu şirkete. Kira bedeli olarak 41 bin 618 liraya kiralanıyor. Bu arazileri 41 bin 618 liraya kiralayan kişi, üçüncü şahıslara kiralyor. 25 bin Amerikan doları karşılığında kiralyor, 467 bin lira. Şu an, aylık toplam kira bedeli olarak 683 bin Türk lirası elde ediyor. Yani 41 bin 618 liraya kiraladığı yerden 638 bin lira para kazanıyor. Bu kiralamadan dolayı her ay 596 bin lira Devlet Demiryolları'nın kaybı var. Bu nasıl kiralama, nasıl bir soygundur; kamuoyunun takdirine bırakıyorum. Devlet Demiryolları'nın yıllık zararı 7 milyon lirayı geçti. Bu iddiaları ben söylemiyorum. Bu iddiaları, bu yıl Devlet Demiryolları'nı denetleyen Sayıştay müfettişlerinin verdiği bulgular üzerinden konuşuyorum."

"Bu Alan Birilerine Peşkeş Çekildi"

TCDD Genel Müdürlüğü yetkililerine seslenen Sertel, şunları söyledi:

"Buradan sormak istiyorum. Nasıl bir soygundur bu? Nasıl bir vicdandır bu? Üçüncü tekil şahısları zengin ederken kamu iktisadi teşebbüslerini, Devlet Demiryolları'nı zarara uğratmak; nasıl bir bulgudur, nasıl bir Sayıştay raporudur bu? Sayıştay müfettişleri, bütün zorlamalara, baskılara rağmen böyle bulguları bulup çıkartabiliyor. Bu, devde kulak misalidir. Türkiye'de gerçekten Sayıştay müfettişleri özgürce denetim yapabilese inanılmaz derecede yolsuzluklar vardır. Bu alan birilerine peşkeş çekilmiştir. Devlet Demiryolları Genel Müdürü'ne soruyorum. Bu alanı kime peşkeş çektiniz? Bu alan üzerinden ayda 600 bin liraya yakın haksız kazanç sağlayanlar kimler? Bu paradan bir gelir paylaşımı yapıyor mu? İnanılmaz derecede büyük yolsuzlukların olduğu Devlet Demiryolları'nda yeni bir yolsuzluk ve usulsüzlükle karşı karşıyayız. Bunların hesabını mutlaka soracağız. Gün gelecek, devran dönecek, mutlaka bu soyguncular halka hesap verecek."

SPOR KULÜPLERİ ZİRAAT'A BORÇ TAKTI

Kamu İktisadi Teşebbüsleri'ne (KİT) ilişkin hazırlanan Sayıştay raporları, hem usulsüzlüklerin boyutunu hem de zararın faturasını açığa çıkardı. Spor kulüplerinin, Ziraat Bankası'na olan 4,6 milyar TL borcunu ödemediği ortaya çıktı.

Ziraat Bankası'ndan spor kulüplerine verilen kredilerin geri ödemesinde sorun yaşanıyor. Sayıştay, bankadan, yakın takibe alınan 4,6 milyar TL'lik kredinin tahsilini sağlamasını istedi. Sayıştay'ın Ziraat Bankası hesaplarına ilişkin denetim raporunda, spor kulüplerine ait kredilere ilişkin yapılan incelemelerde, istihbarat raporlarında ve erken uyarı sisteminde yer alan olumsuz kayıtlara rağmen tahsislerin yapıldığı belirtildi. Raporda, kullanılan kredilerin geri ödemelerinde sorunlar yaşandığı, bazılarının ödemesiz dönemden sonra yapılandırılmak zorunda kaldığı, bazılarının ise kısa süre içerisinde ikinci defa yapılandırıldığı belirtildi. Raporda yer alan bilgilere göre bu krediler ve son durumları özetle şöyle:

Şişli/İstanbul Kurumsal Şube'nin 55098097 numaralı müşterisinin 1,5 milyar TL riski bulunuyor. 2019'da Yönetim Kurulu Kararı ile 250 milyon TL+12,5 milyon avro olan kredi limitleri 500 milyon TL+12,5 milyon avro düzeyine çıkarıldı ve kredileri ile birikmiş faizleri ilk 2 yıl anapara ödemesiz faiz ödemeli toplam 60 ay vadeli yapılandırıldı. Yapılandırma sonrasında 2 yıl anapara ödemesiz 5 yıl vadeli 375 milyon TL taksitli kredi kullanıldı. Geri ödemelerde yaşanan sorunlar üzerine 15 ay anapara ve faiz ödemesiz, 15-27'nci ay arası sadece faiz ödemeli ve 27'nci aydan itibaren anapara ve faiz ödemeli olmak üzere toplam 108 ay vadeli olarak yapılandırıldı.

Şişli/İstanbul Kurumsal Şube'nin 61959281 numaralı müşterisine 2012'de kullanılan kredinin toplam riski 1,3 milyar TL'ye çıktı.

Geride ödemelerde yaşanan sorunlar üzerine 2021'de yönetim kurulu kararı kapsamında 1,2 milyar TL olan limit 1,4 milyar TL'ye yükseltildi ve bir dönem anapara, bir dönemde hem anapara hem faiz ödemesiz 108 ay vadeli olarak yapılandırıldı.

Şişli/İstanbul Kurumsal Şube'nin 62676056 müşterisinin 2017'de aldığı kredinin güncel riski 1,1 milyar TL olarak hesaplandı. Bu müşteri ile de geri ödemede sorun yaşanınca diğerleri gibi aynı koşullarda borcu 108 ay vade ile yapılandırılması kararı alındı.

Trabzon Ticari Şube'nin 59805845 müşterisi ile kredi ilişkisi 2018'de başladı. Geri ödemesi sorunlu olan şirketin güncel riski 628,1 milyon TL oldu. Bu müşteri de borcunu geri ödemede sorun yaratınca borcu ilk 2 yıl anapara ödemesiz 3 ayda bir faiz ödemeli, 2'nci yılın sonundan itibaren 3 ayda bir ödemeli 9 yıl vadeli olarak yapılandırıldı.

Kayseri Ticari Şube'nin 32434268 müşterisinin 2019 yılından bu yana süren kredi ilişkisinde güncel riski 106,8 milyon TL olarak hesaplandı. Borcunu ödemeyen şirketin 100 milyon TL olan kredi limiti 137 milyon TL'ye yükseltildi.

Bile Bile Kredi Verdiler

Raporlarda yer alan olumsuz bilgilere ve banka erken uyarı sisteminde yer alan uyarı notlarına karşın kredi tahsisinin yapıldığı ifade edildi. Kulüplerin kredi tahsis edildiği ya da limit artışının yapıldığı dönemlerde firmalarla ilgili diğer banka ödeme problemi, diğer banka yapılandırma, faiz tahakkuk kaydı ve bunlara benzer birçok kaydının bulunduğu dikkat çekildi. Bankanın kredileri artarken aynı dönemde kulüplerin firmaların çalıştığı finansal kuruluşların sayısında sürekli bir azalış olduğuna dikkat çekildi.

PTT ERİYOR!

CHP İzmir Milletvekili Atila Sertel, Sayıştay'ın 2021 yılı raporuna göre, PTT'nin son 3 yıldaki zararının 2 milyar 346 milyon TL'ye ulaştığını, öz sermayesinin ise yüzde 85.8 oranında azalarak 386 milyon liraya gerilediğini belirtti. Sertel, "2018 yılında Türkiye Varlık Fonu'na devredildikten sonra PTT hızla erimeye başladı. Bunlar gideriyorsa PTT'nin balını yediler peteğini bıraktılar" dedi.

CHP İzmir Milletvekili ve KİT Komisyonu üyesi Atila Sertel, Sayıştay'ın Posta ve Telgraf Teşkilatı'na (PTT) yönelik 2021 yılı raporunu değerlendirdi.

Sertel, rapora göre, PTT'nin son 3 yıldaki zararının 2 milyar 346 milyon TL'ye ulaştığını, öz sermayesinin ise yüzde 85.8 oranında azalarak 386 milyon liraya gerilediğini açıkladı.

Ülkenin tüm değerlerini satan AKP iktidarının fona devrettiği şirketlerin de önce içini boşalttığını belirten Sertel, "Bunlar gideriyorsa PTT'nin balını yediler peteğini bıraktılar" dedi.

"Nakit Sıkışıklığı, Faiz Ödemesidir"

Şirketin 2021 yılını 387 milyon TL dönem zararı ile kapattığını söyleyen Sertel, "Şirketin öz sermayesi, oluşan zarar nedeniyle bir önceki yıla göre cari yılda yüzde 52 oranında azalış göstererek 774 milyon TL'den, 386 milyon TL'ye gerilemiştir. Şirket 2021 yılında 950 bin TL finansman giderine katlanmıştır. Söz konusu gider, nakit sıkışıklığı nedeniyle kamu bankaları nezdinde açılan kısa vadeli kredili mevduat hesaplarının kullanılmasından kaynaklanan faiz ödemesidir. 2020 yılını 741 milyon TL dönem zararı ile sonuçlandıran Şirket, 2021 yılını ise 387 milyon TL dönem zararı ile kapatmıştır" şeklinde konuştu.

PTT'nin Varlık Fonu'na devredildiği 2018 yılından bu yana zarar ettiğini ve ağır bir finansal sıkışıklık yaşadığını ifade eden Atila Sertel, "25 bine yakın çalışanı, Türkiye'nin en ücra köşeleri dahil 4 bin 500 iş yeri olan PTT, ne yazık ki kötü yönetildiği için zarar ediyor, öz sermayesi eriyor. 182 yıllık kurumun içini göz göre göre

boşaltıyorlar. PTT'nin son üç yıldaki zararı toplamda 2.3 milyarı geçti. Ve öz sermayesi yüzde 85 oranında azaldı. 2018 yılında Türkiye Varlık Fonu'na devredildikten sonra PTT hızla erimeye başladı" diye konuştu.

"PTT, Faiz Batağına Saplandı"

Sayıştay'ın 2021 yılı PTT raporunda şirketin öz sermayesinin 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 52 daha azalarak 386 milyon TL'ye gerilediği tespitini anımsatan Sertel, "Öz sermayesinin üç yıldaki erimesi yüzde 85'i geçti. Öte yandan şirket 2021 yılında 951 bin lira finansman giderine katlandı. Nakit sıkışıklığı nedeniyle kamu bankalarından kredi kullanan PTT faiz batağına saplandı. Bunlar giderayak PTT'nin balını yediler peteğini bıraktılar" ifadelerine yer verdi.

"Türkiye, Yağma Düzeninden Kurtarılacak"

Ülkenin tüm değerlerini satan AKP iktidarının fona devrettiği şirketlerin de önce içini boşalttığını, sonrasında da yok pahasına satabileceğini dile getiren Sertel, şöyle konuştu:

"PTT 2021 yılında 7 milyar 540 milyon 389 bin TL gelir elde ederken, giderleri 7 milyar 927 milyon 695 bin TL olmuş. Kazandığından fazlasını harcamış. Giderlerin içerisinde yüzde 81 ile en büyük payı dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler alıyor. Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetlere 2021 yılında personel maaşlarından dahi fazla olarak 3 milyar 155 milyon 360 bin TL ödeme yapılmış. Nedir bu dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler dersiniz? Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmet giderleri, posta-kargo ayırım ve dağıtım hizmetlerinin dışarıdan firma eliyle yürütülmesinden kaynaklanan giderler. 2021 yılında 387 milyon lira daha zarar eden PTT'nin Türkiye'de taşımacılıkta, posta ve telgrafta tekel olmasına rağmen kargo dağıtım işlerini taşeronlara devretmesi ve PTT'nin iyi yönetilmemesi, PTT'nin başındakilerin siyasi olarak kadro alarak atanması ve bu işi layıkıyla yapamayanların eline düşmesi nedeniyle özellikle varlık fonuna devredildikten sonra öz sermayesinin yüzde 85 azalması gerçekten iç acıtıyor. İnşallah önümüzdeki ilk seçimde bütün KİT'leri liyakatlı insanlar yönetecek. Ve Türkiye ile beraber KİT'ler de kurtarılacak. Yağma düzeninden kurtarılacak. İsaftan kurtarılacak, kötü yönetimden kurtarılacak."

Zaman İçindeki Değişim

Varlık Fonu'na devredilene kadar kar eden bir kuruluş olan PTT, 2019 yılında 1 milyar 218 milyon, 2020 yılında 740 milyon, 2021 yılında ise 387 milyon TL zarar etti. 2018 yılında 2 milyar 727 milyon TL öz sermayeye sahip olan şirketin öz sermayesi, 2019 yılında yüzde 44 azalarak 1.5 milyar TL'ye, 2020 yılında yüzde 49 azalarak 774 milyon TL'ye, 2021 yılında ise yüzde 52 daha azalarak 386 milyon TL'ye geriledi. PTT'nin öz sermayesi sadece üç yılda yüzde 85.8 oranında erimiş oldu.

KÖMÜR MADENLERİ BATAKTA

İşçiler için ölüm üssü haline gelen kömür madenleri, büyük sorunların kaskacında faaliyet göstermeye devam ediyor. Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ)'nde zarar da sürüyor. Bu zarar Sayıştay'ın raporlarına da yansdı.

TKİ'nin 2021 yılında esas ürünü olan üretilen kömür satışından elde edilen gelirin maliyetin altında kaldığı ve yıllık 152 milyon TL zarar edildiği vurgulandı.

Raporda öne çıkan veriler şöyle sıralandı:

- Termik santral kurma şartı ile ihale edilen ve sözleşme imzalanan üç kömür sahasında üretime başlanmadı.
- 2014'te Soma-Eynez maden ocağındaki kazada hayatını kaybedenlerin yakınlarına tazminatını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün ödemesi gerekiyordu. Ancak tazminatı TKİ üstlendi ve kurum bütçesinde ciddi bir yüke neden oldu.
- "Emniyetli, sürekli ve daha verimli faaliyetler ile kömür üretimi sağlamak" amacıyla oluşturulan Kütahya Ömerler A-Sahası'nda istenilen verime hiçbir zaman ulaşılamadı. 1,4 milyon ton olan yıllık hedefin ancak yüzde 27'sine ulaşılabildi.
- AKP'nin özellikle seçim dönemlerinde ağırlık verdiği "Kömür dağıtım"ının 2022'de de devam ettiği bilgisine raporda yer verildi.

KAMUDAN İHALE YAĞANLAR!

Genar Araştırma'nın sahibi ve yandaş Yeni Şafak'ın yazarı İhsan Aktaş'ın kamudan milyonlarca liralık ihaleler aldığı açığa çıktı. Aktaş, kamudan son 10 yılda 22 milyon TL değerinde 57 ayrı ihale aldı

AKP'ye yakınlığıyla bilinen, anket şirketi Genar'ın sahibi olan ve yandaş Yeni Şafak gazetesinin yazarı İhsan Aktaş ihale zengini çıktı. İhsan Aktaş'ın sahibi olduğu Genar Araştırma Şirketi, AKP'li belediyeler ile kamu kurumlarından milyonlarca liralık ihaleler alıyor.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, son olarak İstanbul'daki AKP'li Bağcılar Belediyesi 29 Eylül'de "Vatandaş Memnuniyeti Araştırması Hizmet alım ihalesi" adı altında bir ihale düzenledi. Pazarlık usulüyle düzenlenen ihalenin 600 bin TL'ye Genar Araştırma Şirketi'ne verildiği belirtildi.

10 Yılda 57 İhale

Genar Araştırma, kamudan son 10 yılda 57 ayrı ihale aldı. Bu ihalelerin toplam bedeli ise 22 milyon TL'yi buluyor.

Şirketin en fazla ihale aldığı yerlerin başında da AKP'li Bağcılar Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) geliyor. Genar Araştırma, Bağcılar Belediyesi'nden 9, AKP döneminde İBB'den 8, AKP'li Tuzla Belediyesi'nden 7, Başakşehir Belediyesi ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nden 5'er ihale aldı. Ayrıca şirketin RTÜK, üniversiteler, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı gibi kurumlardan da ihaleler aldığı öğrenildi.

KAÇAK KÜLLİYEYE KILIF İÇİN MESAI!

Mersin Müftülüğü'nün, imar planına aykırı şekilde külliye inşa ettiği ortaya çıktı. Dört kat izin verilen külliye beşinci katı çıkan müftülük, şimdi imar değişikliği için belediyelerin kapısını çalarak genel iskan almaya çalışıyor.

Mersin Müftülüğü'nün Türkiye Diyanet Vakfı ile birlikte yaptırdığı külliye inşaatıyla ilgili tartışmalar sürüyor. Külliye'nin inşaatı bugünlerde "kaçak yapı" tartışmasıyla gündemde. Müftülük, süren inşaata ilişkin ikinci bir imar değişikliği izni almak için belediyelerin kapısını çalıyor.

Müftülüğün valilik binası yanında yaptırdığı cami ve külliye ile ilgili tartışmalar, 2021'de başladı. Mersin Müftülüğü, Yenişehir Belediye Meclisi'ne başvurarak, valilik binasının yanındaki adanın "resmi kurum" statüsünden "ibadet alanı" statüsüne alınmasını istedi. Müftülük, bu imar planı değişikliği yapılmadan alanda çalışmalara başladı ve inşaatı yükseltti. Yenişehir Belediye Meclisi ve Büyükşehir Belediye Meclisi söz konusu alanı "ibadet alanı" olarak işaretledi ve 0,90 yoğunluk, 4 kat yükseklik şartıyla inşaat izni verdi.

'Yoğunluk Artsın'

Ancak külliye inşaatında, projede ve imar planında öngörülen yapı yoğunluğu ile kat sınırı aşıldı. Müftülük bunun üzerine bu yılın şubat ayında Yenişehir Belediye Meclisi'ne başvurdu. "Yapı yoğunluğunun 1,50, yüksekliğin ise beş kat olması için" düzenleme talep etti. Yenişehir Belediye Meclisi bu talebi reddetti fakat Mersin Müftülüğü, buna rağmen inşaata devam etti. Yapı yoğunluğunda "0,90 sınırı" aşılırken külliye inşaatının bir kısmı "kaçak" durumuna düşmüş oldu.

Vazgeçmiyorlar

İnşaatta ısrarını sürdüren müftülük, inşaattaki yoğunluk artışını durdurmak yerine, Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi'ne taşıdı. Büyükşehir Belediye Meclisi İmar Komisyonu, geçen cuma günü toplanarak, talebi görüştü. Komisyon, yapı yoğunluğunun 0,90'dan 1,50'ye çıkarılmasını "oybirliğiyle" kabul etti. Son sözü, 9 Ocak 2023'te Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi söyleyecek. Meclis, komisyon kararına uyarırsa Mersin Müftülüğü'nün şu an kaçak durumda olan inşaatı, yasalık kazanacak. Eğer Meclis, komisyon raporuna uymaz ve talebi reddederse, külliye kaçak durumuna düşecek, genel iskan alamayacak.

CHP'li Meclis Üyesinden Tepki

CHP'li Mersin Büyükşehir Belediye Meclisi üyesi Abdurrahman Yıldız, müftülüğün inşaat projesine tepki gösterdi: "Müftülük yerleşkesinde inşaat kullanım yoğunluğu 0,90 olarak tespit edilmesine rağmen, iki katı yoğunluk kullanarak inşaatı sürdürülmekte. Şimdi de yaptığı işi izah edemeyince belediyeye başvurarak kaçak inşaatını yasal hale getirmeye çalışıyor. Varlık nedeni, etik kuralları, ahlaki değerleri, kişisel terbiyeyi öğütlemek olan müftülük, maalesef bütün bu değerleri ayaklar altına almıştır."

CUMHURİYET DEĞERİ ELBİRLİĞİYLE YOK EDİLDİ

Sümer Holding'in içi boşaltıldı

Mülkiyeti Sümer Holding'de olan ve "Türkiye Cumhuriyeti sanayisinin gelişiminin sergilenmesi açısından korunması gereken kültürel değer" olarak tescillenen İzmir Elektrik Fabrikası, bakımsızlıktan metruk hale geldi.

AKP döneminde içi boşaltılan Sümer Holding'in personel sayısı 143'e kadar düşerken dönem zararı da 27,9 milyon TL'ye ulaştı.

11 Temmuz 1933'te Sümerbank adıyla kurulan Holding'in özelleştirilmesi kapsamında 2003-2019 yılları arasında 23 işletme, 16 mağaza, 335 bayi satılarak ya da kapatılarak kuruluş bünyesinden ayrıldı.

Türkiye sanayileşmesinin öncülerinden olan kuruluşun 2021 yılı sonu itibarıyla personel sayısı 143'e kadar düştü. Sayıştay'ın 2021 yılı denetimleri kapsamında gerçekleştirilen mali incelemeler, özelleştirme işlemleri devam eden Sümer Holding'i uçuruma sürükleyen uygulamalara ayna tuttu.

Zarar 110 Milyon TL'ye Dayandı

Sayıştay'ın Sümer Holding'e yönelik hazırladığı denetim raporuna göre, 2017 yılında 13,7 milyon TL, 2018'de 10,4 milyon TL, 2019'da 30,4 milyon TL, 2020'de 24,6 milyon TL zarar eden kuruluşun 2021 yılı zararı 27,9 milyon TL oldu. Böylelikle 2017 ve 2021 yıllarını kapsayan beş yıllık dönemde kuruluşun toplam zararı 110 milyon TL'ye dayandı.

Fabrika Metruk Hale Geldi

Sayıştay denetçileri, içi boşaltılan Sümer Holding'in mevcut kaynaklarının da israf edildiğini belgeledi. Holding'in mülkiyetinde bulunan ve İzmir 1 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından, "Korunması Gerekli Kültür Varlığı" olarak tescil edilen İzmir Elektrik Fabrikası'nın atıl durumda bekletildiği belirlendi. Fabrikaya 2018-2022 dönemi için 1 milyon 311 bin 538 TL'ye koruma ve güvenlik hizmeti alımı yapıldığını tespit eden denetçiler, "Fabrika, önemli tarihi ve kültürel bir değerdir. Ancak fabrika ve üzerindeki tesisler üretimin durduğu tarihten sonra gerekli bakım ve onarımları yapılmadığından metruk ve harap hale gelmiştir" değerlendirmesinde bulundu.

BİTMEYEN MİLLET BAHÇESİ YAPMIŞLAR

AKP idaresindeki Balıkesir'in Kepsut ilçesine inşa edilen millet bahçesi için fahiş harcamalara imza atıldı. 25 bin nüfuslu ilçedeki millet bahçesine Haziran 2021-Aralık 2022 döneminde yaklaşık 7 milyon TL'lik malzeme alındı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Yatıp yuvarlanacaksınız" sözleri ile 2018 yılında seçim vaadi olarak duyurduğu millet bahçeleri için yapılan fahiş harcamalara bir yenisi daha eklendi. Balıkesir'in, 2022 itibarıyla 25 bin nüfusu bulunan Kepsut ilçesinde yer alan millet bahçesi için Haziran 2021-Aralık 2022 döneminde toplam yedi ihale gerçekleştirildi. İhaleler kapsamında harcanan para, 7 milyon TL'ye dayandı.

AKP'li İsmail Cankul başkanlığındaki Kepsut Belediyesi, ilçedeki millet bahçesi için 18 Haziran 2021 tarihinde, "Malzeme Alımı" başlıklı ihale düzenledi. İhale kapsamında inşaat, elektrik ve sulama sistemi malzemeleri temin edildi. Üç farklı kısma bölünen ihaledeki toplam sözleşme bedeli 953 bin 100 TL oldu.

Harcamaya Doymadılar

Belediye, 8 Temmuz 2022 tarihinde ise "Millet Bahçesi'nde Devam Eden İşlerde Kullanılmak Üzere Malzeme Alımı" isimli yeni bir ihale daha açtı. İhalenin 3 Ağustos'ta imzalanan sözleşme bedeli kayıtlara, 963 bin 560 TL olarak geçti.

AKP'li belediye, 13 Eylül'de de millet bahçesinin çevre düzenlemesi için çalışmalara başladı. Millet bahçesinin çevre düzenlemesinde kullanılmak üzere kullanılacak malzemelerin tedariki için düzenlenen ihale kapsamında belediye ile ahsap malzemeler satan bir firma arasında 28 Eylül'de 696 bin 250 TL'lik anlaşma yapıldı.

Kepsut'taki millet bahçesi için harcama yapan idareler arasına Kasım 2022'de Balıkesir Büyükşehir Belediyesi de eklendi. Büyükşehir Belediyesi, Kepsut Millet Bahçesi içine 2 milyon 974 bin TL'lik kafeterya binası yapılması için 11 Ekim'de bir inşaat firmasıyla anlaştı.

Biri Bitti Yenisi Açıldı

Millet bahçesi için yapılan harcamalar bunlarla da sınırlı kalmadı. Bahçeye para harcamaya doyamayan Kepsut Belediyesi, millet bahçesi için 5 Aralık'ta 705 bin TL'lik malzeme satın aldı. Hızını alamayan belediye, malzeme tedariki için 5 Aralık'ta ayrı bir ihale daha açıldığını duyurdu. 22 Aralık'ta sözleşmesi imzalanan ihale kapsamında imzalanan sözleşmenin maliyeti, 707 bin TL olarak ifade edildi. 22 Aralık'ta imzalanan sözleşme ile Kepsut Millet Bahçesi için yapılan toplam harcama 6 milyon 998 bin 910 TL'ye ulaştı.

BELEDİYE BİNASINA MİLYONLUK SÜSLEME

MHP yönetimindeki Polatlı Belediyesi, inşasında 66 milyon 188 bin TL harcadığı “Selçuklu mimarisinden izler taşıyan” yeni belediye binası için kesenin ağzını açtı. Belediye binasına 4 milyon TL’lik dekorasyon yaptırılacak.

Türkiye’de giderek derinleşen ve milyonlarca yurttaşı yoksulluğa mahkûm eden ekonomik krizi yok sayan bir yeni harcamaya daha imza atıldı. Ankara’nın MHP idaresindeki Polatlı Belediyesi, on milyonlarca lira harcayarak inşa ettirdiği yeni belediye binasının iç mimari ve dekorasyon işleri için de milyonlarca lirayı gözden çıkardı.

MHP’li Mürsel Yıldızkaya yönetimindeki Polatlı Belediyesi, yeni hizmet binasına ait uygulama projelerinin hazırlanmasına yönelik ihalesini 9 Kasım 2017 tarihinde gerçekleştirdi. İhale kapsamında 175 bin TL’lik anlaşma yapıldı.

Dev Harcamalar Bitmiyor

Belediye binasının inşaat ihalesinin tarihi ise 13 Şubat 2018 oldu. MHP’li belediye, yeni hizmet binasının inşaatı için Şubat 2018’de 24 milyon 580 bin TL’ye imza attı. Belediyenin yeni hizmet binası için yaptığı harcamalar bunlarla da sınırlı kalmadı. Hizmet binasının ikmal inşaatı için de kesenin ağzını açan idare, 5 Ağustos 2020 tarihinde 8 milyon 767 bin TL’lik anlaşma yaptı.

Polatlı’da bir kördüğüm haline gelen yeni belediye binası için 2021 yılında dev bir ihale daha gerçekleştirildi. Belediye, “Hizmet Binası Tamamlama İnşaatı” için 17 Mayıs 2021’de gerçekleştirdiği ihale kapsamında 32 milyon 666 bin TL harcadı. 2021 yılındaki dev harcama ile birlikte, belediye binası için harcanan toplam para 66 milyon 188 bin TL’ye ulaştı.

Milyonluk Dekorasyon

MHP’li belediye, maliyeti 66,1 milyon TL’ye ulaşan ve “Selçuklu mimarisinden izler taşıdığı” belirtilen belediye binasındaki tadilat işleri için de kolları sıvadı. 1 Aralık’ta gerçekleştirilen ve 14 Aralık’ta 4 milyon TL maliyetle sonuçlandırılan ihale kapsamında yeni belediye hizmet binasının başkanlık makam katı ile meclis salonu ve encümen salonunda iç mimari-dekorasyon işlerinin yaptırılacağı bildirildi.

AKP’NİN ÇİFTLİĞİ TRT

Sayıştay tarafından hazırlanan 2021 KİT raporlarına göre, 4 bine yakın yeni personel, TRT’ye sınavsız bir şekilde yerleştirildi. Şehit yakını, gazi ve engelli alımı ise sadece 28 kişi ile sınırlı kaldı. CHP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, “Sanki binlerce gencimiz KPSS ile atama beklemiyormuş gibi 4 bine yakın personel sınavsız bir şekilde, TRT’nin yandaşlığına yandaşlık katmak adına göreve başlatıldı. Şehit ve gazi yakınlarını, engelli vatandaşlarımızı hiçe sayıp devletin televizyonuna yandaşlarını dolduran saray iktidarı bir kez daha ayrımcılığın kitabını yazmış oldu” dedi.

Bunun Adı Kul Hakkı Değil De Nedir?

Sayıştay’ın raporlarına yansıyan TRT atamalarındaki usulsüzlüklere dikkat çekici. Devlet kurumu olarak KPSS ile eleman istihdam etmesi gereken TRT, hiçbir kriteri açıklanmayan dışarıdan alım yöntemleri ile 2020, 2021 ve 2022 yılında 3 bin 500 personel almıştır. Kendi icat ettiği "TRT Yetenek" ve "TRT Talent" denen hiçbir nesneliği olmayan sistem ile de 3 yılda 500’ün üzerinde personel istihdam etmiştir. 3 yıl içinde 4 bin yeni personel devletin resmi sınav sisteminin hiçbir aşamasından geçmeden TRT’ye yerleştirilmiştir. Bu usulsüz atamalar, iletişim fakültelerinden mezun olan, yıllarca KPSS’ye hazırlanıp kadro bekleyen on binlerce pırıl pırıl gencimize büyük bir haksızlık ve saygısızlıktır, kul hakkı yemektir.

Kamu Yayıncılığına Ayrılan Para Dış Yapımlara

CHP’li Dr. Akkuş İlgezdi TRT’de 8 binin üzerinde personelin görev yaptığını vurgulayarak, “TRT’de yayınlanan her 10 programdan 8’i dış yapım. Bu yapımların büyük kısmı da aynı şirketlere yaptırılıyor. Bazıları ise iç yapım olarak başlamış sonra dış yapıma dönüştürülmüş. Bu bir hortumlama ve yandaş kayırma sistemi değil de nedir? Yüzlerce yeni personel alıp niye programları dışarı yaptırıyorsunuz? Deneyimli TRT personeline layık gördüğünüz tek görev kamu spotu hazırlamak mı?” açıklamasını yaptı.

Devlet Kanalı Mı Aktv Mi?

Sayıştay raporlarına göre TRT’nin tüm alım kalemlerinin yüzde 82,5’inin dış yapımlara ayrıldığını ifade eden Dr. Gamze Akkuş İlgezdi, “Anayasa ve yasalara göre kamusal yayıncılık yapması gereken devletin kanalı TRT, AKTV’ye dönüşürken, milyarlarca lira da yandaş şirketlere aktarılıyor” dedi.

TRT, CHP'nin Markajında

Dr. Akkuş İlgezdi TRT'yi yakından takip ettiklerini hatırlatarak, "Sanki bu ülkedeki tek siyasi parti AKP'ymiş, tek ittifak Cumhuriyet'iymiş gibi, halkın haber alma özgürlüğünü kısıtlayan TRT'nin yandaş yöneticileri bilsinler ki; CHP iktidarında TRT, halkın kanalı olacak. Muhalefeti dayanaksız iddialarla eleştirmeye yemin etmiş konuklarla hazırlanan programlara, milyonlarca bütçeler yatıran saray iktidarından TRT'yi kurtaracağız."

AKP'LİNİN EŞİNDEN MİLYARLIK VURGUN!

AKP'li Eyüpsultan Belediyesi, iki arazisini 9 ay önce AKP'li Milletvekili Asuman Erdoğan'ın eşi Fatih Erdoğan'ın şirketine 1,7 milyar TL'ye sattı. Ancak şirketin hazırladığı rapora göre arazilerin güncel değeri tam 5,3 milyar TL.

Megakent İstanbul'daki milyarlarca liralık bir kupon arazi rantı daha gün yüzüne çıktı. AKP'li Eyüpsultan Belediyesi, 2021 yılının Aralık ayında, Kemerburgaz'daki toplam 78 bin metrekare büyüklüğündeki iki arazisini tüm itirazlara rağmen satışa çıkardı.

AKP'li Eyüpsultan Belediyesi'ne ait arazilerin AKP Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın eşi Fatih Erdoğan'a satıldığını duyuruldu. Arazilerin Fatih Erdoğan'ın sahibi olduğu Pasifik Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.'ye toplam 1 milyar 774 milyon liraya satıldığı belirtildi. 1 Nisan 2022 tarihinde de iki arazinin tapu devri gerçekleştirildi ve arazi resmi olarak Fatih Erdoğan'ın şirketinin oldu.

Halkbank Ayrıntısı

Pasifik Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'nın 23 Aralık'ta Kamuoyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) yaptığı açıklamada ise milyarlık rant gün yüzüne çıktı. Şirket, satın aldığı iki arazinin değerini belirlemek için "Gayrimenkul Değerleme Raporu" hazırladı. Raporla iki arsanın piyasa değerinin 5 milyar 389 milyon TL olduğu ifade edildi.

Yani rapora göre, Fatih Erdoğan'ın nisan ayında 1 milyar 774 milyon TL'ye aldığı arazilerin değeri 9 ayda 3 milyar 615 milyon TL (Yüzde 211 oranında) arttı.

Raporla, satıştan sonra arazilerin Halkbank'a ipotek ettirildiğinin belirtilmesi de dikkat çekti. Fatih Erdoğan'ın kamu bankası olan Halkbank'tan kaç milyon liralık kredi kullandığı ve arazileri kredi alarak satın alıp almadığı ise açıklanmadı.

En Değerli Arazileri Aldı

15 Aralık'ta da kamu kuruluşu olan Emlak Konut Gayrimenkul Ortaklığı A.Ş., Muğla'nın Bodrum ilçesine bağlı Türkbükü'ndeki arsasını "Arsa Satışı Karşılığı Gelir Paylaşımı" yöntemiyle Fatih Erdoğan'a ait Pasifik GYO şirketine sattığını açıklamıştı. 39 bin 584 metrekare büyüklüğündeki araziye yapılacak projeye toplam 7 milyar 770 milyon TL gelir elde edilmesi planlanırken projede şirketin de araziden 3 milyar 496 milyon TL kazanacağı ifade edilmişti.

ARSALARIN DEĞERİ KATLANDI

NİSAN 2022

1,7 milyar TL
Arsaların toplam satış bedeli

ARALIK 2022

5,3 milyar TL
Arsaların toplam değeri

9 AYLIK FARK

3,6 milyar TL
Yüzde 211 artış

İstanbul Beşiktaş'taki askeri lojman ihalesini de geçen yıl 2,6 milyar TL bedelle Pasifik GYO şirketi almıştı. Projeye 6 askeri lojman binası yıkıldı ve arazide inşaat başladı. Ancak yan taraftaki Akademiler Sitesi ve bazı apartmanların, ana yolla tek bağlantısı olan sokak kapatıldı. Mağdur olan site sakinleri imar planlarına itiraz etti. Dava dosyasına giren bilirkişi raporu, sokağın özel mülkiyete geçmesinin hukuksuz olduğunu belirtti.

Gökçek'in De Gözdesiydi

Fatih Erdoğan, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da hemşerisi. Rize Güneysu doğumlu Fatih Erdoğan, eski Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) Başkanı AKP'li Melih Gökçek döneminde de belediyeden milyonlarca liralık ihaleler aldı. Erdoğan'ın Orpaş Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi, 2011 ile 2014 yılları arasında tam belediyeden tam 142 milyon TL'lik dört ayrı ihale aldı.

ABB'ye ait eski EGO Garajı'nın bulunduğu 124 dönümlük arazi de, 2015 yılında Erdoğan'ın sahibi oldu Pasifik İnşaat ile Çiftay Adi Ortaklığı'na ihale edilmişti. Emlak GYO'dan hasılat paylaşım modeliyle satılan arazi tartışmalara neden olmuştu. Pasifik İnşaat, Ankara'da TOKİ'nin Ufuk Üniversitesi'nden aldığı arazi üzerine Next Level Alışveriş ve İş Merkezi'ni de kamu bankası olan Ziraat Bankası'ndan aldığı krediyle inşa etmişti. Pasifik İnşaat borçları ödeyemediği için Ziraat Bankası'nca el konulmuştu.

AKP'Lİ TEVFİK GÖKSU'DAN HÜDAPAR'LI MÜTEAHHİDE İHALE

AKP'li Esenler Belediyesi'nin çevre düzenleme ihalesini, HÜDA-PAR'dan Tokat milletvekili aday olan ve merkezi Diyarbakır'da bulunan Fehmi Gönül'ün şirketi aldı. İstanbul'dan ilk kez bir ihale alan Gönül'ün şirketi, özellikle son yıllarda İller Bankası'ndan aldığı ihalelerle dikkat çekiyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) yaptığı ihaleleri eleştiren, İBB Meclisi AKP Grup Başkanvekili ve Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu, 2022 yılının son ihalelerinden birini HÜDA-PAR'lı müteahhide verdi.

Esenler Belediyesi'nin 29 Kasım 2022 tarihinde yaptığı, "İpekyolu Caddesi-Hal Bağlantı Yolu Çamlık Alan Etrafı Duvar Ve Çevre Düzenlemesi İş'i" ihalesinin sonucu belli oldu. Belediye, ihaleyi 2 milyon 882 bin 519 TL'ye alan "Öz Gönül İnşaat Otomotiv Madencilik Orman Ürünleri Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şirketi" ile 22 Aralık 2022 tarihinde sözleşme imzaladı. İmzalanan sözleşmeye göre, ihale kapsamındaki işler 200 günde tamamlanacak. Etrafı duvar ve tel çit ile çevrilecek olan alan, Bayrampaşa Sebze ve Meyve Hali'nin batısında, TEİAŞ Atışalanı Trafo Merkezi'nin doğu kıyısında yer alıyor. Duvar ve panel çitlerin üzerine 700 metre jiletli tel de gereilecek.

Diyarbakır Merkezli Firma

İstanbul'dan ilk kez Esenler Belediyesi'nden ihale alan Öz Gönül İnşaat firması, Adana'da ikamet eden Şule Can ile Ankara'da ikamet eden Mustafa Kızıl tarafından 2011 yılında Diyarbakır'da kuruldu. Kurulduğunda hissedarı olmamasına şirkete müdür olarak, Diyarbakır'da oturan Fehmi Gönül seçildi. 2013 yılında şirketin hisseleri Selahattin Beyaz ve Mehmet Feda Sancaktar'a devredildi. 2014 yılında ise Fehmi Gönül şirketin yarı hissesini, 2016 yılında da tamamını satın aldı.

Büyük İhaleler İller Bankası'ndan

Öz Gönül İnşaat firması kurulduğundan bugüne kadar 1-2 ihale dışındaki işleri genellikle İller Bankası'ndan aldı. Şirketin aldığı ve tespiti yapılabilen 13 ihalenin toplam bedeli 58,5 milyon TL'yi buldu. Şirket, İller Bankası dışında en büyük ihaleyi 2017 yılında Tokat Belediyesi'nden, 6 milyon 950 bin TL'ye aldı. Firmanın sahibi Fehmi Gönül 2018 seçimlerinde, HÜDAPAR'ın Tokat'tan 2. sıra milletvekili adayı oldu.

Firmanın sadece geçen yıl İller Bankası'ndan aldığı, 3 ihalenin toplamı 29 milyon 295 bin 388 TL tuttu.

Müteahhit Gönül'ün, sosyal medya hesabında İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu dahil Millet İttifakı hakkında olumsuz görüşler paylaşırken, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı övmesiyle dikkat çekiyor.

107 EKSIĞI OLAN İŞE 'TAMAM' DEDİLER

TCDD'nin sadece yüzde 14'ü yapılan işi gerçekleşmiş gibi kabul ettiği ortaya çıktı.

Sayıştay, YHT tren trafiğinin tek merkezden izlenmesi için yapılan ihaledeki skandalı belirlledi. 123 milyon bedelli ihalede, 107 ayrı eksik olmasına rağmen kurum ön kabul yaptı.

Kesin kabul aşamasında işin yapılmadığı anlaşılınca feshedildi. TCDD, firmanın verdiği 7.4 milyonluk teminat mektubunu da gelir kaydetmedi.

Sayıştay, ön kabul komisyonu üyeleri ile teminat mektubunu gelir kaydetmeyenler hakkında soruşturma açılmasını istedi.

Sayıştay'ın TBMM KİT Komisyonuna gönderdiği TCDD denetim raporunda, bürokratların ihmalleri anlatıldı.

Kurum, YHT hizmet alım işinin ön kabulünü 107 maddelik eksiklik tespit edilmesine rağmen yaptı.

Sadece kumanda merkezi çalışır vaziyette olmasına rağmen sistemin tamamı devreye alınmış gibi işlem yürütüldü. Kesin kabul aşamasında ise sistemin çalışmadığı gerekçesiyle sözleşme feshedildi.

Sadece Yüzde 14'ü Yapıldı

Raporda, 123 milyon 942 bin liralık hizmet alım işinde firmaya ne kadar ödeme yapıldığı bilgisi yer almadı. "Durum tespit raporuna" göre işin gerçekleşme oranı sadece yüzde 14.67 olarak belirlendi. TCDD ile firma da davalık oldu.

Firmanın 107 maddelik eksikliğini tespit eden kurum, kesin kabul aşamasında sözleşmeyi feshetti. Ancak 7 milyon 437 bin 570 liralık teminat mektubu gelir olarak alınmadı.

Sayıştay raporunda "Hizmet alımına ilişkin hukuki sürecin takip edilerek, sonucuna göre söz konusu hizmet alımında ön kabulü yapan komisyon ile kesin teminat mektubunun gelir kaydedilememesine neden olan sorumluların TCDD Teftiş Kurulunca incelenmesi ve soruşturulması önerilir." denildi.

ADALET BAKANLIĞI'NDAN PERSONELE GİYSİ YARDIMI: 26,5 TL

CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, Adalet Bakanlığı'nın kadrolu personeline 26,5 TL giysi yardımı yapmasını Meclis gündemine taşıdı. Bulut, Adalet Bakanı Bozdağ'a, "Personelinizin 26,5 TL ile hangi giysiyi alması beklenmektedir?" diye sordu.

CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, Adalet Bakanlığı'nın kadrolu personeline 26,5 TL giysi yardımı yapmasını Meclis gündemine taşıdı. Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından yanıtlanması istemiyle TBMM Başkanlığı'na soru önergesi veren Bulut, ekonomik krize ve yüksek enflasyona bağlı olarak fiyatların fahiş bir şekilde yükselmesinin çalışanların maaşlarını her geçen gün erittiğine dikkat çekti.

Sağlık Bakanlığı'nın hekim ve personellerin IBAN'ına 38 TL giyim ihtiyacı yardımı yatırmasının ardından Adalet Bakanlığı'nın da kadrolu personeline 26,5 TL tutarında giyim yardımı ödemesi yaptığını kaydeden Bulut, şöyle devam etti:

"Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği'nin 4. Maddesinde "Giyecek yardımı kurum tarafından temin edilir ve aynı olarak verilir. Bu yardım karşılığında çek, kupon veya benzeri kağıtlar verilemez ve nakdi bir ödemede bulunulamaz. Ayrıca, bu yardım için memura fatura karşılığı bir ödeme yapılamaz. Giyim eşyası standart beden ölçülerine göre yaptırılır. Gerekğinde beden ölçüsüne göre kurumca diktirilir" denilmektedir. Ancak, yönetmeliğe aykırı olarak personele nakdi ödeme yapılmıştır."

CHP'li Bulut, Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın yanıtlanması istemiyle şu soruları yöneltti:

- ▶ Personelinizin 26,5 TL ile hangi giysiyi alması beklenmektedir?
- ▶ Personele ödenen 26,5 TL hangi kriterlere göre belirlenmiştir?
- ▶ Giysi yardımı tutarı hesaba yatırılmadan herhangi bir piyasa araştırması yapılmış mıdır?
- ▶ Bu paranın yönetmeliğe aykırı olarak nakdi olarak yatırılmasının gerekçesi nedir?
- ▶ Bakanlığınız toplam kaç personele, ne kadar giyim yardımı yapmıştır?

SAĞLIK, KRİZE YENİK DÜŞTÜ

Sağlık Bakanlığı'nın yeni hastane inşaatları ve mevcut hastanelere yönelik maliyet hesapları, enflasyona ezildi. Bakanlığın, inşaat işlerine yönelik ihaleleri, "Tekliflerin yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması" gerekçesiyle iptal edildi.

CHP Ankara Milletvekili Dr. Murat Emir, Sağlık Bakanlığı'nın yeni hastane inşaatları ve mevcut hastanelerin inşaatlarına yönelik yaptığı maliyet hesaplarının enflasyona ezildiğini açıkladı. Emir, enflasyon nedeniyle halk sağlığı açısından kritik önemdeki işleri yapılamadığını belirtti. Türkiye'de giderek derinleşen ekonomik kriz ile birlikte inşaat maliyetlerinin de aşırı derecede yükseldiğine dikkati çeken Emir, "Hastanelere yönelik inşaat

ihaleleri birer birer iptal ediliyor. Hasta garantili şehir hastanelerine para aktarmaya doyamayan bakanlık, hastane inşaatlarına para yetiremiyor” dedi.

İhaleler Birer Birer İptal Edildi

Emir, Sağlık Bakanlığı'nın hastane inşaatlarına yönelik ihalelerini gündeme taşıdı. Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi'ne yapılması planlanan 300 yataklı ek bina ikmal inşaatının, Fırat Üniversitesi Diş Hekimliği Hastanesi'nin ikmal inşaatının ve Haymana Devlet Hastanesi Acil Servis bölümünün tadilatının maddi gerekçelerle ertelendiğine dikkati çeken Emir, “Bu işler için çıkılan ihalelerin maliyet hesabı yapılırken enflasyon dikkate alınmıyor mu? Bakanlık, kriz yokmuş gibi mi davranıyor?” diye sordu.

Emir'in açıkladığı verilere göre, 21 Aralık'ta yapılması planlanan Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi 300 Yataklı Ek Bina İkmal İnşaatı ihalesi, 19 Ekim'de iptal edildi. İptalin gerekçesi, “Yaklaşık maliyetin ilan tarihinde güncel olmaması” oldu.

Müteahhitler Önlerini Göremiyor

Fırat Üniversitesi Diş Hekimliği Hastanesi İkmal İnşaatı Yapım İşi ihalesi ise “Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması” nedenleriyle iptal edilerek ileri bir tarihe ertelendi.

Haymana Devlet Hastanesi Acil Servis Tadilatı ihalesinin iptal gerekçesinin de yine, “Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması” olduğu belirtildi.

Ekonomik kriz nedeniyle inşaat maliyetlerinin her gün değiştiğini belirten CHP'li Murat Emir, müteahhitlerin önlerini göremez hale geldiğini kaydetti. Çok sayıda inşaat şirketinin kamu ihalelerine girmekten imtina ettiğini belirten Emir, “Ekonomideki belirsizlik, çok sayıda sektörü olduğu gibi sağlık sektörünü de doğrudan etkiledi. Sağlık Bakanlığı'nın kamu hastanelerine yönelik ihaleleri, maliyet hesabının tutmaması nedeniyle yapılamadı” diye konuştu. Şehir hastanelerine aktarılan devasa paraları anımsatan Emir, şunları söyledi:

“Otel konforunda’ denilerek adeta pazarlanan şehir hastanelerine büyük kaynak aktaran bakanlık, devlet hastanelerinin inşaatlarını tamamlayamıyor. Bakanlığın ihaleler kapsamında ayırdığı ödenek ve çıkardığı maliyet hesabı, müteahhitlerin tekliflerinin çok altında kalıyor. Bakanlığın ilgili birimleri maliyet hesabı çıkartırken giderek artan inşaat maliyetlerini dikkate almıyor mu? AKP iktidarında bir gelenek haline gelen, ‘Miş gibi yapmak’ devlet hastanelerinin ihalelerinde de mi kendisini gösteriyor? Buradan bir kez daha uyaralım, kamu kaynaklarını iktidara akın bir avuç kesime değil, yurttaşın ihtiyacı için kullanın.”

585 İLAÇ STOKTA YOK, 522 İLAÇ SINIRLI GÖNDERİLİYOR

Tüm Eczacı İşverenler Sendikası (TEİS) Genel Başkanı Saydan, SGK'nın geri ödeme listesindeki ilaçlardan 585 kalemin depo stoklarında mevcut olmadığını, 522 kalem ilacın ise eczanelere sınırlı sayıda gönderildiğini açıkladı.

Tüm Eczacı İşverenler Sendikası (TEİS) Genel Başkanı Nurten Saydan, piyasada ilaç bulunamama sıkıntısının devam ettiğini belirterek, “Tebir alınmazsa 15-20 Ocak'tan önce iyileşme beklemiyoruz. Elimizden geldiği kadar fedakarlıkla vatandaşlarımızın ilaçlarını vermek için çabalıyoruz.” dedi.

Saydan, sendika genel merkezinde piyasada bulunamayan ilaçlar ve eczacıların karşılaştığı şiddet sorunlarına ilişkin basın toplantısı düzenledi.

İlaçta Euro kurununun 10,76 olarak güncellendiğini anımsatan Saydan, “Bu güncellemeye rağmen ilaç yokluğu sorunu aynen devam ediyor. Euro kuru güncellemesinden önce yok olan ilaçlar hâlâ bulunmuyor. Özellikle çocuk antibiyotikleri, ateş düşürücü şuruplar, mevsimsel grip şurupları, öksürük şuruplarında sorun artarak devam ediyor. Eczacı depolarından nöbetçi eczanelere bile günlük 1 veya 2 kutu tevzi ilaç gönderiliyor.” ifadesini kullandı.

İlaç bulamayan kişilerin eczacılara sözlü ve fiziki şiddet uygulayabildiğini belirten Saydan, Eskişehir'de bir nöbetçi eczacının hasta yakını tarafından fiziki saldırıya uğradığını anımsattı.

Türkiye'de ilaç üretiminde kullanılan etken maddelerin yüzde 98'inin yurt dışından geldiğini aktaran Saydan, ilaç bulunamamasının insan ve toplum sağlığı için ciddi bir sorun haline geldiğini söyledi.

Çocuk Şurubu, Antibiyotikler, Diyabet İlaçları...

Saydan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Türkiye'de şu an ruhsatlı 14 bin 932 ilaç bulunuyor. Bu ilaçların 8 bin 178'i SGK'nın geri ödeme listesinde. Bu ilaçların 585 kalemi depo stoklarında mevcut değil. 522 kalem ilaç ise

eczanelere sınırlı sayıda (tevzi) gönderilmektedir. Bu ilaçların çoğu çocuk şurupları, antibiyotikler, diyabet, ağrı kesici, tansiyon, antidepresan, tüp bebek, epilepsi tedavisinde kullanılan, ciddi anlamda sıkıntı yaşanan ilaçlar.”

TEİS Genel Başkanı Saydan, gazetecilerin yerli ilaç üretiminin artırılmasına ilişkin sorusu üzerine, “Türkiye’de 50 bin eczacımız, 50 eczacılık fakültemiz var ve iyi ilaç fabrikalarımız var. Niye kendi ilacımızı üretemeyelim?” sözleriyle ilaç üretiminin artırılması çağrısında bulundu.

İlaçların bulunabilmesi için güncel kura göre bir düzenleme yapılması gerektiği görüşünü paylaşan Saydan, piyasada az bulunan ilaçlarla ilgili ihracatın geçici olarak durdurulmasının da geç kalınmış ama iyi alınmış bir karar olduğunu söyledi.

İlacın stratejik bir ürün olduğunun altını çizen Saydan, şunları kaydetti: “Ülkemizde bu soruna bir an evvel çare bulunması gerekiyor. Tahminimizce ilaç bulunamama sıkıntısı ocak ayının sonuna kadar devam edecek. Tedbir alınmazsa 15-20 Ocak’tan önce iyileşme beklemiyoruz. Vatandaşlarımız şunu bilmeli, biz eczacılar ilaç yokluğundan sorumlu değiliz. Elimizden geldiği kadar fedakarlıkla vatandaşlarımızın ilaçlarını vermek için çabalyoruz. Biz de vatandaşlarımızla birlikte aynı sıkıntıyı çekiyoruz.”

TÜRKİYE’DE SON 20 YILDA 23 BİN 735 ÇOCUK ANNE OLDU

İsmailağa Cemaatine bağlı Hiranur Vakfı kurucusu Yusuf Ziya Gümüsel’in 6 yaşındaki kızını aynı tarikattaki müridi olan Kadir İstekli ile evlendirmesinin yankıları devam ederken, Türkiye’de son 20 yılda 15 yaşın altında 23 bin 735 çocuk gelinin anne olduğu ortaya çıktı.

Kendisinden 29 yaş büyük kişiyle ‘imam nikahıyla’ evlendirilen 6 yaşındaki çocuk ile 8 yıl önce ‘intihar etti’ denilen ancak geçtiğimiz günlerde kayınpederi Tahir Atak tarafından öldürüldüğü belirlenen 13 yaşındaki Kader Ertem cinayeti bu konuda yaşanan acı gerçeği bir kez daha gün yüzüne çıkardı. Türkiye İstatistik Kurumu’nun Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile paylaştığı istatistikler adeta tüyler ürperti.

15 Yaş Altı 23 Bin Çocuk Anne Oldu

2002-2022 yıllarında ağırlıklı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile Karadeniz bölgesi olmak üzere Türkiye’de son 20 yılda 23 bin 735 çocuğun imam nikâhıyla evlendirildiği, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile doğum yaptıkları hastane kayıtlarına göre anne oldukları ve bunların tamamının 15 yaşın altında oldukları tespit edildi.

Berdel Ya Da İkinci Eş Olarak Kuma Gidiyorlar

12-15 yaş aralığında anne olan çocukların, ya okul okurken okuldan alındıkları veya kırsal bölgede yaşadıkları için hiç okula gitmedikleri, mevsimlik işçi olarak aileleriyle birlikte tarlalarla ırgatlık yaptıkları ifade edildi. Çocuk gelinlerin, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde görücü usulü berdel veya ikinci eş olarak kuma gittikleri, hastanede doğum yapmış oldukları için bu rakamların tespit edildiği, kayıt dışı gerçekleşen doğumlarda yaş oranının tespit edilemediği öğrenildi.

Kendi akranları okulda oyun oynarken, onlar anne ve eş olmanın ağır yükü altında ezilen çocuk gelinler, kırsal bölgede zaman zaman girdikleri psikolojik bunalım ve ağır depresyon sonucu intihar ettikleri, ya da gördükleri şiddet karşısında baba evine geri gönderildikleri veya eş, ya da aileleri tarafından can güvenlikleri olmadığı için devlet korumasına alınarak sığınma evine yerleştirildikleri bildirildi.

Yüzde 67 Doğu Ve Güneydoğu

Çocuk gelinlerin 20’li yaşlara geldiklerinde 4-5 çocuk annesi oldukları tespit edilirken, çocuk yaşta evliliklerin Türkiye ortalamasına bakıldığında yüzde 67’sinin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde olduğu, bunu sırasıyla Karadeniz ve İç Anadolu bölgesinin izlediği belirlendi. Çocukların biyolojik, fizyolojik gelişimini tamamlamadan çocuk yaşta evlendirilmelerinin ciddi sakıncaları da olduğuna vurgu yapan uzmanlar, gebelik dönemlerinde zehirlenerek çocuğun da karnındaki bebeğin de ölümle sonuçlandığı onlarca vakaların kayıtlara geçtiği bildirildi. Gebelik zehirlenmelerinin çocuk gelinlerde yetişkinlere oranla daha fazla görüldüğü, bu nedenle kadınlar için en ideal annelik yaşının 24-28 arası olduğunun altı çiziliyor.

Kırsal Bölgede Kayıt Dışı Olanlar Da Var

20 yaş öncesi gebeliklerin özellikle anne adayının yaşamını ciddi tehlike altına soktuğu ifade ediliyor. Özellikle kırsal bölgede çocuk gelinlerin doğum nedeniyle adli yönden işlem görmemek için evde köy veya mahalledeki kadınların yardımıyla eski usül yöntemlerle doğuma zorlandıkları, bu durumun da çoğu zaman çocuğun da

bebeğin de ölümüyle sonuçlandığı belirtiliyor. Erken yaşta evliliklerin ömür boyu psikolojik travmalar başta olmak üzere psikosomatik rahatsızlıklara yol açtığı kaydedildi.

KIYAĞA YÖK TEYİDİ

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin yayımladığı kişiye özel ilanı YÖK doğruladı. YÖK'ün mahkemeye gönderdiği yazıda ilanda belirtilen şartlar için "kişiyi tanımlayacak mahiyette olduğu değerlendirilmektedir" denildi.

YÖK kişiye özel ilanı sonlandırmaya çalışsa da üniversitelerin birçoğu adrese teslim kadro ilanları vermeye devam ediyor. Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin Aralık 2021'de verdiği ilanın da kişiye özel olduğu YÖK'ün mahkemeye yazdığı yazıyla doğrulandı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi 30 Aralık 2021'de Seracılık bölümü için Öğretim Görevlisi ilanı yayımladı. "Ziraat Fakültesi mezunu olup alanında tezli yüksek lisans yapmış olmak. Seralarda tozlaşma artırıcıların çoğaltılması ile ilgili çalışmaları olmak. Yükseköğretim kurumlarında en az iki yıl ders verme tecrübesine sahip olmak" şartı arandı.

Çağlayan Candan adlı bir aday ilan başvuru aşamasında, henüz aday belli değilken bu şartı Türkiye'de sadece bir kişinin sağladığını belirterek ve bu kişinin adını yazarak üniversiteye itirazda bulundu. Üniversite ise bu itirazı dikkate almayarak Candan'ın sınava başvurusunu reddetti. Sınava sadece adı anılan kişi çağırıldı. Candan başvurusunun reddedilmesini Samsun 1'inci İdare Mahkemesi'ne taşıdı. Mahkeme Candan'ı haklı buldu. Candan sınava girse de ilandaki şartı sağlayan tek kişi olan Elif C. bölüme atandı. Candan, kendisi sınav salonundan çıktıktan sonra jüri üyelerinden birinin sınıfa gelip gözetmeni dışarı çıkararak diğer aday için sınav süresini 1 saat daha uzattığını iddia ederek bir dava daha açtı. Konuyu görüşen Samsun 1'inci İdare Mahkemesi YÖK'e yazdığı müzakerede ilanın kişiye özel olup olmadığına ilişkin görüş istedi. YÖK'ten. mahkemeye gönderilen yazıda şu ifadeler kullanıldı: "Seralarda tozlaşma artırıcıların çoğaltılması ile ilgili çalışmaları olmak şartının kişiyi tanımlayacak mahiyette olduğu değerlendirilmektedir."

Konuyla ilgi konuşan Candan şunları söyledi: "Davalar halen devam ediyor. Binlerce başarılı akademisyen arkadaşımız görev almayı beklerken önleri kişiye özel şartlarla kesiliyor. Liyakatsiz ve niteliksiz kişilerin üniversiteye alınıyor. Ancak bu haksızlıklara boyun eğmemek için mücadele etmeye devam edeceğim.

ORMANLAR YOK EDİLİYOR

2021'de, Orman Genel Müdürlüğü'ne göre 130 bin hektar, Avrupa Yangın bilgi servisi EFFIS ise 170 bin hektarlık alan yanmıştır.

Odun Üretimi

Ormanlar sadece yangınlar nedeniyle değil, endüstriyel üretimin tehdidi de altındadır. Orman Genel Müdürlüğü (OGM) rakamlarına göre ormanlardaki endüstriyel odun üretimi, 2000 yılında 7,3 milyon metreküp iken, 2005 yılında 13,9 Metreküpe, 2015 yılında 15 milyon metreküpe, 2018 yılında 18,8 milyon metreküpe, 2021 yılında ise 27,7 milyon metreküpe çıkmıştır. Son beş yılda endüstriyel odun üretimi yüzde 78 artmış durumdadır. 2005 ile 2017 yılları arasında yüzde 35 artırılan üretim miktarının, sadece 2017 ile 2021 yılları arasında toplamda yüzde 69,5 artırdığı görülüyor.

Enerji ve Maden İzinleri

2020 yılında, 67 Bin 972 Hektarlık orman alanın yangın ve maden-enerji tesisleri için verilen orman izinleriyle nedeniyle yok edilmiştir. 2019 yılında 16.413 hektar; 2020 yılında 47001, 2021 yılında 42741 hektarlık orman alanını maden ve enerji tesislerine verilmiştir.

Orman İşgalleri

Cumhurbaşkanlığı döneminde, orman alanlarının işgali de artmıştır. 2018'de 11683, 2019'da 12864, 2020'de 17369, 2021'de 26290 dekarlık orman alanı işgal altına alınmıştır.

Ormanda Usulsüz Açılan Alanlar

Ormanda açılan usulsüz açılan alanların boyutlarına baktığımızda, benzer bir artış ile karşılaşyoruz. Cumhurbaşkanlığı döneminde orman suçları da artmıştır 2018'de 14363, 2019'da 13494, 2020'de 22706, 2021'de 22290 dekarlık orman alanı usulsüzce açılmıştır.

Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Alanlar

5 Ocak ve 7 Ocak tarihlerinde resmi gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanı kararı ile Ankara, Mersin, Kastamonu, Manisa sınırlarındaki ormanlık alanlarının "orman vasfı" kaldırılmıştır. Kastamonu ve Manisa'da 611.842 m2, Ankara ve Mersin'de 376.494 m2 olmak üzere 2 günlük süre içerisinde toplam 988.336 m2'lik ormanlık alanın orman vasfından çıkarılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı'nın 3413 sayılı kararı ile 7 Ocak tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelik ile Cumhurbaşkanlığı'nın sınırlarını belirleyeceği alanların orman sınırları dışına çıkarılmasına dair usuller düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanı'na söz konusu yetkiyi veren Orman Kanunu Ek Madde 16

19/4/2018 tarih ve 7139 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile getirilen değişiklik Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Anayasa Mahkemesi'ne taşınmıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesi açıkça Anayasa md 169'a aykırı olan bu maddeyle ilgili başvuruyu oybirliği ile reddetmiştir.2

Söz konusu düzenlemeye göre, sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenecek

a) Tarım ve Orman Bakanlığınca, bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanına dönüştürülmesi de mümkün olmayan yerler.

b) 7139 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 28/4/2018 tarihi itibarı ile üzerinde yerleşim yeri bulunan yerler.

c) Yerleşim yeri oluşturulması uygun olan taşlık, kayalık, verimsiz ve fiilen orman vasfı taşımayan yerler.

orman sınırları dışına çıkarılabilecektir. Anayasa'nın 169. Maddesi Devlete ormanları koruma ve orman sahaları genişletme görevi yüklemiştir. Yani devletin görevi, orman sayılan sahaları korumak ve genişletmekle ilgili kanunlar düzenlemekle, tedbirler almakla yükümlüdür. Ancak, Ek Madde 16 ile Anayasa madde 169'da sayılan halleri aşan durumlarda da orman sahaları, orman sınırları dışına çıkarılabilecek. Şöyle ki, Ek Madde 16 ile açıkça ormanlık sahalar imara açılabilir. 169. Maddeye göre, bir sahanın tarım dışında farklı alan olarak kullanılabilmesi için, o sahanın 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmesi gerekmektedir. 31.12.1981 tarihinden sonra bir ormanlık bir alanı, tarım dışında başka bir amaç için bir alanın orman statüsü değiştirilemez. Bu nedenle, Ek madde 16 ile bu maddenin uygulanmasına dair 7 Ocak 2021'de yayımlanan yönetmelik açıkça 169'a aykırıdır.

Nitekim, Ek Madde 16'nın uygulanması neticesinde; 25 Kasım 2020'de yayımlanan iki ayrı Cumhurbaşkanı kararı3 ile İzmir'de 3.753.603,97 m2 ve Bursa'da 485.542,30 m2 alan orman dışına çıkarılmıştır4

3 25/11/2020 tarihli, 3226 ve 3227 sayılı Cumhurbaşkanı Kararları

4 08/07/2018 tarihli Resmi Gazete yayınlanan 2018/12010 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile İstanbul, Kocaeli, İzmir ve Kütahya illerinde toplam 1.616.300,56 m2 alan orman dışına çıkarılmıştır

5 3.7.2018 tarih ve 2018/12010 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.

6 25.11.2020 tarih ve 3226 ile 3227 sayılı Cumhurbaşkanı Kararları

7 Cihan Erdönmez - Kelepir Orman - <https://yesilgazete.org/kelepir-orman/>

Temmuz 2018 yılında bir Bakanlar Kurulu Kararı5 ve ardından da Kasım 2020'de iki ayrı Cumhurbaşkanı Kararı6 ile 6 milyon metrekareye yakın orman alanı orman sınırları dışına çıkarılmıştır.7

6 Ocak 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Orman Sınırları Dışına Çıkarma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik" ile Cumhurbaşkanı tek başına yetkilendirilmiş olup, bir yıllık süre zarfında Cumhurbaşkanı 3 kez kullanılan yetki kapsamında toplam 530 hektar alan, orman sınırları dışına çıkartıldı.

2022 yılında da bu yetki kullanılmıştır. En son 8 Aralık 2022'de, Sakarya Hendek Akova, Kocaeli Körfez Çamlıtepe ve İzmit Yenimahalle (Arızlı), Zonguldak Ereğli Hamzafakıhlı, Rize İkizdere Diktaş ile Balıkesir Karesi Kabakdere mahallelerinde bazı alanlar orman sınırları dışına çıkarılmıştır.

Kocaeli'de orman sınırı dışına çıkarılan alanlarla ilgili müjde niteliğinde açıklama yapan AKP Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, "Vatandaşın sorunlarına kulak tıkamak yerine çözüm üretmek adına her zaman hizmet siyaseti güden partimiz, 'tapulama veya kadastro çalışmaları sonucu vatandaşa tapu verilmiş ve 10 yıl içinde de orman idaresi itiraz etmemiş ise bu yerler orman sayılmayacak' şeklinde 2009 yılında TBMM'de 5841 sayılı kanunda düzenleme yapmıştık. Ancak Cumhuriyet Halk Partisi, tıpkı EK 16. maddeyi Anayasa Mahkemesi'ne götürdüğü gibi bu kanunu da mahkemeye götürüp iptal ettirdiği için de vatandaşımız mağdur edildi. İnşallah bunun da çözümünü için çalışıyoruz." Sözleriyle CHP'yi suçlamıştır.

Millet Ormanları Projesi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "millet bahçeleri" projesi halen tartışılırken, 21 Kasım 2021'de "millet ormanları" kurulması yetkisinin Orman Genel Müdürlüğü'ne (OGM) verildiği duyurmuştur. 28 Mayıs'ta da "orman parkları" için yönetmelik yayımlanmıştır.

28 Mayıs tarihli yönetmelikte yayımlanan yönetmelik ile orman alanları içerisinde turizm adı altında yapılaşmaya gidilecektir. Yönetmelik ile ormanda konaklama amaçlı bodrum da dahil 3,5 katlık tesisler, yapılar yapılabilecek. Çadır ve karavanların yanı sıra lüks çadır, bungalov inşa edilebilecek. Yurttaşlar söz konusu orman parklarından ücret karşılığında faydalanacaktır. Yönetmelikte "ve benzeri" gibi ifadeler kullanılmak suretiyle faaliyet türleri sınırlandırılmamıştır.

"Ormanlar Hepimizindir"

CHP Doğa Hakları olarak orman politikasına dair önerilerimiz

İlk 100 Günde

- Ormanları, tabiat alanlarını korumayı Orman Bakanlığı eliyle yürüteceğiz.
- Cumhurbaşkanı'na ormanlık alanın vasfını değiştirme yetkisi veren Orman Kanunu'nun Ek 16. Maddesini yürürlükten kaldıracacağız.
- Orman Kanunu'na istinaden verilen karar ve uygulamalarda ihtiyatlılık ilkesini gözeterek, ıslah adı altında yapılan izinsiz ve denetimsiz orman kesimlerini durduracağız

İlk 1 Yılda

- Glasgow'da COP 26'da onayladığımız "2030'a kadar 'Ormansızlaşmayı tersine çevirme ve sona erdirme taahhüdü" nün gerekliliklerini yerine getireceğiz,
- **Orman köylülerini yeniden orman idaresinin bir parçası haline getireceğiz; ormanlarımızı orman köylülerimizle dayanışma içinde koruyacağız**
- Orman alanlarındaki denetimleri artırarak, önleyici denetim mekanizmalarını güçlendireceğiz.
- Orman yangınlarının makul sürede kontrol altına alınmasını sağlayacak ve daha geniş alanlara yayılmasını önleyecek stratejiler oluşturacağız.
- Türk Hava Kurumu'nun kapasitesini güçlendirip, orman yangın yönetiminin doğal üyesi haline getireceğiz.
- Acil yangın uçağı ve gece görüşlü uçuş araçları başta olmak üzere, ekipman eksikliklerini gidereceğiz, mevsimsel ekipman kiralama usulünü terk edeceğiz
- Orman yangınlarıyla mücadele edecek personelimizi tam kadrolu istihdam edeceğiz.
- Görevi orman yangınıyla mücadele olan, yangın eğitimleri almış, bu alanda uzmanlaşmış personellerimizle birlikte mücadele edeceğiz.
- Ormanları korunacak alanlar olarak kurgulayacağız, son yıllarda fidan ya da odun üretiminde meydana gelen aşırılıklara son vereceğiz
- Ormanlarda imar ve yapılaşmaya izin vermeyeceğiz.
- Ormanlarda, nitelikli doğa alanlarında, tarım alanlarında, korunan alanlarda ve sulak alanlarda enerji ve maden tesislerine izin vermeyeceğiz

İlk 1 Yılda Sonra

- Anayasanın 169. Maddesi gereğince, yanan orman yerlerinde yeni ormanların orman bilimi çerçevesinde yeniden yetişmesini sağlayacağız, kesinlikle başka bir faaliyete izin vermeyeceğiz.
- **Her orman köyünde, orman yangınıyla mücadelede yer alacak kişiler istihdam edeceğiz.**
- Orman muhafaza memurlarının görev ve yetkileri genişleterek, ormanlardaki suçüstü hallere müdahale edebilme yetkilerini arttıracacağız.
- Orman alanlarının madencilik, turizm vd. gerekçelerle hızla tahrip edildiği, ormanlar üzerindeki baskının arttığı bir işgal mantığının derhal önlenmesi yönünde ilkesel tutum olarak o

DOĞAYA VE TARİHE DÜŞMAN OLDULAR

Ülkenin dört bir tarafındaki doğal güzellikleri yağmalayan AKP iktidarı Ayder Yaylası'nda beton kent yarattı. Ayder'deki görüntüler akıllara Kapadokya, Hasankeyf ve Salda'da yapılan yıkımları getirdi.

Uzungöl'ü, Salda'yı, Kapadokya'yı, Asos'u, Hasankeyf'i yok eden AKP'nin son hedefi Ayder Yaylası oldu. Yaylayı 'kent' olarak gören AKP iktidarı, bölgede 3 yıl önce kentsel dönüşüm projesi başlattı. TOKİ'nin dağ yamacına inşa ettiği otopark inşaatının görüntüleri isyan ettirdi.

Binlerce yurttaş Ayder'in son halini paylaşarak tepki gösterirken akıllara AKP'nin eski icraatlarını getirdi. Ülkenin dört bir tarafındaki doğal güzellikleri turizm adı altında yandaşa peşkeş çeken AKP iktidarı, korunması gereken alanlarda beton şehirler yarattı. Ayder başta olmak üzere AKP'nin yeşili yok ettiği bazı yerler şu şekilde:

Ayder Yaylası

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2017'de Rize'de yaptığı konuşmada, "Allah'ın bize verdiği Ayder bambaşka ama biz Ayder'i kirlittik, rezil ettik. Ayder'i kentsel dönüşüm değişimle şanına yakışır bir hale getireceğiz" demişti. Erdoğan'ın sözlerinin ardından Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2019 yılında kentsel dönüşüm projesi başlattı. Kentsel dönüşüm adı altında yapılan çalışmalar korkunç betonlaşmayı gözler önüne serdi. 1600 araçlık otopark ve otel projesinin inşaat görüntüleri tepkilere neden oldu.

Kapadokya

UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Kapadokya'daki Ortahisar-Göreme üzeri yol çalışmaları tepkilere ve tüm itirazlara rağmen sürüyor. Milyonlarca yıllık kültür mirası iş makineleriyle yok edildi. Kapadokya Çevre Platformu Sözcüsü Mükrem Tokmak, bölgede korkunç bir yıkım olduğunu dile getirdi.

Hasankeyf

12 bin yıllık tarihe sahip olan ve UNESCO'nun 10 kriterinden 9'unu yerine getiren Hasankeyf, baraj ve HES projesiyle sular altına gömüldü. Hasankeyf'te bulunan yerleşim yeriyle birlikte 289 höyük ve 80'i tümüyle olmak üzere 199 köy ve mezra sular altında bırakıldı. Tarihi güzellik doğal güzellik yok edilirken binlerce insan bölgeden göç etmek zorunda kaldı.

Salda Gölü

Millet Bahçesi, mesire yeri ve bisiklet yolu gibi projelerin hayata geçirildiği Salda Gölü adeta can çekişiyor. Yapılan müdahaleler ve iklim krizinin etkisiyle artan kuraklık Salda Gölü'nü de tehdit ediyor. Su çekilmesi yaşanan gölde, kuruyan alanlar bataklığa dönüştü. Kuraklıkla ilgili uyarılarda bulunan Salda Gölü Koruma Derneği, kaçak su kuyularına dikkat çekmişti. 2020 yılının nisan ayında iş makineleri gölün kıyısındaki kumsal alana girmiş, Güngör Tarım'a toplam 421 bin TL ceza kesilmişti.

Assos

Assos'ta, bölgedeki kaya düşmeleri gerekçe gösterilerek AFAD tarafından bir yıla yakın süreyle inceleme yapıldı ve hazırlanan rapor doğrultusunda alan "afet bölgesi" ilân edildi. Ayvacık Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği, 26 Mart 2021'de "Ayvacık İlçesi Assos Kaya Islahı Yapım İşini ihale etti. Alan, Çanakkale Valiliği tarafından turizm faaliyetine ve girişlere 500 gün süreyle kapatıldı. Yapılan çalışmaları görüntüleyen Kazdağlı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği ve Assos Dostları, Ayvacık Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Açılan dava çevre derneğinin lehine çıksa da Assos Antik Limanı'nda büyük tahribat oluştu.

Uzungöl

2003'te "Özel Çevre Koruma Bölgesi" ilan edilen Uzungöl 2004'te şantiyeye çevrildi. Doğal güzelliğini bozma girişimlerinin ardından devreye TOKİ de girdi. TOKİ'ye Çaykara yolunun Uzungöl'e yakın bölümünde 6'şar dairesel 15 bloktan oluşan bir konut projesi sunuldu. Proje için 2008 yılı sonunda fiyat analizleri başladı. AKP'li belediye de dere kenarlarına duvar inşa etti. Gölün etrafına yapılan yolun ardından duvarlara örülerek adeta havuza çevrildi. 2014 yılında "kentsel dönüşüm" yağmasının yeniden planlanmasının da önü tekrar açıldıktan sonra ortada Uzungöl'ün güzelliği diye bir şey kalmadı.

MİLYONLARCA ÇİFTÇİ YİNE MAĞDUR

Dijital Tarıma Geçiş planıyla 2023 tarım dönemi desteklerinden, tarım sigortası ve düşük faizli tarım kredilerinden yararlanmak için Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıt koşulu getiren ve başvuru süresini 4 ayla sınırlayan iktidar, milyonlarca çiftçinin mağduriyetine yol açtı!

Her Bakan değişikliğinde kökten değişen tarım ve hayvancılık politikalarıyla yap-boz tahtasına çevrilen ülke tarımı, şimdi de iktidarın 'Dijital Tarıma Geçiş' dayatmasıyla karşı karşıya kaldı.

✓ Planlı üretim, üreticiye ekeceği ürünü dikte etme, ekilmeyen arazilere el koyma, sözleşmeli üretici vb. uygulamaları gündeme alan iktidar, seçim öncesi süreci oldubittiye getirerek, **üreticiyi mağdur edecek politikalara yöneliyor.**

2023 dönemi tarımsal desteklerden, tarım ve ürün sigortasından, düşük faizli tarım kredilerden yararlanma, e-Devlet üzerinden başvuruyla **Çiftçi Kayıt Sistemi'ne** (ÇKS) kaydolma koşuluna bağlandı. Başvuru süresi 31 Aralık'ta sona ermek üzere 4 ayla sınırlandırıldı.

Yılsonuna bir hafta kala ÇKS'ye başvurabilen çiftçi sayısı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'ne (TZOB) bağlı odalara üye çiftçilerin üçte bir kadar!

TZOB'un açıkladığı verilere göre Ziraat Odaları Bilgi Sistemi'ne (ZOBİS) kayıtlı olarak tarımsal üretimi sürdüren çiftçi sayısı 2022 yılında 5 milyon 186 bin 206 iken, ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı 2 milyon 172 bin 974 idi! Çiftçilerin yüzde 58'inin ÇKS kaydı bulunmuyor. Yine TZOB ve TÜİK verilerine göre 2022'de ekilebilir tarımsal arazi toplamı 23,5 milyon hektar iken ÇKS'ye kayıtlı tarımsal arazilerin toplam büyüklüğü 15,3 milyon hektar.

Bu yıl başlatılan Dijital Tarıma Geçiş planıyla 2023 tarımsal üretim döneminde desteklerden, kredilerden diğer olanaklardan yararlanabilmeleri için milyonlarca çiftçiden ÇKS'ye başvurularını yenilemesi istenirken, sürenin 31 Aralık'a kadar sınırlanması süreci çıkmaza sürükledi. TZOB'un verilerine göre 2023 dönemi için şu ana kadar ÇKS'ye kaydolmuş çiftçi sayısı 1 milyon 460 bin, ÇKS'ye kayıtlı tarım arazisi 10,6 milyon hektar! TZOB'a bağlı odalara üye 5 milyonu aşkın çiftçiden sadece üçte biri ÇKS'ye kaydolmuş!

Milyonlarca hektar tarım arazisi ve bunları işleyen yaklaşık 3,5 milyon üretici 31 Aralık'a kadar ÇKS'ye kaydolamazsa sistem dışı kalacak ve hiçbir destekten yararlanamayacak.

Dijital tarıma geçiş planını altyapısı ve üreticilere gereken zemin hazırlanmadan bu kadar kısa sürede, alencele devreye sokmak, milyonlarca çiftçiyi kısa sürede 31 Aralık'a kadar başvuruya zorlamak devlet aklıyla, çözüm odaklı planlama ve politikayla bağdaşmaz.

Çiftçilerin üçte ikisinin 31 Aralık'a kadar **Çiftçi Kayıt Sistemi'ne** (ÇKS) kaydını tamamlaması olanaksız görünüyor. İktidarın 20 yıldır mağdur ettiği çiftçiye, TZOB'un çağrısına kulak tıkaması, duymazlıktan gelmesi kabul edilemez. 23 Eylül'deki kararın yarattığı mağduriyet ortadan kaldırılmalı, ÇKS'ye kaydolma süresi uzatılmalıdır. **Üretimden hızla uzaklaşan üreticilerimizin, çiftçilerimizin yeni mağduriyetler yaşamamasının önlenmesi hayati önceliğimizdir!**

KAYNAKLAR RANT VE BETONA

Kaynakları rant ve beton ekonomisine aktaran iktidarın 'Teknofest Kuşağı' iddiasına karşılık Türkiye, 2022 yılı Küresel İnovasyon Endeksi'nde 50 ülke arasında 37'nci sırada. Endeks sonuçları ve sıralama, yüksek teknolojlü ürün ihracatının payı yüzde 2'ler seviyesinde olan Türkiye'nin ciddi bir seferberliğe girişmesi gerektiğini gösteriyor!

ABD yönetimi dünyanın en büyük çip üreticisi, küresel çip pazarının yüzde 56'sına sahip Tayvanlı TSMC (**Taiwan Semiconductor Manufacturing**) firmasına Arizona'da arazi tahsis ederek 12 milyar dolarlık çip yatırımını ABD'ye yapmasına olanak sağladı. Biden yönetimi temmuzda çıkarttığı Çip ve Bilim Yasası ile çip yatırımlarına 52 milyar dolar kaynak ayırdı. Çip fabrikası yatırımcılarına 2028'e kadar yüzde 25 vergi indirimi getirildi.

Çin-ABD arasındaki teknoloji rekabetinde hayati öneme sahip çip üretiminde dünyanın en büyük üreticisi TSMC, Çin'in kendi toprağı olduğunu öne sürdüğü Tayvan'daki yatırımlarını ABD'ye taşıyarak yeni bir rekabeti ateşledi. Geleceğin dünyasında en stratejik ürün olan çip üretimi, teknoloji savaşlarını başlatırken, Türkiye'de 20 yıl boyunca ülke kaynaklarını ranta, inşaat ve beton ekonomisine aktaran iktidar, şimdi Türkiye Yüzyılı'ndan, Teknofest Kuşağı'ndan söz ediyor.

1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfını, Mehmetçik Vakfı'nı kurarak savunma sanayinin temelini atan Ecevit'in öngörüsü sayesinde bugün Aselsan, Havelsan, Roketsan gibi kuruluşlar ortaya çıktı.

Erbakan'ın 40 yıl önce çipin önemini öngörerek kurduğu elektronik yonga tesisleri çürütüldü. Günümüzde savunma sanayiindeki adımlar olumlu olmakla birlikte Türkiye'nin hızla yüksek teknolojiye üretime geçmesi, yatırımcı çekmesi kaçınılmaz. Aksi halde bu ürünleri üreten ülkelerin pazarı olmaktan öteye geçemeyeceğiz.

✓ Dünyanın önde gelen 50 ülkesini kapsayan **Global Innovation Index 2022** sonuçları, Türkiye'nin kat etmesi gereken uzun bir yol olduğunu gösteriyor.

Endekste; kamu ve özel sektörün AR-GE'ye ayırdığı kaynaklar, milli gelir düzeyi, nitelikli altyapı, güçlü beşeri-insani sermaye (öğrenci başına eğitim harcaması, üniversitelerde bilimsel araştırmaya ayrılan kaynak), siyasi istikrar yargısal ve kurumsal güvenilirlik-şeffaflık, yaratılan kıymetli markalar, patent sayısı gibi kriterler üzerinden yapılan değerlendirmeyle sıralama oluşturuluyor. Türkiye 2022 endeksinde 37'nci. İlk 10 ülke; İsviçre, ABD, İsveç, Birleşik Krallık, Hollanda, Güney Kore, Singapur, Almanya, Finlandiya ve Danimarka. ABD ile teknolojik rekabet halindeki Çin 11'inci, son yıllarda casus yazılımlarla öne çıkan İsrail 16'nci. Rusya'nın 47'nci sıraya inmesinde kaynaklarını teknolojiye değil savaşa ayırması önemli etken.

✓ Sıralamada batılı ülkelerin üstünlüğü, geleceğin teknoloji yarışında kimin önde olacağını işaretini veriyor.

Türkiye'nin 10 yıl geriye giden milli geliri, partizanlaşan üniversitelerin hali, yargı ve hukukun getirildiği nokta, hızlanan beyin göçü, demokrasiden uzaklaşan görüntüsüyle yenilikçi teknolojileri, yatırımları çekmesi zor olduğu gibi, sıralamada daha geriye düşmesi yüksek ihtimal.

BAKANDAN DUBLE SANSÜR

TÜRKSAT'IN son beş yılda reklam verdiği gazete, dergi, televizyon ve radyolar, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından gizlendi.

AKP iktidarı döneminde korunup kollanan yandaş basın kuruluşları, kamu kurumlarından verilen ilan ve reklamlarla zenginleşirken bu "hizmet" in karşılığı olarak kasalarına koydukları milyonlar gizleniyor. Son olarak Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu verileri sansürleyerek bu kuruluşların kasalarına aktarılan tutarları açıklamadı.

CHP Mersin Milletvekili Alpay Antmen, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Karaismailoğlu'nun yanıtlanması istemiyle TBMM Başkanlığı'na sunduğu yazılı soru önergesinde, kamunun uydu haberleşme ve kablo TV işletme şirketi TÜRKSAT'ı gündeme taşıdı. Antmen, TÜRKSAT'ın 2017 yılından bu yana reklam verdiği gazete, dergi, radyo, televizyon ve sosyal medya hesaplarının isimlerini sordu. Antmen, bu kuruluşlara ödenen tutarların da açıklanmasını istedi. TÜRKSAT'ın belediyelere ait billboardları ve reklam panolarını kiraladığını anımsatan Antmen, önergesinde ayrıca bu belediyeleri ve yapılan ödemelerle ilgili de bilgi istedi.

Antmen'in sorularına kendisine tanınan 15 günlük yasal süre sona erdikten sonra cevap verebilen Bakan Karaismailoğlu, "sansüre" imza attı. Karaismailoğlu, talep edilen tüm bilgilere karşılık, "2017-2022 yılları arasında TÜRKSAT A.Ş. tarafından toplam 71 ilde billboard, reklam panoları ile otobüs ve metrolara reklam verilmiştir" demekle yetindi.

Bakan Karaismailoğlu'nun yanıtına tepki gösteren CHP'li Antmen, yaptığı açıklamada, kamu kurum ve kuruluşlarının artık kuralla değil keyfiyetle faaliyet gösterdiğini belirtti. Antmen, şunları söyledi: "Bütün devlet kurumları halkın vergileriyle çalışıyor. Bu nedenle her kuruluşun hesabını sonuna kadar vermek zorundalar. Haram yemedilerse, yandaşlık yapmadılarsa çıkıp hesap versinler. TÜRKSAT'ta da vatandaşın parasını yandaşa peşkeş çekme durumu var."

ÜLKEDEKİ HER 42 KİŞİDEN BİRİNİ, TERÖRİST GÖREN BİR İKTİDAR

Adalet Bakanlığı istatistiklerine göre 2021 sonu itibarıyla savcılıklarca yürütülen terör soruşturması dosyalarının sayısı 1 milyon 768 bin. 2022'de muhtemelen bu sayı devreden dosyalarla 2,5 milyona ulaşacak. Ülkedeki her 42 kişiden birini, terörist gören bir iktidarın en son vaat edebileceği şey adalettir!

İçişleri Bakanlığı artık rutinleşen bir adımla, Ataşehir, Mersin Büyükşehir belediyelerinden sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne de (İBB) terörle 'iltisaklı-irtibatlı kişileri istihdam' gerekçesiyle soruşturma yürüterek savcılığa suç duyurusunda bulundu. İktidarın önüne geleni terörle, terör bağlantısıyla itham etmesi sıradan bir icraata dönüşürken, Adalet Bakanlığı Adli Sivil ve İstatistik Genel Müdürlüğü 2021 yılı raporuna göre Cumhuriyet

savcılıklarında **Terörle Mücadele Kanunu** (TMK) çerçevesinde yürütülen terör soruşturmalarının sayısı 1 milyon 768 bin. Diğer deyişle yaklaşık 2 milyon kişi, muhtemelen bazı dosyalarda örgüt iddiasıyla daha fazla sayıda kişi terör soruşturması altında. 85 milyon nüfuslu Türkiye’de her 42 kişiden birisi iktidara ve savcılara göre terörist, terör zanlısı, terörle bağlantılı veya irtibatlı!

✓ Bu kadar çok terörist vatandaşın olduğu, soruşturulduğu, yargılandığı bir ülkeyi yönetenler apaçık görüldüğü gibi terör suçlamasını en kullanışlı siyasi malzemeye, yargıyı da bu doğrultuda en verimli araca dönüştürmüş demektir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan geçen hafta İslam Dünyası Anayasa Yargısı Konferansı açılışında yaptığı konuşmada; “Adalet dağıtamayan devlet tıpkı çürük bir bina gibi yıkılıp gitmeye mahkumdur. Önümüzdeki yıl yasama ve yargıyı güçlendirecek yeni reformları ülkemize kazandırmak istiyoruz” dedi. 22 Mayıs 2019’da Saray’da düzenlediği Hakim ve Savcı Kura törenindeki konuşmasında yine; “Adaletin olmadığı bir devlet, tıpkı temelsiz bina gibi eninde sonunda yıkılıp gitmeye mahkumdur” demişti.

✓ Kendi söylediklerini unuttuğu ve kendisi de inanmadığı için aynı sözleri 3,5 yıl arayla yineliyor.

✓ Yıllardır sayısı unutulmuş Yargı Reformu paketleri, İnsan Hakları Eylem Planları tozlu raflara atıldı.

✓ Cumhurbaşkanı Erdoğan, sanki 2023’te iktidarda kalacakmış gibi yine yargı reformu vaat ediyor!

Bugün gelinen noktada; 20 yıllık iktidarlarında; hukuk devletini ve yargı bağımsızlığını yok ettiler. Partili yargıçlar-savcılarla yargıya güveni dibe vurdurup ülkenin yasal-anayasal kurumlarını çökerttiler. Anayasa Mahkemesi’nin (AYM), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) kararlarını tanımayan, AYM’yi kapatmak isteyen, yargıyı rakiplerine karşı siyasi araç olarak kullanan bir iktidarın bu topluma söyleyebileceği en son söz ‘bağımsız yargı, adaletli yönetim ve adalet dağıtan devlet’ vaadidir!

Her 42 kişiden birinin terörle yargılandığı bir ülkede, yurttaşların konsolosluklarda niçin vize kuyruklarına girdiği çok açık! İktidarın AB ile Vize Serbestisi anlaşmasında 6 yıldır Terörle Mücadele Kanunu’ndaki (TMK) düzenlemeyi niye yapmadığı, siyaseten kullanışlı bu yasayı değiştirmekten niye kaçtığı, gerçek niyetin ne olduğu, apaçık ortada. Artık adaletsizlikte zirveye çıkan **bu iktidarın adalet vaatlerine kimse inanmıyor!**

TÜRKİYE'DEN ALMANYA'YA SIĞINMA VE İLTİCA BAŞVURULARINDA İNANILMAZ ARTIŞ!

Türkiye’den Almanya’ya sığınma ve iltica başvurusunda yüzde 216 artış yaşanması, iltica gerekçelerinin ağırlıklı ‘siyasi baskı, özgürlüklerin kısıtlanması’ ve ‘kötü ekonomik koşullar’ olarak ifade edilmesi, iktidarın ülkeyi getirdiği noktanın somut fotoğrafıdır!

Almanya Federal Göç ve Mülteciler Dairesi’nin (BAMF) geçen hafta açıkladığı son verilere göre, bu yılın ocak ayından kasım sonuna kadar 11 ayda Türkiye’den sığınma ve iltica başvuruları yüzde 216 artışla 20 bin 802 kişiye ulaştı. 2021’in tamamında bu sayı 7873 idi.

Bugüne kadar askeri darbe dönemleri de dahil, Türkiye’den Almanya’ya sığınma-iltica sayısının bu düzeye yükselmediği dikkate alındığında bu sayı ‘tüm zamanların rekoru’!

Almanya’ya sığınma başvurularında Suriyeli ve Afganlar uzun süredir ilk sırada. Bu ülkeleri Irak, Somali, Eritre, Moldova gibi ülkeler izliyordu. Son resmi rakamlar Türk vatandaşlarının başvurularının Suriyeli ve Afganların ardından üçüncü sıraya yükseldiğini gösteriyor.

Yapılan mülakatlarda **Türkiye’den gidenlerin sunduğu iltica gerekçelerinin başında;**

✓ Artan siyasi baskılar,

✓ Hak ve özgürlüklerin kısıtlanması,

✓ Ekonomik durumun kötüleşmesi,

✓ Yaşam koşullarının zorlaşması, yer alıyor.

Federal Göç İdaresi’nin açıkladığı verilere göre Ocak-Kasım 2022 dönemindeki 20 bin 802 başvurusundan 19 bin 754’ü ilk kez başvuranlar. Geçen yılın aynı döneminde bu sayının 6254 kişi olduğu anımsandığında, sığınma başvurularındaki artış yüzde 216! Kasım ayı itibarıyla rakamlara bakıldığında ise 2021 Kasım’ında 764 olan Türk sığınmacıların sayısı 2022 Kasım’ında 4691 kişi. Artış yüzde 514!

Gerçek sayının bunun en az üç katı olduğu, kaçak ya da yasa dışı yollarla girenlerin çoğunun geri gönderilme ya da ilk giriş yaptığı Avrupa ülkesine iade edilme endişesiyle resmi iltica başvurusu yapmaksızın bekleme yoluna gittiği belirtiliyor. Alman Federal Sınır Polisi'nin açıkladığı verilere göre ise yasa dışı yollarla giriş yapmak isterken sınırda yakalanan Türk vatandaşlarının sayısında da büyük artış söz konusu. Ocaktan bu yana sınırda kaçak girişte yakalanan Türklerin 5362 kişiye ulaştığı, geçen yıla kıyasla yüzde 264 arttığı görülüyor. Türk vatandaşları vizesiz seyahat olanağı bulunan Sırbistan, Kosova vb. Balkan ülkeleri üzerinden Almanya'ya geçiş yaparak sığınma-iltica talebinde bulunuyor.

Bu tablo, iktidarın ağır siyasi baskılar, yasaklar, hakların kısıtlanması, yargıyı sopaya dönüştürmesi, ekonomik kriz ve artan yoksulluk politikaları sonucunda ülkeyi getirdiği noktasının somut resmi, rakamsal ifadesidir. Sadece doktorlar, mühendisler, bilimci-yazılımcılar değil, her kesimden insanlarımız, gençlerimiz ülkeyi terk etmeye yönelmiş durumda. Sığınma-iltica başvurusu yapanların büyük bölümünün genç olması bunu gösteriyor.

İktidar; insanları, toplumu soluksuz, gençleri umutsuz bırakan, kadınları yaşam kaygısına sürükleyen, çocukları açlıktan ölüme mahkum eden, taciz ve istismarı sıradanlaştıran uygulamalarıyla, **kitlelerin geleceğini karartıyor, yok ediyor!**

DIŞ POLİTİKADA 'DOLARA ENDEKSLİ' U DÖNÜŞLER

Dış politikada 'dolar endekli' U dönüşlerine rağmen, normalleşme girişimlerinden sonuç alınamazken, Türkiye'nin dışlandığı bölgesel oluşumlarla çevremizde kritik adımlar atılıyor. Ürdün'deki Uluslararası Bağdat Konferansı'nda 'Eş Başkanlığı' Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron üstlendi.

Türkiye'yi yalnızlığa ve dışlanmaya iten dış politika adımlarından U dönüşleri yapmaya girişen iktidarın bu açılımları, güven ve saygınlık erozyonu giderilemediği için sonuçsuz kalıyor. Kaynak ve borç ihtiyacıyla İhvanı eksenden 'dolar eksenli' dış politikaya dönüş girişimleri şu ana kadar sadece Katar, BAE ve Suudilerden kısmi karşılık gördü. Torba yasada Katar'a verilen limanların işletme süresini 'ihalesiz' 49 yıla uzatan düzenleme, iktidar oylarıyla geçirildi.

✓ Katar bu jestin karşılığını, hazinenin ocak ayındaki Eurobond ihracında 2 milyar dolarlık alım yapacağını duyurarak iktidara yeni yıl hediyesi verdi.

✓ Suudilerin vaat ettiği Merkez Bankası nezdinde 5 milyar dolarlık mevduat tesisi içinse iktidar beklemede.

Sınır komşumuz Irak'ta istikrar ve sorunların çözümü için Ürdün'ün başkenti Amman'da gerçekleştirilen Bağdat Konferansı'nda eş başkanlığı Ürdün Kralıyla birlikte Fransa Cumhurbaşkanı Macron üstlendi. Bölge ve komşu ülkelerin dışişleri veya başbakan düzeyinde temsil edildiği toplantıda Türkiye Amman Büyükelçisiyle yer aldı ve hiçbir etkinlik gösteremedi.

AB'nin kısa süre önce dört ülke ile imzaladığı anlaşmayı onaylayarak yapımını başlattığı Karadeniz Elektrik Enerjisi Nakil Hattı Projesi'ne de Karadeniz'de en uzun kıyıya sahip Türkiye dahil edilmedi. Azerbaycan'da üretilecek elektriğin Gürcistan üzerinden Karadeniz'in altına indirilmesini, denizaltından kablolarla, Romanya ve Macaristan'a ulaştırılmasını buradan Avrupa'ya dağıtımını öngören milyarlarca euroluk projede Türkiye yok.

Aralık başında Arnavutluk'ta düzenlenen AB-Batı Balkan Ülkeleri Zirvesi'nde de Türkiye dışlandı. Zirvenin ardından Bosna-Hersek'in AB tam üyeliğine adaylığı onaylandı.

✓ Türkiye bir yandan 2016'dan bu yana kesilmiş durumdaki AB tam üyelik müzakerelerinin yanı sıra, tarihi, siyasi ve ekonomik bağları bulunan Bosna-Hersek, Arnavutluk, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ gibi ülkelerin yer aldığı Batı Balkan Ülkeleri oluşumunun da dışında kaldı.

Doğu Akdeniz'de Mısır'ın ilan ettiği yeni deniz sınırları Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) tarafından tanınarak desteklenirken, Yunanistan önümüzdeki aylarda Girit ve çevresindeki karasularını 12 mile çıkartma Libya deniz sınırına ulaştırma kararını ilan etmeye hazırlanıyor. Bu doğrultuda uluslararası medyada ve Yunan gazetelerinde yer alan haberlerde Mısır'ın bu konuda Yunanistan'a destek vereceği, ABD ve AB'nin de Mitçotakis hükümetinin karasularını genişletme kararını tanıyacağı belirtiliyor.

İktidar, 3-5 milyar dolar peşinde Körfez emirlerinin kapısında dolaşırken; sınırlarımızda, Irak'ta, Libya'da, Suriye'de Ege ve Doğu Akdeniz'de, Karadeniz'de, Balkanlarda **Türkiye'yi çevreleyen, dışlayan, tecrit eden yapılanmaları, oluşumları çaresizce seyrediyor!**

ABD'DEN, UKRAYNA'YA BÜYÜK DESTEK!

Devlet Başkanı Volodimir Zelenski, savaşın başından bu yana ilk kez yurt dışına gerçekleştirdiği ziyarette ABD Başkanı Biden tarafından Beyaz Saray'da ağırlandı. ABD, Ukrayna'ya hava savunma sistemi Patriot gönderme kararını açıklarken, 2023 bütçesinde Ukrayna'ya 45 milyar dolar kaynak ayırdı!

24 Şubat'ta başlayan Rusya-Ukrayna savaşında 10 ay geride kalırken, yakın gelecekte savaşın sona erebileceğine ilişkin hiçbir işaret söz konusu değil. Başkent Kiev de dahil olmak üzere Ukrayna'nın ulaşım, enerji, haberleşme altyapısını daha yoğun şekilde hedef alan Rusya'nın saldırıları sonrasında ülkenin üçte ikisinin karanlıkta olduğu, ısınma ve içme suyunda ciddi sıkıntı baş gösterdiği Devlet Başkanı Zelenski tarafından açıklandı.

Zelenski, ABD Başkanı Joe Biden ile Beyaz Saray'da 2,5 saatlik bir görüşme gerçekleştirdi. Düzenlenen ortak basın toplantısında sonuna kadar Ukrayna'nın yanında olacaklarını her türlü desteği vermeye devam edeceklerini vurgulayan ABD Başkanı, Rusya'nın hava saldırılarına karşı, 1,8 milyar dolarlık Patriot hava savunma sistemini Ukrayna'ya göndereceklerini ifade etti.

Almanya'daki ABD-NATO üssüne gönderilecek Patriot'lar için burada Ukrayna ordusu mensuplarına sistemi kullanmaları için 3 aylık bir eğitim verilecek. Daha sonra Ukrayna'ya gönderilecek Patriotların nerede konuşlandırılacağına Kiev yönetimi karar verecek.

✓ **Patriot Hava Savunma Sistemi'nin** Rusya hava saldırılarına karşı kullanılabilir hale gelmesi en erken önümüzdeki mart-nisan aylarında söz konusu olabilecektir.

ABD Kongresi'nde kabul edilen 1,7 trilyon dolarlık 2023 bütçesinde ise Ukrayna'ya sağlanacak destek için Başkan Biden'a 45 milyar dolar ödenek verildi. Hollanda hükümeti de Ukrayna'ya 1,5 milyar Euro yardım gönderilmesini kararlaştırdı.

Rusya Savunma ve Dışişleri Bakanlıklarından yapılan açıklamalarda ABD-AB ve batılı ülkelerin Ukrayna'ya milyarlarca dolarlık silah ve mühimmat desteği sağlayarak savaşın sürmesi, uzaması ve yayılmasına zemin hazırladıkları belirtilerek Rusya'nın geri adım atmayacağı dile getirildi.

Kremlin Sarayı sözcüsü Dmitri Peskov, Ukrayna'ya yerleştirilecek Patriot hava savunma sisteminin 'meşru hedef' olacağını ve ilk anda imha edileceğini, bunun yanında Yunanistan'ın Rusya'dan aldığı S-300 hava savunma sistemlerini Ukrayna'ya gönderme kararının da karşılıksız kalmayacağını ilan etti.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin imzaladığı kararname ile Savunma Bakanlığına İHA ve SİHA üretimi çalışmalarının hızlandırılması talimatını verdi. Rusya'nın son dönemde İran'dan aldığı SİHA'larla gerçekleştirdiği saldırılarda Ukrayna altyapısını büyük ölçüde imha etmesi üzerine ABD, İran'a yeni yaptırım tehdidinde bulundu. Almanya, İran ile tüm ekonomik ve ticari ilişkileri kesme kararı aldı.

Patriot kararıyla yeni bir aşamaya geçmesi gündeme gelen Rusya-Ukrayna savaşının yaygınlaşma olasılığı yanında, **yakın dönemde müzakere sürecinin başlamasına dönük bir işaret görünmüyor!**

BU TABLO SİYASİ İFLASIN İLAMIDIR

Erdoğan'ın vatandaşlara 2023 için kişi başına geliri 25 bin dolara yükselteceğine söz verdi. 2011'de bu sözü millete verdiğiğinde, Türkiye'de kişi başına gelir 11 bin 289 dolardı. Şimdi imzaladığı Cumhurbaşkanlığı Programında, '2023 yılında kişi başına gelir, 10 bin 71 dolar olacak' diyor. Yani milleti 2011'deki gelirinin bile gerisine götürdüğünü itiraf ediyor. Millete verdiği hiçbir sözü tutamayan Erdoğan vadettiklerinin yarısına bile ulaşamıyor. Bu tablo; beceriksizliğin, kifayetsizliğin ve siyasi iflasın ilamıdır.

100. Yıla İktidar Olarak Gireceğiz

Merkez Yönetim Kurulumuzun bu yılki son toplantısını gerçekleştirdik. Her yılsonunda, o yılın mizanı ve muhasebesi çıkarılır. Yapılanlar, yapılmayanlar ortaya konur. Gelecek yılın plan ve programları hazırlanır. Yeni yıla ait umutlar tazelenir. Gelmekte olan yıl; öyle sıradan bir yıl değil. Bu ülkenin yurttaşları için 2023, çok özel ve anlamlı bir yıl. 2023, Cumhuriyetimizin 100. Kuruluş yıldönümü. Cumhuriyetimizin ilk yüzyılını artık tamamlıyoruz. İkinci yüzyılına da kapıyı aralıyoruz. Artık yeni bir dönemin şafağındayız. 2023, Cumhuriyet Halk Partisi için de, ayrıca önemli bir yıl. 2023'te partimiz 100. yaşını kutlayacak. Ve aziz milletimizin teveccühüyle, 100. yılımıza, iktidar partisi olarak gireceğiz.

Verdiği Sözlerin Hiç Birini Tutmadı

Bundan dört yıl önce, ucube tek kişilik hükümet sistemi Olağanüstü Hal şartlarında millete dayatıldı. "Her derde deva" diye getirilen bu sistem, istişareyi bitirdi, Gazi Meclisimizi etkisiz hale getirdi. Devletin adalet direğini çökertti. Muktedir olma vasfını yitirmiş, metal yorgunu, kibir hastalığıyla malul, her şeyi kendinin bildiğini sanan, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan, AK Parti Genel Başkanı ve şürekâsı, milletimize verdiği sözlerin hiçbirini tutmadı. Ne demiş Ziya Paşa: "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz. Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde." AK Parti Genel Başkanı, 2021'de kerameti kendinden menkul, ekonomi politikalarıyla paramızı pul etti. Pahalılığı hortlattı. Sonra çıktı, "Kur da düşecek, faiz de düşecek... 2022 en parlak yılımız olacak" diye millete söz verdi. Ama atadığı Hazine ve Maliye Bakanı daha geçtiğimiz ay; "2022, en kötü yıl olarak, tarihe geçti" dedi. Yıl bitmeden sarayın beceriksizliğini ifşa etti. Paramız, dünyada en fazla değer kaybeden, para birimlerinden biri oldu. Buna rağmen, 12 aylık dış ticaret açığı, 2022'ye girerken 46 milyar dolardı. Yıl biterken 107 milyar dolara sıçradı. Bu son 10 yılın rekoru. Ülkenin döviz bilançosunu gösteren cari dengedeki açık, 7 milyar dolardan, 43 milyar dolara sıçradı. Tek bir yılda, tek bir senede altıya katlandı. 2022'ye girerken, Hazine'nin ödeyeceği toplam iç borç faizi, 795 milyar liraydı. Bugün 2 trilyon 570 milyar liraya çıktı. Yüzde 223 arttı.

Faturalar Katlandı, Enflasyon Rekorlar Kırdı

2022'ye girerken, 200 lira gelen elektrik faturası, sene biterken 402 liraya çıktı. 1.000 lira gelen doğalgaz faturası, sene biterken 2 bin 611 liraya sıçradı. Geçtiğimiz yılbaşında, çiftçi, traktörünün deposunu 1.327 liraya dolduruyordu. Şimdi aynı depoyu doldurmak için 2 bin 556 lira ödüyor. Geçtiğimiz yılbaşında; 680 liraya dolan araba deposu, bugün 1.035 liraya doluyor. Ülkeyi yönetemeyen kifayetsiz kadrolar, ülkemizi üretici enflasyonunda dünya birincisi, gıda enflasyonunda dünya dördüncüsü, tüketici enflasyonunda dünya altıncısı yaptı. Milleti hayat pahalılığı altında ezdi bitirdi. 2023'e de zam yağmurlarıyla giriyoruz. 2022'ye olağanüstü elektrik ve doğalgaz zamlarıyla uyanmıştık. 2023'e de yüzde 84'lük "doğalgaz hizmet bedeli" zammıyla giriyoruz.

Patlak Şambrel Yama Tutmaz

Ucube tek kişilik hükümet sistemi; 2022'de ekonomiyi yamayla, göz boyamayla götürmeye kalktı. Ama patlak şambrel yama, metal yorgunu gövde boya tutmaz oldu. Piyasa ekonomisi gitti, kumanda ekonomisi geldi. 2022'de sadece ekonomik kriz değil, devletteki yönetim krizi de zirve yaptı. "Ucube Tek Kişilik Hükümet Sistemi" dört yıl içinde tel tel döküldü. Organize Sanayi Bölgelerinin elektriğini 3 gün kestiler. Doğalgaz tedarikinde yüzde 40 tenkisata gittiler. İhracatçıların döviz gelirlerinin önce yüzde 25'ine, sonra da yüzde 40'ına el koydular. Bakan Yardımcıları, Merkez Bankası Başkan Yardımcıları, banka kredilerinin nerede kullanılacağını, telefon talimatlarıyla belirler oldu.

Görülmedik Garabeti Yaşadık

Bugüne kadar görmediğimiz bir sürü garabeti, 2022'de yaşadık. İstanbul karlar altında kaldı. İstanbul Havalimanı'na inemeyen, Atama İçişleri ve Ulaştırma Bakanları, bugün perişan ettikleri, katlettikleri, kapatmaya çalıştıkları Atatürk Havalimanı'na indiler. Karda Atatürk Havalimanı'na sığınanlar, ülkenin kuzeyinde savaş çıkınca bu sefer, etmedik laf bırakmadıkları Montrö'ye sığındılar. Sıkışınca Montrö'ye sığınanlar, Montrö'yü savunan emekli amiralleri, zindana atma girişiminden de hiç geri kalmadılar. 21. yüzyılda, 2022'nin hemen başında, koskoca bir kentimizi, Isparta'mızı kara kışta, dört gün boyunca karanlığa gömdüler. Bir vatandaşımız soğukta donarak öldü. Ocak ayında verdikleri asgari ücret, Şubat ayında açlık sınırının altına düştü.

Umutlarını Çaldığı Gençlere Aromalı Kahve Tavsiye Etti

Tarım Bakanı görevinden affedildi. Yerine atanan Bakan Venezüella'da, "Biz hayvanlarımıza pizzacıdan pizza, burgerciden burger ismarlar gibi, dışarıdan yem alıp, yediyoruz" dedi. Bu ülkede tarımı nasıl batırdıklarını, dünya âleme itiraf etti. Erdoğan aç yatmak zorunda bıraktığı milletimize; "Manda yoğurdu hakikaten kalitedir. İçine şöyle Medine hurması doğrarım. Çay kaşığı kestane balı ve yulaf ezmesi atarım. Bunu yer yatarım" diye, tarifler vermeye kalktı. Adeta milletimizle alay etti. Umutlarını çaldığı gençlerimizin karşısına çıktı; "Aromalı kahve içme ve dünyayı gezme" tavsiyesinde bulundu.

Her Şeyi Ellere Yüzlerine Bulaştırdılar

2022'de çocuklarımız, gençlerimiz, bu ucube rejim elinde sahipsiz kaldı. Yılın başında, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi, 20 yaşındaki Enes Kara, cemaat yurdunda yaşadığı baskılardan dolayı intihar etti. Yılın sonunda, 6 yaşındaki bir kız çocuğunun, evlilik kisvesi altında, yıllarca sistemli tecavüze uğradığı ortaya çıktı. Bu çocuğu korumakla görevli bakanların, iki yıl boyunca, üç maymunu oynadığı anlaşıldı. 2022'de KPSS'yi iptal ettiler. ÖSYM Başkanını görevden aldılar. "Hızlı karar alacağız" diye getirdikleri ucube rejim, bir sınavı dahi yapamadı. Atamaları da ellerine yüzlerine bulaştırdılar. İşte bunun en son örneği Kahramanmaraş İstiklal

Üniversitesi'ne atanacak rektör, Sütçü İmam'a atandı. Bunu da Resmi Gazetede yayınladılar. Sonra "pardon" diyerek, Resmi Gazetede düzeltme yaptılar.

Dört Parmağı Ceplerine Soktular

2022'de Doların yeşili için, önceden tükürdüklerini, yalamak zorunda kaldılar. 15 Temmuz'un finansörü dedikleri, Birleşik Arap Emirliklerinin ayağına koştular. "Birleşik Arap Emirlikleri önümüzde diz çöktü" diyen, AK Parti Grup Başkanvekiline diz çöktürdüler. Görevinden affettiler. Kaşıkçı dava dosyasını, Suudi Arabistan'a sattılar. "Katil Sisi" dedikleri Mısır Devlet Başkanı'nın eline yapıştılar. Meydanlarda havaya kaldırdıkları dört parmaklarını, birkaç dolar uğruna, ceplerine sokmak zorunda kaldılar.

Yeni Kumpasların Düğmesine Bastılar

2022'de bu ucube rejim elinde, acı ve gözyaşlarımız da eksik olmadı. Gaziantep ve Derik'te, korkunç trafik kazalarında 35 canımızı kaybettik. Ekonomik kriz, eski kamyon lastiklerine diş açtırdı. Yollarımızda trafik güvenliği kalmadı. Amasra'da maden faciasında, 42 madencimizi göz göre göre şehit verdik. Sayıştay'ın faciadan önce uyardığı, ama uyarılarına yöneticilerin uymadığı anlaşıldı. Beyoğlu'nda bomba patladı. Hain terör, 6 yurttaşımızı aramızdan aldı. Atama İçişleri Bakanı "Amerika'nın taziyesini kabul etmem" diye hörelendi. Onu oraya atayan Erdoğan, taziyeye için Amerika'ya teşekkür etti. 2022'de, devletin adalet direği hepten çöktü. "İstanbul'u kaybeden, Türkiye'yi kaybeder" diyenler, İstanbul'un kaybını hiç hazmedemediler. Vesayet altına aldıkları yargıçlar vasıtasıyla, önce İstanbul İl Başkanımıza haksız, hukuksuz siyasi yasak getirdiler. Sonra da İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne çökmek için seyyar hâkimlerine, Belediye Başkanımız hakkında, haksız, hukuksuz karar verdirttiler. Bu da yetmedi Atama İçişleri Bakanının eliyle, yeni kumpasların düğmesine bastılar.

Milleti 2011'deki Gelirinin Gerisine Götürdüler

Bir ülke ya ilimle ya da zulümle yönetilir. Zulümle abat olmaya kalkanın da, akıbeti berbat olur. Erdoğan'ın ülkemizi ilimle değil zulümle yönetmeye çalıştığı, ama yönetemediği artık anlaşılıştır. Eğer Erdoğan'da ilim olsaydı, 11 yıldır, "2023 hedefleri" dediği, diline pelesenk ettiği, millete söz verdiği taahhütleri yerine getirirdi. Ama verdiği her sözün altında kaldı. 11 yıl önce millete söz verdi. "2023'te ülkenin Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla büyüklüğü bakımından, ülkemizi dünyanın ilk 10 ekonomisi içine sokacağız" dedi. Bugün bırakın ilk 10 ekonomi arasına girmeyi, 1990'dan beri içinde olduğumuz, ilk 20 ekonomi arasından düşme noktasına getirdi. "2023'te milletin toplam gelirini en az 2 trilyon dolara çıkaracağız" diye söz verdi. Ama bu ay kabul ettikleri bütçede, "2023'ün milli geliri, ancak 867 milyar dolar olur" diyorlar. Tamam diyelim ki dünyada salgın oldu. Rusya, Ukrayna'yı işgal etti. Küresel arz zincirleri pandemi nedeniyle dağıldı. Peki, bunların sonucunda da bir miktar milli gelirimiz düşsün hedeflenen milli gelir. 2 trilyon dolar olmasın da 1 trilyon 900 milyar dolar olsun. Hadi vazgeçtik 1 trilyon 800 milyar dolar olsun... Ama arkadaşlar 2 trilyon dolar nerde, 867 milyar dolar nerde? Erdoğan, verdiği sözün yarısını bile tutamadı. "2023'te kişi başına gelirimizi 25 bin dolara yükselteceğine" söz verdi. 2011'de bu sözü millete verdiğiğinde, Türkiye'de kişi başına gelir 11 bin 289 dolardı. Şimdi imzaladığı Cumhurbaşkanlığı Programında, "2023 yılında kişi başına gelir, 10 bin 71 dolar olacak" diyor. Yani milleti 2011'deki gelirinin bile gerisine götürdüğünü itiraf ediyor.

Bu Tablo Siyasi İflasın İlamıdır

Buradan açıkça söyleyelim, 2011'den bu yana milletin geliri artmadı ama sadece Saray ve şürekâsının geliri hiç durmadan arttı. Yine, "İşsizliği yüzde 5'e düşüreceğim" dedi, şimdi işsizlik "yüzde 10'un altına düşmez" yazıyor bu meclise gönderdikleri dokümanda. İhracat, enflasyon için verdiği sözlerde de, hep aynı oldu. Millete verdiği hiçbir sözü tutmadı. Vadettiklerinin yarısına bile ulaşamadı. Bu tablo; beceriksizliğin, kifayetsizliğin ve siyasi iflasın ilamıdır. Ama millete verdiği hiçbir sözü tutmayan Sarayın kibirlisi, bu hafta sonu Erzurum'da kürsüye çıktı: "Biz, 20 yıldır her sözümüzü tutmuş, her vaadimizi yerine getirmiş, her vizyonumuzu hayata geçirmiş, her projemizi inşa etmiş bir kadroyuz" dedi. Ondan sonra da ekledi, "Bizde yalan yok!". Herhalde "Bizde yalansız söz yok!" demek istedi.

Teyo Pehlivan'a Rahmet Okuttu

1993'ten beri uluslararası uçuşların yapıldığı, Erzurum Havalimanını, "Ben yaptım" diye sahiplendi. Açıkçası, Palavrada Erzurumlu Teyo Pehlivan'a rahmet okuttu. Biz Erdoğan'ın, "Bizde yalan yok" sözünü en başta EYT'lilere havale ediyoruz. "Aralık başı, Aralık sonu, inşallah, maşallah" derken, TBMM'yi tatil ettiler. Şimdi bir de çıkmışlar, "EYT'de yaş aralığı ihtimal dâhilinde" diyorlar.

Yalan Söylemek Münafıklık Alametidir

Ne diyelim? Yalan söylemek, sözünde durmamak, münafıklık alametidir. “Konuşunca yalan söyleyen, söz verince sözünü tutmayan, kendine itimat edilince ihanet eden” münafıklık yapmış olur. Koltuğunu kaybetme korkusu içindeki Erdoğan Erzurum’da; “Amaç Erdoğan’ı devirmek. Yerine ne koyacaklar, belli değil. Hadi bunu başardılar gelince ne yapacaklar; bizim yaptıklarımızı yıkacaklar” deyivermiş. Şimdi Erdoğan’ın tabi artık milletin kendisini sandıkta devireceğini anlaması güzel. Milletin yerine neyi koyacağını da görmesi iyi. Ama bu “yıkıp, yakma işi” nedir; gerçekten bunu anlamadık. Biz yıkmaya değil, yapmaya geliyoruz. Taş üstüne taş koymaya geliyoruz. Ama öyle gözüküyor ki, gelince biz ne yapacağız onu da merak etmiş. Tabi bunu öğrenmek, bir seçmen olarak hakkıdır.

Biz Ülkeyi Feraha Ve Refaha Ulaştırmaya Geliyoruz

Anlatalım. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, memleketimizi ilkin feraha, sonra da refaha kavuşturmaya geliyoruz. Kısa sürede ferahlamak için, çöktükleri devlet yönetimini yeniden ayağa kaldıracacağız. Yepyeni kurumları inşa edeceğiz. Ekonomide ilkin Sarayın sebep olduğu “Belirsizlik çarkını” kıracağız. Bunu gerçekleştirmek için; Merkez Bankası’nın başına, tüm dünyanın saygı duyduğu bir ismi atayacağız. Merkez Bankası’nın hedefi, “Enflasyonu kalıcı olarak, düşük tek haneye indirmek” olacak. Bankanın araç bağımsızlığını mutlaka güvence altına alacağız. Ekonomik öncelik ve ihtiyaçları gözeterek, 2023 Bütçesini tekrardan yapacağız. Şatafata ve israfa son vereceğiz. Cumhurbaşkanlığı makamını ait olduğu yere, Çankaya Köşkü’ne taşıyacağız. Sağlanacak tasarruflarla, ekonomik krizin ezdiği kırılgan kesimleri destekleyeceğiz. Mali Kural uygulamasını başlatacağız. Bütçe birliğini bozan uygulamalara son vereceğiz. Kamu Özel İşbirliği Projeleri başta olmak üzere, devletin sırtındaki tüm koşullu yükümlülükleri, Durum ve Hasar Tespit Komitesi eliyle ortaya çıkaracağız. Hızla atacağımız bu adımlarla, kısa sürede ekonomide öngörülebilirliği artıracacağız, makroekonomik istikrarı sağlayacağız. “Feraha” kavuşmak için, iki önemli çapayı daha kullanacağız: Güçlü Türkiye, Güçlü Avrupa’dır. Türkiye’nin geleceği demokratik, kurallı dünyadadır. Avrupa Birliği üyelik müzakerelerini canlandıracağız. Bu çerçevede özellikle, “23. Yargı ve Temel Haklar Faslı”nı” gereklerini, hızla tamamlayacağız. Bu fasıldaki siyasi blokajın derhal kaldırılmasını da, AB’den isteyeceğiz.

Yeni Nesil Kalkınma Stratejimizi Hayata Geçireceğiz

İkinci çapamız ise; hızla hayata geçireceğimiz “Yeni Nesil Kalkınma Stratejimiz” olacak. Bu; hem ülkemizi ferahlatacak. Hem de “kalıcı refaha” ulaşmamızın önünü açacak. Biz stratejimizi dört sütun üzerine inşa ettik:

Demokrasisi, Kurumları ve Kuralları Güçlü Türkiye,

Üreterek Zenginleşen, Rekabetçi Türkiye,

Zenginliği Adil Paylaşan Türkiye,

Temiz ve Yeşil Türkiye.

Demokrasisi, Kurumları ve Kuralları Güçlü Türkiye

“Bize kral değil, kural gerek.” Kurumları ve Kuralları Güçlü Türkiye’de; “Güçlendirilmiş Demokratik Parlamenter Sistem” olacak. Cumhurbaşkanı, 85 milyonu kucaklayacak. Herkesin Cumhurbaşkanı olacak. Yargı bağımsız ve tarafsız olacak. “Üstünlerin hukuku” değil, “Hukukun üstünlüğü” olacak. Merkez Bankası başta olmak üzere, Düzenleyici ve Denetleyici kurumların araç bağımsızlıklarını yasal güvence altına alacağız. Kamu ihale Kanunu’nu, uluslararası normlara uygun şekilde yenileyeceğiz. İhalelerde, şeffaflık ve rekabeti sağlayacağız. Devlette atamaları, sadakate göre değil, liyakate göre yapacağız. Kayırmacılığa son vereceğiz. Siyasi Ahlak Yasası’nı çıkaracağız, siyasetin itibarını mutlaka koruyacağız. Kara paraya sıfır tolerans göstereceğiz. Türkiye’yi, Mali Eylem Görev Gücü’nün Gri Listesinden çıkaracağız.

Üreterek Zenginleşen, Rekabetçi Türkiye

Stratejimizin ikinci sütununda; Üreterek Zenginleşen, Rekabetçi Türkiye var. İlk işimiz; küresel, bölgesel ve yerel kalkınma dinamiklerini takip eden, özel kesimle yeni işbirliği modellerine öncülük eden, ekonomideki oyunculara ufuk verebilen, Strateji ve Planlama Teşkilatı’nı kuracağız. Üreterek Zenginleşen, Rekabetçi Türkiye’de; endüstri 4.0 dinamikleriyle Dijital Dönüşüm ve Yeşil Dönüşüm ışığında, sanayimizin, yüksek teknoloji, katma değerli bir yapıya dönüşmesini destekleyeceğiz. Bu çerçevede, Üniversite-Sanayi-Sivil Toplum-Kamu İşbirliği Modellerini, en etkin şekilde kullanacağız. Evlatlarımızı, ekonominin ve çağın gerektirdiği yeteneklerle donatacağız. Eğitimde niceliğe değil, kaliteye odaklanacağız. Üniversitelerimizde bilimsel özgürlüğü ve özerkliği sağlayacağız. İnternete erişimi özgürleştireceğiz. Şehirlerimizin veri iletim alt yapısını güçlendireceğiz. Ar-Ge faaliyetlerini destekleyen, kurumsal yapıyı güçlendireceğiz. Girişimi destekleyen finansal

araçları çeşitlendireceğiz. Yeşil yatırımların, sürdürülebilirlik projelerinin, finansmana erişimini kolaylaştıracağız. Fin-Tekleri ve dijital ödeme sistemlerini yaygınlaştıracacağız.

Zenginliği Adil Paylaşan Türkiye

Gelelim stratejimizin üçüncü sütununa: Zenginliği Adil Paylaşan Türkiye... Bizim iktidarımızda, ülkemizde hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek. Aile Destekleri Sigortasıyla her aileye asgari bir gelir sağlayacağız. Kayıt dışılığı azaltarak, vergi tabanını genişleteceğiz. Vergi yükünü adil dağıtacağız. Dolaysız vergileri esas alan, dolaylı vergilerin ağırlığını azaltan vergi yapısını tesis edeceğiz. Sendikalaşmanın, örgütlü toplumun önünü açacağız. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlayacağız. Kadınların iş yaşamına katılımı önündeki engelleri kaldıracacağız. Kadınların toplumsal hayattaki konumunu güçlendireceğiz. Kadına yönelik şiddete sıfır tolerans göstereceğiz. İstanbul Sözleşmesi'ni yeniden yürürlüğe koyacağız. Sınırlı kamu kaynaklarını, "Kanal İstanbul" gibi rant projeleri için kullanmayacağız. GAP, DAP, KOP ve DOKAP başta olmak üzere, kaynaklarımızı bölgesel ekonomik gelişmişlik farklarını azaltacak, projelerde kullanacağız.

Temiz Ve Yeşil Türkiye

Ve stratejimizin son sütunu; Temiz, Yeşil Türkiye... Karbonsuzlaşma Stratejisini ve Yeşil Mutabakatı, ekolojik krizin tüm muhataplarıyla beraber, toplumsal uzlaşılı yoluyla oluşturacağız. Döngüsel ekonominin imkânlarından, sonuna kadar yararlanacağız. Çevreci ürünler ve sürdürülebilir üretime yönelik, özel finansman yöntemleri geliştireceğiz. Yeni Nesil Kalkınma Stratejimizle, Türkiye'nin geleceğine, potansiyeline güvenen, ucuz ve tertemiz fonlar ülkemize akacak. Kalkınmanın finansmanı ucuzlayıp, rahatlayacak. Türkiye hızla büyüyen yeşil fonlardan, sürdürülebilirlik fonlarından hak ettiği payı alacak. 2030'a geldiğimizde; fert başına gelirimizi, 20 bin doların üstüne çıkaracağız. Milli gelirimizi, 2 trilyon doların üzerine taşıyacağız. İhracatımız, 600 milyar doları aşacak. 7 yılda 8,5 milyon yurttaşımıza yeni iş imkanı yaratacağız. İşsizliği ve enflasyonu, düşük tek haneli rakamlara indireceğiz. Ülkemizi ve insanımızı hak ettiği refaha kavuşturacağız. Nereye gideceğini bilmeyen kaptana, hiçbir rüzgâr yardım edemez.

Biz Rotamızı Da Nasıl Bir Kaptana İhtiyaç Olduğunu da Biliyoruz

Biz ülkemizi nereye götüreceğimizi, nasıl bir kaptana sahip olmamız gerektiğini çok iyi biliyoruz. Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı; "Tarafsızlık yeminine ihanet eden değil, yeminine sadık" bir Cumhurbaşkanı olacak. "Kral değil, Kural" diyen bir Cumhurbaşkanı olacak. "Yasakçı değil, özgürlüklere sahip çıkan" bir Cumhurbaşkanı olacak. "Sadakate değil, liyakate değer veren" bir Cumhurbaşkanı olacak. "Kalpleri; korkuyla ve yalanlarla bölüp parçalayan değil, sevgiyle ve hakikatle birleştiren" bir Cumhurbaşkanı olacak. "Ben değil, biz diyen, istişareye inanan" bir Cumhurbaşkanı olacak. Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı; devleti bilen, hırslarını, egosunu aşmış, milletin kendisine verdiği büyük yetkiyi, Cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandırmak için kullanacak, Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında, Yepyeni ve Güçlü Parlamenter Sistemi getirecek, bilge bir insan olacak. Altını çizerek söylüyorum, Türkiye'nin 13. Cumhurbaşkanı; Altılı Masa'nın belirleyeceği aday olacak.

Geçmiş Geride Kaldı, Gelecek Bizi Çağırıyor

Aziz Milletimiz; "Geçmiş geride kaldı. Gelecek bizi çağırıyor." 2023'te, bu çürümüş, yozlaşmış, tükenmiş yönetimi, geldiği yere sandıkta hep birlikte göndereceğiz. Gecenin en karanlık anı, şafağa en yakın andır. En uzun geceyi artık geride bıraktık. En kötü yılı da beraberce uğurlamak üzereyiz. Karanlığın aydınlığa kavuşacağı günleri, hep birlikte kucaklayacağız.

Bu vesileyle Cumhuriyet Halk Partisi olarak, milletimizin ve değerli basın mensuplarımızın yeni yılını şimdiden kutluyoruz. 2023'ün ülkemize, bölgemize ve dünyamıza huzur, barış, mutluluk, sağlık ve refah getirmesini temenni ediyoruz. Ve elbette; ahirete irtihal eden, "Vatan sağ olsun" diyerek, canlarını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi, rahmetle, saygıyla yâd ediyoruz. Gazilerimize sıhhat ve afiyet diliyoruz.